

Upravništvo: Ljubljana, Knafjeva 5
— Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24,
31-25, 31-26.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 34-92 in 33-92.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30.— Din.
Za inozemstvo 50.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Le truppe italiane e tedesche continuano l'avanzata a Creta

Attacchi aerei contro la Valletta e Tobruk — Valorosa resistenza nell'AO

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data del 31 maggio il seguente bollettino di guerra n. 360:

Nostre unità aeree hanno bombardato nuovamente, nella notte sul 31, gli impianti portuali di La Valletta (Malta).

Nell'isola di Creta continuano i movimenti delle nostre truppe per raggiungere

gli obiettivi loro assegnati, in stretta cooperazione con le forze germaniche.

In Egeo, velivoli inglesi hanno lanciato bombe su alcune località del nostro possedimento. Un velivolo nemico è stato abbattuto dalla difesa contraerea.

Nell'Africa settentrionale velivoli italiani e tedeschi, con la protezione degli caccia italiani, hanno bombardato a Tobruk bat-

terie contraeree nemiche. Il giorno 28, velivoli germanici da bombardamento hanno attaccato automatici nemici nel pressi della piazza assediata e hanno colpito e gravemente danneggiato un piroscalo di grosso tonnellaggio, a nord di Marsa Matruh. Nell'Africa orientale i nostri presidi continuano a resistere valorosamente alle preponderanti forze nemiche.

Težaven položaj angleške in grške obrambe na Kreti

Angleške in grške čete skušajo doseči južno obalo otoka, ki jo še ni zasedla italijanska in nemška vojska

Smrtna nesreča angleškega generala

Beirut, 31. maja. s. Iz Kaira poročajo, da se je blizu Aleksandrije ponesrečilo letalo, s katerim sta prispela s Kreta poveljnik angleške vojske na otoku, novozelandski general Freyburg in njegov najbližji sodelavec polkovnik Bagely. General Freyburg se je baje ubil.

Beirut, 31. maja, d. Iz Kaira poročajo, da se je prispelo v Egipt s Kreta 17 avstralskih vojakov pod vodstvom nekega častnika. Za beg so se poslužili neke majhne ladje. Begunci pripovedujejo, da je vsa južna obala Kreta polna avstralskih, novozelandskih in angleških vojakov, ki čakajo na priliko, da bi jih vzela na krov katere izmed angleških ladij.

Rim, 31. maja. d. Na otoku Rodu je bilo izkrcanih 200 mornarjev z angleškega rušilca »Heror«, ki so ga dne 29. t. m. obaljala Kreta potopila italijanska letala, ko je skupno z drugimi ladjami poskusil preprečiti izkrcanje italijanskih čet na Kreti.

Siloviti letalski napadi

Zeneva, 31. maja (Velebit). Londonski »News Chronicle« prinaša poročilo ovidca, ki je na krovu angleške vojne ladje prisostvoval bojem na Kreti. Po njegovih izpovedih so bili nemški letalski napadi na angleško vojno brodovje pri Kreti, ki so bili že prejšnje tri dni izredno močni, na višku preteklih četrtek. Letala najrazličnejših tipov, več sto po številu, so od jutra do večera neprestano napadala angleške vojne ladje. Tudi ladja, na kateri je bil poročevalec, je bila zadeta od bombe. Bombardiranje je četrtke trajalo polnih 14 ur brez prestanka. Letal, ki so sodelovali pri napadu, sploh ni bilo mogoče šteti. Najmanj po sto nemških letal je bilo vsak dan vsak trenutek v zraku. Protiletalsko topništvo na angleških ladjah sploh ni imelo možnosti, da bi se proti takemu napadu uspešno branilo. Težka bomba je pogodila neki angleški rušilec, ki je s strašno eksplozijo takoj zletel v zrak.

Zeneva, 31. maja. d. Tukajšnji listi poročajo položaj na Kreti zelo neugodno. Premot napadalec postaja z vsakim dnem občutnejša in vidnejša. Kaneja in Maleme sta sedaj dokončno v posesti obojih sil. Na najmočnejšem delu otoka nasproti Retimonu si Nemci prizadevajo utrditi zasedene položaje. Na tem mestu je pa položaj vsakega četa nejasen, ker je zelo težka preskrba četa z municijo in živili. Živila dobivajo Nemci iz letal. Britanska bojna četa je v tem kraju zelo utrjena.

Pesimizem v Londonu

Helsinki, 31. maja. ir. Finski listi poročajo iz Londona, da vlada v angleških mednarodnih vojaških krogih misli, da je usoda Kreta sedaj že zapečatena. Angleška vojska ne more več nuditi uspešnega odpora vojskam osnih veselil na Kreti.

Sodba turškega generala

Carigrad, 31. maja. ir. V zvezi z zadnjimi uspehi italijanskega in nemškega letalstva na Kreti piše turški general Erkkilet, da so uspehi, ki so jih dosegla italijanska torpedonosna letala ter nemški strmoglavci, zelo važni. Poudarja tudi razliko v poročilih o angleških izgubah, ki jo kažejo vojna poročila osmih držav in angleška poročila. Pisec pravi, da so angleške izgube zelo hude, čeprav se izmed poročil izbire sredina. Tudi borba za Atlantik, pravi Erkkilet, se ne razvija v korist Anglije. Kljub uvedbi konvojov so angleške ladijske izgube zelo hude.

Naši vojaki v bojih na Kreti

Monakovo, 31. maja. s. Izkrcanje italijanskih čet na Kreti je zbudilo v vsej nemški javnosti veliko pozornost. Nemški tisk naglašja, da je postal sedaj položaj Angležev na otoku skrajno kritičen.

»Münchener Neueste Nachrichten« beleži, da je kratka vest o izkrcanju italijanskih čet na otoku jasn odraz rezultata, ki ga je imel spopad nemškega letalstva in angleškega vojnega brodovja na področju okrog tega otoka. Položaj postaja čedalje bolj nevaren za angleške čete, ki se morajo boriti na dveh frontah. kakor priznava angleški tisk sam, ki nič ne prikriva, da je katastrofa pred durmi, čeprav vztraja pri trditvi, da Anglija prav za prav ne bi smela niti iz strateških niti iz političnih razlogov odreči se temu otoku.

Tudi »Völkischer Beobachter« opozarja, kako pečiva sedaj, ko so se italijanske čete izkrcale na otoku, angleški tisk angleško vrhovno poveljstvo, naj zastavi vse svoje sile, da prepreči padec otoka. Angleški tisk, zaključuje list, najjasneje sam dokazuje s svojimi zadnjimi upi in svojimi smešnimi iluzijami, da so zmagali Nemci. Vzkliki iz Londona n'kakor ne bodo mogli pripraviti angleškega poveljstva do tega, da bi moglo poslati na Kreto nova ojačenja. Kmalu bo tudi angleškemu tisku podan dokaz, kako velika pomena je bila Kreta v obrambnem sistemu angleškega imperija.

Bukarešta, 31. maja. s. Izkrcanje italijanskih čet na Kreti je zbudilo največjo pozornost v rumunski politični javnosti. »Cu-

ventul« naglašja, da so italijanske čete na ta način ustvarile novo fronto na vzhodnem delu otoka. Vsi listi se strinjajo v tem, da je položaj Angležev na otoku skrajno kritičen.

Sofija, 31. maja. ir. Bolgarski listi poročajo z velikim poudarkom o izkrcanju italijanskih čet na Kreti. Prav tako poudarjajo veliko pozornost junaki italijanski obrambi v Vzhodni Afriki. List »Poslednja Pošta« pravi, da skuša Anglija zmanjšati v Vzhodni Afriki svoj prestiž, ki ga je izgubila že na vseh drugih frontah. Italijanska vojska v Vzhodni Afriki se je junško borila proti sovražniku, ki ima ogromno premoč tako v številu vojakov kakor tudi v vojnem materialu.

Povratak italijanskih podmornic z Rdečega morja

Berlin, 31. maja. s. Pozornost je v berlinskih političnih krogih zbudila vest, da se je italijanski podmorniški flotilji ki je operirala na Rdečem morju, posrečilo vrtniti se v Italijo in dovršiti dolgo pct okrog Afrike. »Börsenzeitung« poudarja, da gre za sijajno pomorsko dejanje, ki ga ni treba še posebej poveljevat.

Za ohranitev mehiške nevtralnosti

Mexico, 30. maja. d. Zastopniki 300 krajevnih strokovnih zvez so poslali predsedniku države Camacho vlogo, v kateri ga roté, naj ne opusti nevtralnosti.

Italijanske in nemške čete nadaljujejo prodiranje na Kreti

Letalski napadi na La Valletto in Tobruk — Pogumni odpor v Vzhodni Afriki

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 31. maja naslednje 360. vojno poročilo:

Skupine italijanskih letal so v noči na 31. maj ponovno bombardirale pristaniške naprave v La Valletti na Malti.

Na otoku Kreti nadaljujejo italijanske čete v tesnem sodelovanju z nemškimi si-

lami svoje operacije, da bi dosegle objekte, ki so jim bili dorejeni.

Angleška letala so bombardirala nekaj krajev na otokih Egejskega morja, ki so v italijanski posesti. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražno letalo.

V severni Afriki so italijanska in nemška letala pod zaščito italijanskih lovcev bombardirala sovražne protiletalske bate-

rije v Tobruku. 28. maja so nemški bombniki podnevi napadli sovražne motorizirane oddelke v bližini oblegane trdnjave ter severno od Marsa Matruha z bombami zadeli in hudo poškodovali neki parnik velike tonaže.

V vzhodni Afriki se naše posadke še nadalje hrabro upirajo pritisku sovražnih sil, ki so v premoči.

Bivši nemški cesar Viljem obolel

Berlin, 31. maja. s. Zadnje dni je bivši nemški cesar Viljem II. obolel. Njegovo zdravstveno stanje je resno, a ne smrtno nevarno. Zastopstvo hohenzollernske rodbine v Berlinu je smoti izjavilo, da se zdravstveno stanje bivšega vladarja ni spremenilo. Njegovi sinovi in ostali člani njegove rodbine se niso odpotovali v Doorn.

Mine v Botniškem zalivu

Helsinki, 31. maja. s. V Botniškem zalivu so opazili nekaj plavajočih min. Finske in švedske pomorske oblasti so odredile najstrožjo stražo na tem področju, da ne bi postal promet med Finsko in Švedsko resno ogrožen.

Zaplemla zasebnih letal v Peruju

Lima, 31. maja. d. Perujska vlada je zasedla 4 letala družbe »Condor Tamps«, ki je podružnica petrolejske družbe v Tampicu. Vlada utemeljuje svoj ukrep s tem, da Peru ne more nikjer kupiti potrebnih letal za civilni promet, ker evropska vojna onemogoča vsakršno naročbo. Razen tega je denarno stanje omenjene družbe tako slabo, da ne more popraviti dveh poškodovanih letal. Zaradi tega se je vlada poslužila razlastitvenega zakona iz l. 1930 ter zasegla vsa štiri letala.

Omejitev porabe masla v Ameriki

New York, 31. maja. d. Po poročilih tukajšnjih listov je kmetijski minister Wickard objavil, da je kmetijsko ministrstvo v sredo ustavilo razdelitev surovega masla bednim ameriškim družinam, češ, da se morajo mlečni izdelki v večji količini pošiljati v Anglijo. Minister je obenem potrdil, da so se cene surovega masla zadnje tedne v Ameriki znatno zvišale zaradi silne suše v vzhodnih državah. Povišanje cen je povzročila seveda tudi velika potreba po siru in kondenziranem mleku, ki se izvažja v Anglijo.

Reševanje mornarjev oklopnice »Bismarck«

Madrid, 31. maja. s. Šele sedaj se je zvedelo, da je španska križarka »Canarias« na vest, da se je nemška bojna ladja »Bismarck« potopila, skupno z dvema španskima rušilcem pohitela na pomoč nemškimi brodomcem. Oba rušilca sta bila zaradi izredno hudega viharja na morju prisiljena, umakniti se na svoje oporišče. »Canarias« je precej časa krčarila na področju, kjer se je ladja potopila, uspešno pa ji je dvigniti iz morja le dve trupli utopljenih nemških mornarjev. Na krovu ladje so izkazali nemškima mornarjema vojaške časti.

Izpraznjevanje Gibraltarja

Algeciras, 31. maja. s. Davi so pričeli evakuirati iz Gibraltarja angleške družine, ki so prispele pred dnevi iz Tangerja in La Linee. Ljudje so se upirali prisilni evakuaciji, ker se jim je pri prejšnjih evakuacijah zgodilo, da so bili nekateri njihovi rodbinski člani odpeljani v povsem različne kraje.

Bitka v Rokavskem prelivu

Berlin, 31. maja. s. V pretekli noči so skušali angleški brzi torpedni čolni v Rokavskem prelivu napasti nekaj nemških ladij. Neki nemški obalni ladji je uspelo po kratki borbi potopiti enega izmed čolnov. Drugi je bil močno poškodovan, tako, da je računati s tem, da je tudi ta čoln izgubljen.

Drugo francosko poročilo o napadu na Sfax

Poškodovana je bila francoska ladja »Rabelais«

Vichy, 31. maja. s. Francoska vlada je o angleškem letalskem napadu na Sfax izdala dva nadaljnj komunikacije. V prvem opozarja, da je angleška propaganda skušala opravičiti napad, češ, da so prispele v to uniško luko neke italijanske vojne ladje, odnosno, da so se te ladje pojavile v tuniškimi vodah. Dejansko pa tak argument v nobenem primeru ni opravičil angleškega napada na tuniško mesto. Dejstvo, da se je rušilec katerekolj izmed vojujočih držav ustavil za nekaj ur v tuniškimi vodah, nikakor ni opravičil tak napad. Francoska izjava z dne 18. oktobra 1912, ki se je opirala na haaske konvencije iz l. 1907 in ki jo je podpisala tudi Anglija, dopušča po svojem 5. členu vojnim ladjam vojujočih se sil, da se lahko trkrist po vrsti za določeno število ur ustavijo v tuniškimi vodah.

V drugem komunikatu ugotavlja francoska vlada: Vest, ki jo je razširil angleški radio o napadu na Sfax, podaja novo in zelo čudno verzijo o tem incidentu, ker trdi, da angleško letalstvo ni napadlo francoske luke Sfax, marveč italijansko tovorno ladjo, ki je bila polna streliva in se je tam usidrala. Ta ladja bi naj bila pogrnjena v zrak. »Reuters« je k tej vesti dodal, da so angleške letalske sile zadeli v bombami to ladjo in da se je ogromen steber dima dvignil iznad nje, ko je eksplodirala. Prav to naj bi bilo dokaz, da je bil parnik natovoren s strelivom. Francoska vlada izjavlja, da je resnica čisto drugačnja. Poškodovana je bila francoska ladja »Rabelais«, ki je bila natovorena s fosforom in ne s strelivom. Ugotovljeno je bilo, da so bombe povzročile škodo tudi v nekem industrijskem objektu v bližini luke. To kaže, da je bilo poročilo francoskih krajevnih oblasti o letalskem napadu točno.

Manever angleške propagande, ki širi tako napačne vesti, predstavlja le priznanje, da angleška vlada ne more logično utemeljiti atentata na francosko luko.

Ameriško stališče napram Franciji

New York, 31. maja. d. Kakor poroča agencija »Associated Press« iz baje dobro poučenega vira, bo ameriška vlada že v nekaj dneh poslala francoski vladi noto, v kateri bo obrazložila stališče Zedinjenih držav napram francoski pripravljenosti za sodelovanje z Nemčijo. Nota, ki jo sestavlja zunanji minister Cordell Hull, bo v temelju ugotovila, da v bodoče Zedinjene države napram Franciji ne bodo uravnale svojega stališča po besedah iz Vichyja, marveč po dejanjih francosko-nemškega sodelovanja. V notji bo ameriška vlada priporočila Vichyju tako politiko, ki bo šegla vzdrževati odnose med Washingtonom in Vichyjem. Iz istega vira tudi trjujejo, da bo v notji izrazila ameriška vlada, da se ne more strinjati s takim tolmachenjem pogodbe o premirju, ki bi dopuščalo izrabljanje kontrole nad francoskimi letališči v podporo letalstvu držav osi, češ, da bi kasneje Francija z isto pravico lahko prepuščala državam osi tudi svoja letalska oporišča na svojih kolonialnih posestvih na zapadni polobli.

Imetje generala de Gaulla zaplenjeno

Vichy, 31. maja. s. »Journal Officiel« je objavil odlok, s katerim je bilo zaplenjeno vse imetje generala de Gaulla, voditelja tako zvanih svobodnih Francozov. General de Gaulla je bil lastnik velikih posestev.

Letalski napadi na Anglijo

San Sebastian, 31. maja. ir. Uradni komunikacije, ki sta ga davi objavili angleško letalstvo in notranje ministrstvo, pravi, da so bila tudi preteklo noč letala nad Anglijo zelo aktivna. Več okrajev v zapadni Angliji in v Walesu je bilo bombardiranih. Povzročene so bile žrtve in škoda zlasti v območju doline reke Mersey.

Hude izgube angleške mornarice

Rim, 31. maja. s. »Times« poroča, da je prvi lord angleške admiralitete Alexander izjavil ob zaključku nekega banketa, da so zadela angleško brodovje velike izgube v borbi za Kreto, ki so jih prizadevale letalske sile osi. Lahko se reče, je dejal, da so bili ti udarci doslej najhujši, kar jih je kdaj utrpela angleška mornarica. Mnogo častnikov in mornarjev je utonilo v zadnjih tednih na vzhodnem Sredozemskem morju.

Drugi listi ugotavljajo, da so prav izgube krizark in rušilcev posebno hude, ker so prav take ladje angleški vojni mornarici najbolj potrebne.

Algeciras, 31. maja. s. V Gibraltar sta prispeli še dve angleški vojni ladji rušilec »H 57« in neka podmornica, ki sta bili poškodovani. Ladji bodo skušali tu popraviti.

Potopljene angleške ladje

New York, 31. maja. ir. Kakor javlja Associated Press, so bile v nekem angleškem konvoju zopet potopljene štiri angleške tovarne ladje, ki se vozile vojne

La festa dello Statuto

A Lubiana e a Kočevje sarà festeggiata con delle riviste di truppe di stanza nelle rispettive città

Lubiana, 31 maggio. Domani, 1° giugno, per la Festa dello Statuto gli uffici pubblici esporranno, per disposizione dell'Alto Commissario in relazione all'Ordinanza per l'uso della bandiera nazionale, il tricolore dalla mattina alla sera. Anche la città sarà imbandierata.

Lo Statuto del Regno d'Italia risale al 4 marzo 1848 quando Carlo Alberto lo proclamò quale legge fondamentale con la quale furono regolati i rapporti tra Sovrano e sudditi del Regno. Questo atto costituzionale, basato sul concetto monarchico dello Stato e delle prerogative rappresentative del Sovrano, viene festeggiato ogni anno la prima domenica di giugno specialmente dalle Forze Armate e in tale occasione hanno luogo imponenti riviste militari di tutte le guarnigioni del Regno. Quest'anno anche Lubiana festeggerà la prima volta la festa dello Statuto.

Domani, alle 9.30, lungo tutto il percorso della Bleiweisova cesta, le truppe di stanza a Lubiana saranno passate in rassegna dal Comandante del Corpo d'Armata Ecc. Robotti. Alla rivista prenderanno parte il 1° Reggimento Granatieri, la 55.a Legione Camice Nere, il 13° Reggimento Artiglieria, il bataglione Mortai da 81, la Compagnia cannoni da 47/32, reparti del Genio, tutti facenti parte della Divisione Granatieri di Sardegna, seguiti dall'11° Reggimento artiglieria di Corpo d'Armata.

Il pubblico potrà assistere alla manifestazione militare dal marciapiedi della Bleiweisova cesta, ai quali avrà libero accesso.

Nella stessa giornata anche a Kočevje la festa dello Statuto sarà celebrata con una rivista militare, alla quale parteciperà il 2° Reggimento Granatieri e i reparti dislocati nella zona.

La nuova targatura degli automezzi

Come prescritto dall'Ordinanza dell'Alto Commissario pubblicata il 27 maggio a. c. tutti gli automezzi della Provincia di Lubiana dovranno sostituire la vecchia targa con quella di nuova introduzione recante la sigla L.B. Per rendere più agevoli le pratiche agli interessati muniti di permesso speciale di circolazione, a partire dal 4 giugno e a tutto sabato 7 giugno viene aperto uno speciale ufficio targatura presso la stazione RR. CC. Breg N. 20 che funzionerà per il pubblico dalle ore 8 alle 12 e dalle 15 alle 18. Mentre il cambiamento di targa per gli automezzi sarà effettuato durante tutta la settimana, la consegna di quelle usate dalle motociclette seguirà soltanto nella giornata di sabato 7 giugno.

I proprietari di automezzi dovranno per-

tanto presentarsi in detto ufficio portando seco il libretto di circolazione, il disco tricolore, il permesso speciale di circolazione e la vecchia targa. A partire dal 9 giugno la consegna delle nuove targhe sarà effettuata presso l'Alto Commissariato (Divisione II). Si avvisa che la targatura di tutte le macchine della Provincia viene fatta a Lubiana e che non è richiesta la presenza della macchina per il ritiro delle targhe stesse.

Mentre entro il 15 giugno dovranno essere muniti di nuova targa tutti gli automezzi autorizzati a circolare, entro la fine del mese dovranno aver adempiuto a tale obbligo indistintamente tutti i proprietari di autoveicoli anche se non in possesso del permesso speciale di circolazione.

Praznik ustave

V Ljubljani in Kočevju bo proslavljen z revijama posadk obah mest

Ljubljana, 31. maja. Jutri o priliki praznika ustave bodo na vseh javnih uradih v smislu ukrepa Visokega Komisarja v zvezi z odredbo o rabi nacionalne zastave izvešene trobojnice od jutra do večera. Tudi mesto bo v zastavi.

Ustava kraljevine Italije datira že od 4. marca 1848, ko jo je Karel Albert proglasil kot osnovni zakon, s katerim so bili urejeni odnosi med vladarjem in podaniki Kraljevine. Ta ustavni akt, ki se opira na monarhično koncepcijo države in na reprezentativne prerogative vladarja, se praznuje vsako leto prvo nedeljo v juniju. Posebej ga proslavljajo Oborožene Sile z velikimi vojaškimi revijami, ki jih prirejajo vse garnizije v državi. Letos bo tudi Ljubljana prvič proslavila praznik ustave.

Jutri ob 9.30 bo na Bleiweisovi cesti velika parada čet, ki so nastanjene v Ljubljani. Parada se bo razvijala pred poveljnikom Armijskega Zbora Generalom Ekselencio Robottijem. Pri paradi bodo sodelovali 1. Grenadirski polk, 55. legija Črnih Sraj, 13. topniški polk, bataljon močnarjev 81. mm, četa topništva 47/32, oddelki inženjerskih čet, ki vsi pripadajo diviziji sardinjskih grenadirjev, ter 11. polk topništva Armijskega Zbora. Prebivalstvo bo lahko prisostvovalo vojaški predstavi na hodnikih Bleiweisove ceste, h katerim bo imelo prost pristop.

Tudi v Kočevju bo praznik ustave proslavljen z vojaško parado, katere se bo udeležil 2. Grenadirski polk skupno z drugimi oddelki vojske, ki so razmeščeni na tamkajšnjem področju.

Nova označba motornih vozil

Kakor je določil Visoki Komisar s svojo odredbo, ki je bila objavljena 27. maja t. l., se bodo morale na vseh motornih vozilih Ljubljanske pokrajine stare evidenčne tablice zamenjati z novo predpisanimi, ki so označene z znakom L.B. Da bi se omogočilo pospešeno postopanje onim, ki imajo posebno dovoljenje za rabo motornih vozil, bo od 4. do 7. junija pri karabinjerski postaji na Bregu št. 20 odprt poseben urad za evidenčne tablice, ki bo posloval za običajno dnevno od 8. do 12. in od 13. do 18. ure. Evidenčne tablice avtomobilov se bodo izmenjavale vse dni v tednu, za motocikle pa le v soboto dne 7. junija.

Lastniki avtomobilov se bodo morali ja-

viti v omenjenem uradu s prometno knjižico, trobojnim znakom, staro evidenčno tablico in posebnim dovoljenjem za rabo svojih vozil. Od 9. junija dalje bo izdajal nove evidenčne tablice II. oddelke Visokega Komisarjata. Običajno se opozarja, da se bodo v Ljubljani izmenjale evidenčne tablice vseh motornih vozil v pokrajini, ni pa potrebno, da se dovejajo vsa vozila v ta namen v Ljubljano oziroma pred pristojni urad.

Do 15. junija bodo morala biti opremljena z novimi evidenčnimi tablicami vsa motorna vozila, za katera bodo veljala vozna dovoljenja, do konca meseca pa za vse avtomobile obče, tudi če njihovi lastniki ne bodo še imeli posebnih voznih dovoljenj.

Japonska in Amerika

Zastopnik japonske vlade o nedavnih Rooseveltovih izjavah

Tokio, 31. maja. Ko so predstavniki tiska včeraj na tiskovni konferenci zaprosili službenega zastopnika japonske vlade, da bi obrazložil japonsko stališče glede na zadnji Rooseveltov govor, je opozoril na četrtkovno izjavo zunanjega ministra Macuoke, čes da ni potreba, da bi se moral Rooseveltov govor sploh komentirati ter da zaradi tega ne more k temu ničesar pripomniti. Naglasil je, da je Rooseveltov govor pazljivo prebral ter da mora reči, da predsedniku Rooseveltu ob tej priliki nikakor ni moglo čitati sofižma, marveč kvečjemu to, da je slabo informiran. Nato je japonski službeni zastopnik naglasil, da enega dela Rooseveltovega govora ni razumel namreč tistega, v katerem pravi, da se general Cangkajšek bori za demokracijo. Če se lahko trdi, da je Cangkajšek bori za demokracijo, potem se z isto pravico lahko tudi trdi na primer, da se Anglija bori za cilje totalitarnih držav. Nato je zastopnik naglasil, da

stališče Zedinjenih držav povsem razume, čeprav ga argumenti, ki jih Roosevelt navaja, po svoji moči ne morejo prepričati. Na kraju je zastopnik pripomnil da v Tokio še ni prispelo službeno poročilo japonskega poslanika Nomure o splošnem vtisku, ki ga je Rooseveltov govor napravil v Ameriki, ter je pripomnil, da mora biti Japonska vseeno zelo previdna, kar je pač govoril predsednik Zedinjenih držav. Na vprašanja, koliko je resnično v pisanju ameriških listov, čes da stojimo pred novo ameriško politiko na Daljnem vzhodu, je japonski službeni zastopnik sam odgovoril, da se to napovedi zelo interesantne, kakor je tudi zelo interesantno, da predsednik Roosevelt v svojem govoru to pod Japonsko ni direktno omenil.

Tokio, 31. maja. Zunanji minister Macuoka je danes mikadu poročal o splošnem mednarodnem položaju.

se dobavljene surovine ne bodo pošiljale v Nemčijo.

Izgredi v Indiji

Sanghai, 31. maja. d. Iz zanesljivega vira poročajo, da so britanske oblasti v mestu Dacca v Bengaliji povzročile pravcat pokol med domačim indskim prebivalstvom. Do izgrada je prišlo, ker indsko prebivalstvo ni hotelo slediti angleškimi odredbam v okviru sodelovanja Indije v sedanjih vojni na angleški strani. V spopadih, do katerih je prišlo v tem mestu med Indij in angleškimi četami, ki so bile poslani na ulico, je bilo nad 1000 Indov ubitih. Britanska policija je slepo streljala s strojnimi na demonstrante, ki so protestirali proti sodelovanju Indije v sedanjih vojni. Očividci pripovedujejo, da so v množicah padli indski demonstranti pod strel angleških pušk. V vrstah indskih nacionalistov bo to preliti krvi ostalo v spomin kot novo nezasižano nasilje Anglije nad Indijo.

Spor med Japonsko in Nizozemsko Indijo

Tokio, 31. maja. d. Japonsko informacijsko ministarstvo potrjuje, da go gospodarstva Japonske z Nizozemsko Indijo dospela na mrtvo točko. Japonci dolže vlado Nizozemske Indije zažrtosti, ki se kaže v tem, da sproti preklicuje obljube, ki jih je dala. Stališče japonske vlade še ni določeno in v Tokiju še vedno upajo, da bo vlada v Bataviji končno le uvidela, da je treba v pogajanjih imeti predvsem odkritosrčnost in dobro voljo za sklep sporazuma. Prvotno je šlo samo za vprašanje petroleja, ki je sicer urejeno, vendar pa je Japonska izrazila željo po znatno večjih količinah petroleja. V Bataviji se izgovarjajo, da pošilja Japonska dobavljene surovine dalje v Nemčijo, kar pa tokijska vlada odločno zanika. Vlada Nizozemske Indije zahteva od japonske vlade jamstvo, da

Portugalska za svojo obrambo

Lizbona, 31. maja. d. Dances so odšli iz Portugalske nova vojaška ojačenja na Azore. Gre predvsem za letalske oddelke. Pred nekaj tedni so bili poslani na Azore tudi oddelki portugalske kopne vojske.

Lizbona, 31. maja. ir. Politika Zedinjenih držav napram Portugalski zbuja v merodajnih krogih dokaj skrb, zlasti v zvezi z Rooseveltovimi namigavanji na položaj Azorov in Kapverdskih otokov, kakor tudi glede na odnose Zedinjenih držav do južnoameriških držav. List »Diario de notizias« pravi, da je Portugalska odločena braniti Azore in Kapverdске otroke proti vsakomur. Portugalska bo znala odbiti vsak poskus napada na svojo svobodo, neodvisnost ali integriteto.

Kontingentiranje uvoza žita v Zedinjene države

Berlin, 31. maja. s. »Börsenzeitung« poroča, da je Roosevelt 24. ur po svojem poslednjem govoru podpisal odlok, s katerim se kontingentira uvoz žita in sladkorja. V Zedinjene države bo moglo letos uvoziti 800.000 bušljev žita ter 4 milijone liber sladkorja. Od tega bo odpadlo 795.000 bušljev žita in 3.815.000 liber sladkorja na Kanado. Ostanek nameravajo uvoziti iz srednje in južne Amerike. Izvoz iz teh dežel se bo moral sprito tega izredno zmanjšati. List ugotavlja, da se bodo srednje in južne ameriške države na tak način lahko docela pripravile o stvarnem pomenu tako zvane panameriške solidarnosti. Kanada bo lahko uvažala svoje blago malone nezacranjeno v Zedinjene države.

New York, 31. maja. d. »New York Times« poroča iz Manile, da je kontrola za izvoz na Filippine, ki jo je odredil predsednik Roosevelt, stopila takoj v veljavo. Prva ladja, ki je bila prizadeta, je japonski parnik »Kamikava Maru«, ki je moral tako ustaviti vkrcavanje lanu in starega železa.

Poslanik Winant prispel iz Londona v Washington

Washington, 31. maja. ir. Ameriški veleposlanik pri angleški vladi Winant je prispel v Washington, da se posvetuje s predsednikom Rooseveltom in zunanjim ministrom Hullom glede položaja Anglije. Winant ni po svojem prihodu hotel dati novinarjem nobene izjave. Tudi na vprašanje, kakšen je bil odziv Rooseveltovega govora v Angliji, ni hotel dati odgovora. V političnih krogih zagotavljajo, da je prinesel s seboj informacije zaupnega značaja, kakšna pomoč Zedinjenih držav je Angliji trenutno najbolj potrebna. Te informacije je dal Winantu sam Churchill.

Veliki manevri sovjetske vojske

Stockholm, 31. maja. d. Tukajšnji listi se obirno bavijo z manevri sovjetske vojske poudarjajoč, da njihov obseg daleko presega redne manevre, kakor so bili javnosti naznanjeni. Na tisoče dobro izvežbanih sovjetskih vojakov je nastopalo proti velikim oddelkom padalcev in proti napadom letalskih sil. Te vaje v ogromnem obsegu so bile v obsejnih pokrajinah Ukrajine in tvorijo del vojaških vaj, ki so bile nedavno izvedene nad Moskvjo. Sovjetsko poveljstvo je priredilo vaje tudi z mornariško pehoto ki je nastopala v kombiniranem napadu ob sodelovanju letalskih sil. V okrožju Vinice je bil prirejen velik napad padalcev in letalcev, proti katerim so nastopale silne množice pešadije in topništva. Listi naglašajo, da bodo slični manevri prihodnje mesece tudi pri Harjkovu in pri Tiflisu v Zakavkazu. Listi so mnenja, da hoče Sovjetska zveza s tem vsemu svetu pokazati svojo popolno bojno pripravljenost.

Potres v Anatoliji

Carigrad, 31. maja. d. Več močnih potresnih sunkov je bilo zopet čuti v zapadni Anatoliji. Več hiš je bilo hudo poškodovanih.

E. I. A. R. Radio

Nedelja, 1. junija. 8: Napoved časa in poročila v slovenščini. 8.15: Poročila iz Rima. 8.30: Orgelski koncert. 11: Prenos cerkvene glasbe iz bazilike Sv. Oznani. v Florenci. 12: Branje in razlaga Sv. Evangelija v italijanski. 12.15: Branje in razlaga sv. Evangelija v slovenščini (O. Kr. Sekovanič). 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Slovenska glasba. 13: Napoved časa in poročila iz Rima. 13.15: Uradno vojno poročilo v slovenščini. 13.17: Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Gallina (prenos iz Rima). 14: Poročila iz Rima. 14.15: Pevski spored. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Kmetijsko predavanje. 17.35: Slovenska glasba. 18: Prekinitev oddaje. 19: Govorimo italijanski! Poučuje g. prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Pisana glasba. 20: Napoved časa in poročila iz Rima. 20.15: Operna glasba. 20.30: Operna glasba. 21.15: Poročila v slovenščini, nato konec oddaje.

Ponedeljek, 2. junija. 7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Pevski spored. 8: Napoved časa. 8.15: Poročila iz Rima. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Slovenska glasba. 13: Napoved časa in poročila iz Rima. 13.15: Uradno vojno poročilo v slovenščini. 13.17: Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Petralia. I. del. 14: Poročila iz Rima. 14.15: Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Petralia. II. del. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert violončelista Bruna Vitalija. 17.45: Sopranistični koncert: Lidija Valle. 18: Prekinitev oddaje. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Slovenska glasba. 20: Napoved časa in poročila iz Rima. 20.15: Reprodukcijski koncert. 20.40: Koncert orkestra pod vodstvom Mo. Zeme. 21.15: Poročila v slovenščini, nato konec oddaje.

Torek, 3. junija. 7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Slovenska glasba. 8: Napoved časa iz Rima, nato slovenska glasba. 8.15: Poročila iz Rima. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Pisana glasba. 13: Napoved časa in poročila iz Rima. 13.15: Uradno vojno poročilo v slovenščini. 13.17: Orkestralni koncert. 14: Poročila iz Rima. 14.15: Orkestralni koncert pod vodstvom Mo. Angelinija. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert tria Ambrosiano. 17.40: Operna glasba (plošče). 18: Prekinitev oddaje. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Slovenska glasba. 20: Napoved časa in poročila iz Rima. 20.15: Leoncavallo: Glumci, opera v enem dejanju (plošče V. P.). 21.15: Poročila v slovenščini, nato konec oddaje.

Švedsko-ruski sporazum

Moskva, 31. maja. ir. Uradno rusko poročilo javlja, da je bil podpisan med Rusijo in švedsko sporazum glede upoštevanja medsebojnih interesov v Litvi, Estonki in Letonski. Uradno poročilo pravi, da so pogajanja za ta sporazum potekala v duhu medsebojnega razumevanja.

Racioniranje živil v Švici

Bern, 31. maja. ir. Švicarske oblasti so od torka dalje do 7. julija prepovedale prodajo kave, kakava, čokolade ter vseh podobnih proizvodov. Vsa ta živila bodo sedaj v Švici racionirana.

Med sportnim sporedom

Več nogometnih tekem in dobra atletska prireditve

Zaradi tehniških ovir je lahkoatletski miting, ki bi se moral vršiti v nedeljo, preložen na ponedeljek z začetkom ob 10.

Po dolgem presledku in prav za prav prvič v letošnji sezoni bomo jutri lahko videli prav čedno atletsko prireditev, ki ima razen tega skoraj majhen zgodovinski značaj. S to jutrišnjo prireditvijo odpirajo atleti letošnjo sezono v čisto novih razmerah in prav na tem mitingu hočejo aktivni pristati te najlepše sportne pannonke pokazati, koliko jih je še in kaj se premorejo, čeprav so šli pred kratkim preko nas tako hudi dogodki in posegli marsikod tudi globoko v atletske vrste.

Kakor smo že včeraj opozorili, bodo na tem mitingu nastopili vsi, kar jih je ostalo zbranih okoli Slovenske lahkoatletske zveze in tudi precej tistih, ki so se pod silo razmer preselili v Ljubljano, tako da bomo res lahko videli nekaj dobrega sporta.

Spored se bo začel točno ob 10. in bo prinesel zanimive borbe v naslednjih disciplinah:

v tekih na 100, 300, 400 in 1500 m, v metih diska in kopja ter v skokih v daljino in višino.

Gg. sodnike, ki so bili naprošeni, da sodelujejo na mitingu SK Planine, opozarjamo na preložitve in jih prosimo, da pridejo v ponedeljek ob istem času na Stadion.

Prireditve bo na stadionu na Tyrševi cesti; vstopnice bodo po 3 din.

Zanimiv nogometni turnir

Danes in jutri popoldne bo na igrišču Mladike zanimiv nogometni turnir, ki bo nudil dovolj sportnega užitka. Imena klubov Ljubljane, Marša, Jadrana in Mladike jamčijo za dober nogomet.

Danes nastopita para Ljubljana — Jadrana in Marš — Mladika, jutri pa premaganca in zmagovalca med seboj. Za zmagovalca sta pripravljena dva lepa pokala prireditelja Mladike. — Pričetek vsakokrat ob pol 10.

Nastop dveh vojaških moštev

Danes in jutri dopoldne na Kodeljevem

Oba dneva popoldne na Tyrševi cesti

SK Ljubljana je za ta dva praznika s sodelovanjem Marša pridobila za nastop dveh nogometnih moštev italijanske vojske, in sicer eno topniškega polka in eno brzojavne čete. Igralci obeh moštev so zadnje dni pridno trenirali in videlo se je,

Pogrešanci se javljajo

Iz raznih krajev so prišli odgovori na Redči križ. Svoje prcisno, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b-II. došla obvestila.

Dr. Ambrož Oton. Avbelj Franc, Bachrach Franjo, Božovič Rade B., Bajec Germana, Bančič Matej, Brnčič Vera, roj. Sermazanov, Bole Stanislav, Balog Josip, Burčič Petar, Beljan Franc, Blagatinšek Rafael, Cerar Ladislav, Čajniko Gustl, Čed'nik Stanko, Čirčević Andrija, Čuje Rudolf, Čebulj Marjan, Debevc Franc, Dulka Eteka, Djinovski Ljubomar, Drobnik Milan, Dolinar Ivan, inž. Dobar Pavel, Dragović Vojo, Ferlan Maks, inž. Gerk Rudolf, Grache Martin, Globokar Ivan, Horvat Hermina, Hlebec Anton, Jelenc Anica, Jančar F. Feliks, Janc Ivan Križanec Janko, Krajič Franc, Klemenec Josip, Koman Angelina Kuljakin Mihajlo, Koželj Olica, Komavli Janja, Kern Marjan, Kovarič Edvin, Komlanc Ignac, dr. Kežar Mirko, Kastelic Stanislav, dr. Kavčič Janko, Košenina Franc, Klančar Vilma, Kim Jakob, dr. Lobe Hinko, dr. Ljutov Vladimir, Libicina Filip, Kristina, Levstek Pavla, Lavrač Oskar, Mikluš Angela, Marinič Ignac, Mislej Ciril, Mlakar Stanislava, Marišič Stevanka, Müller Mici, Mercedes Vršer, Mihelič Janec, Malavašič Rudolf, Mihelič Franc, Manec Edvard, Nelevič Božena, Naumova Nadezda, Nemančič Franca, Not Stanislav, Osepek Hančič, Očko Rudolf, Oskar Ignac, Obet Viktor, Obrnc Martin P. Petot Dragan, Premrov Vladimir, Poljanec Avgust, Plesničar Vera, Plemelj Slavko, Peharc Silva, roj. Bogovič, Petrovič Jelisaвета, Pejočič Senjka, Peitler Franc, Palaveršič Elena, Pivec Valentin, Perne Vida, Perišič Milan, Pitschmann Edo, Plesničar Vera, Ružica Angela, roj. Fled. Razdoljski Paul, Roz-

Zdravilno delovanje

Rogaška mineralne vode

Pri katarju mehurja

je treba piti požirek za požirkom vodo iz vrelca TEMPEL ali STYRIA ter do štirikrat na dan 100—200 g temperirane vode

Teniške zadeve

Tekme za podunavski pokal, ki so bile organizirane na pobudo stare Jugoslavije, zaradi sedanjih izrednih razmer ne gredo prav od rok. Tako je bilo srečanje med Hrvatsko in Italijo odgojeno, prav tako pa je v nevarnosti tudi dvoboj med Hrvatsko in Madžarsko, ki bi moral biti v dneh od 13. do 15. junija. Najbližji termin za eno izmed srečanj v tej konkurenci je sedaj 6. junij, ko se bo moral začeti turnir med Madžarsko in Nemčijo. Toda mimo tega bodo glede zaključitve te konkurence rastale še druge težave, posebno ker hočejo v Berlinu proti koncu julija organizirati velik teniški troboj med Nemčijo, Japonsko in Italijo, zaradi katerega bo brzokone to tekmovalje za podunavski pokal ostalo v ozadju.

Na večjem berlinskem turnirju, ki bo ob teh praznikih, bodo po vesteh italijanskih listov sodelovali tudi naši bivši »mušketirji« Punčec, Pallada in Mitič ter srbski vrh Branović, ki se je zdaj tudi vrnil v svojo novo domovino.

V teh dnevih igrajo v Milanu najboljše teniške igralke Italije in Madžarske za evropski pokal. Italijo zastopajo v tej borbi znane igralke Tonoli, Donnino in Bossi.

ZSK Hermes (lahkoatletska sekcija). Opozarjam vse članice in člani na današnji miting SK Planine. Sodelujoči člani točno ob pol 10. pred stadionom na Tyrševi cesti.

SK Marš. Vse podrobnosti za nastop naših moštev na igrišču Mladike in Ljubljane so razvidne iz oglasne deske.

SK Svoboda. Juniorji naj bodo ob 8. v garderobi na igrišču Ljubljane.

SK Grafika. Prvo moštvo mora biti danes ob 17 na igrišču Korotana.

Hrvatsko diplomatsko zastopstvo v Rimu

Rim, 31. maja. ir. Prvo hrvaško diplomatsko zastopstvo pri Kvirinalu je danes pod vodstvom poslanika dr. Perića prispelo v Rim. Na kolodvoru Termini so ga sprejeli visoki funkcionarji italijanskega zunanjega ministristva. Pri sprejemu je bila navzoča tudi hrvaška kolonija v Rimu. Na pozdravne besede zastopnika zunanjega ministristva je poslanik dr. Perić med drugim poudaril svoje veliko zadovoljstvo, ker bo imel čast zastopati Hrvatsko v prestolnici fašistične Italije. Množica, ki se je zbrala na kolodvoru, je pozdravila hrvaško diplomatsko zastopstvo s toplimi izrazi simpatij.

Svojem Godič Josipa-Janeza sporočamo, da je imenovan oddan v bolnico v Zemunu.

man Edvard, Rebek Josip, Rogler Leon. Sitar Evald, Saje Alojz in ostali. Sluga Vladimir, Svetina Bogomir, inž. Skubic Karlo, Sturm Otmar, Skufca Matija, Solar Tomaž, Stejič Katja in porodica, Tepina Lovro, Trampus Danilo, Torkar-Spoletak Ljudmila, Vukič Vladimir, Vildman Oto, Vučelič Sidak, Vera Bogomir, Vrhunc Josip, Vičar Zora, Vovk Miro, Zorec Ivan, Zupančič Josip, Zupančič Stanko, Zupan Ludvik, Zdravje Franc, Zlender Adolf.

Svojcem Godič Josipa-Janeza sporočamo, da je imenovan oddan v bolnico v Zemunu.

man Edvard, Rebek Josip, Rogler Leon. Sitar Evald, Saje Alojz in ostali. Sluga Vladimir, Svetina Bogomir, inž. Skubic Karlo, Sturm Otmar, Skufca Matija, Solar Tomaž, Stejič Katja in porodica, Tepina Lovro, Trampus Danilo, Torkar-Spoletak Ljudmila, Vukič Vladimir, Vildman Oto, Vučelič Sidak, Vera Bogomir, Vrhunc Josip, Vičar Zora, Vovk Miro, Zorec Ivan, Zupančič Josip, Zupančič Stanko, Zupan Ludvik, Zdravje Franc, Zlender Adolf.

Svojcem Godič Josipa-Janeza sporočamo, da je imenovan oddan v bolnico v Zemunu.

man Edvard, Rebek Josip, Rogler Leon. Sitar Evald, Saje Alojz in ostali. Sluga Vladimir, Svetina Bogomir, inž. Skubic Karlo, Sturm Otmar, Skufca Matija, Solar Tomaž, Stejič Katja in porodica, Tepina Lovro, Trampus Danilo, Torkar-Spoletak Ljudmila, Vukič Vladimir, Vildman Oto, Vučelič Sidak, Vera Bogomir, Vrhunc Josip, Vičar Zora, Vovk Miro, Zorec Ivan, Zupančič Josip, Zupančič Stanko, Zupan Ludvik, Zdravje Franc, Zlender Adolf.

Svojcem Godič Josipa-Janeza sporočamo, da je imenovan oddan v bolnico v Zemunu.

man Edvard, Rebek Josip, Rogler Leon. Sitar Evald, Saje Alojz in ostali. Sluga Vladimir, Svetina Bogomir, inž. Skubic Karlo, Sturm Otmar, Skufca Matija, Solar Tomaž, Stejič Katja in porodica, Tepina Lovro, Trampus Danilo, Torkar-Spoletak Ljudmila, Vukič Vladimir, Vildman Oto, Vučelič Sidak, Vera Bogomir, Vrhunc Josip, Vičar Zora, Vovk Miro, Zorec Ivan, Zupančič Josip, Zupančič Stanko, Zupan Ludvik, Zdravje Franc, Zlender Adolf.

Svojcem Godič Josipa-Janeza sporočamo, da je imenovan oddan v bolnico v Zemunu.

man Edvard, Rebek Josip, Rogler Leon. Sitar Evald, Saje Alojz in ostali. Sluga Vladimir, Svetina Bogomir, inž. Skubic Karlo, Sturm Otmar, Skufca Matija, Solar Tomaž, Stejič Katja in porodica, Tepina Lovro, Trampus Danilo, Torkar-Spoletak Ljudmila, Vukič Vladimir, Vildman Oto, Vučelič Sidak, Vera Bogomir, Vrhunc Josip, Vičar Zora, Vovk Miro, Zorec Ivan, Zupančič Josip, Zupančič Stanko, Zupan Ludvik, Zdravje Franc, Zlender Adolf.

Svojcem Godič Josipa-Janeza sporočamo, da je imenovan oddan v bolnico v Zemunu.

man Edvard, Rebek Josip, Rogler Leon. Sitar Evald, Saje Alojz in ostali. Sluga Vladimir, Svetina Bogomir, inž. Skubic Karlo, Sturm Otmar, Skufca Matija, Solar Tomaž, Stejič Katja in porodica, Tepina Lovro, Trampus Danilo, Torkar-Spoletak Ljudmila, Vukič Vladimir, Vildman Oto, Vučelič Sidak, Vera Bogomir, Vrhunc Josip, Vičar Zora, Vovk Miro, Zorec Ivan, Zupančič Josip, Zupančič Stanko, Zupan Ludvik, Zdravje Franc, Zlender Adolf.

Kr. Italijanska Akademija pozdravlja našo Akademijo

Predsednik Kraljevske Italijanske Akademije v Rimu je dne 5. maja naslovil na predsednika Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani pismo, ki ga prinašamo v izvirnem besedilu in v prevodu:

Reale Accademia d'Italia
Il Presidente
Al Presidente della Akademija znanosti in umetnosti

Ljubljana
Mentre la Provincia di Lubiana viene a far parte del Regno d'Italia, sento il dovere di mandare a voi, signor Presidente, la espressione del più vivo giubilo da parte di questa Reale Accademia d'Italia.

Le relazioni culturali tra Roma e Lubiana diventeranno ora certamente più intense e feconde ed il popolo sloveno, pur conservando il suo speciale carattere culturale e le sue tradizioni etniche e linguistiche, nella giusta pace che oggi gli si assicura, potrà avviarsi a sempre maggiori, più luminose conquiste nel campo dello spirito.

Accogliete, signor Presidente, l'espressione della mia viva cordialità.

Predsednik Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani g. univ. prof. dr. R. Nahtigal se je zahvalil predsedniku Kr. Italijanske Akademije za ljubeznivo pismo in izrazil pripravljenost Ljubljanske Akademije za sodelovanje obeh visokih kulturnih institucij.

Praznik duha

Binkoštim so dali Hrvati ime Duhovi in ta izraz označuje točno, da našega pomen in simbolno vsebino tretjega največjega praznika v krščanskem letu. Sveti Duh se je prikazal Kristusovim učencem v podobi ognjenih jezikov in jih napolnil s sposobnostjo, da so začeli govoriti v različnih jezikih. Ta simbolna in značilna povezanost jezika in duha daje binkoštim značaj največjega praznika kulture.

Zakaj kultura je v svojem jedru področje duha. Tudi materialne dobrine, ki jih dobiva človek iz zemlje, zahtevajo sodelovanje duha; ni ga človeškega tvornega dejanja in ne geste, pa naj bo kretanja sejalca, ki vrže v tla zrno, ali kretanja umetnika, ki kleše v marmor podobo, ki ne bi potekla iz skrivnostnega giba misli. In misel je duh, kakor je duh misel. Če se hoče duh popolnoma izraziti, si mora izoblikovati besedo, ki je njegova tvarna podoba. In beseda gre še dalje: v nji je čudovita energija, ki spreminja besedo v dejanje in dejanje je ustvarjanje, je delo — je nekaj, kar nemara določa smoter človeškega življenja. Tako se kaže v najgloblji vzročnosti, to kar je dano človeku kot najvišja vsebina njegove telesne posode, kot njegova najdragocenejša predprava pred vsemi živimi bitji na Zemlji. Saj sta miselnost in govorjenje kot izražanje človeškega duha ustvarila vso kulturo in prinesla človeškemu rodu največje dobrine.

Kultura je nujno združena z jezikom. Evangeljsko pripovedovanje o binkoštnem prazniku duha je dobro poudarilo to zvezo. Duh potrebuje besedo, ker bi sicer v samem sebi usahnil; on se mora neugnan razlivi, če hoče izpolniti svojo drugo t. j. socialno funkcijo. Zakaj beseda je vez skupnosti. Duh grmadi vsem skupno, večno, substancno, ki sega od čisto človeškega k najvišjemu, božanskemu, zato je duhovna snov vsem skupna in tvori neuničljivo vez med narodi. Toda priroda in družba, ki sta poglavitni gibalni sili zgodovine, sta ustvarili mnogo jezikov, številne besedne sisteme z njihovo neznansko silo kombiniranja glasov. Če se hoče duh izraziti, se mora posluževati teh besednih tvorb, kakor je morala tudi beseda Jezusovih učencev dobiti možnost, da se izrazi v različnih jezikih. Tako je jezik nujen in posvečen instrument duha, velikega umetnika, ki se ne bi mogel razodeti, če ne bi imel na razpolago tega instrumenta. Uničevati jezik je vsekrat pomenilo: uničevati duha, ki se v njem izraža, skozi njega odkriva svojo večno substancno in z njim ustvarja človeštvo duhovne dobrine. Če bi bila v naravi stvar potreba, da si najde duh en sam jezik, vsem ljudem dostopni izraz, tedaj bi narava stvarila že zdavnaj zmagača in bi

Kraljevska Italijanska Akademija
Predsednik
Predsedniku Akademije znanosti in umetnosti

Ljubljana
Ko je Ljubljanska pokrajina postala del Kraljevine Italije, čutim dolžnost, da pošljem Vam, gospod predsednik, izraz najiskrenejši radosti, ki navdaja Kraljevsko Italijansko Akademijo.

Kulturni odnosi med Rimom in Ljubljano bodo sedaj gotovo postali intenzivnejši in plodnejši in slovensko ljudstvo, ki ohrani svoj posebni kulturni značaj ter svoje etnične in jezikovne tradicije v pravičnem miru, ki se mu je danes zagotovil, bo lahko krenilo na pot čedalje večjih in sijajnejših pridobitev na duhovnem polju.

Sprejmite, gospod predsednik, moje prisrčne pozdrave.

Predsednik Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani g. univ. prof. dr. R. Nahtigal se je zahvalil predsedniku Kr. Italijanske Akademije za ljubeznivo pismo in izrazil pripravljenost Ljubljanske Akademije za sodelovanje obeh visokih kulturnih institucij.

človeštvo ne poznalo različnosti jezikov. Dejanski je ta različnost prav tako naravna, kakor je naravna in nujna različnost oblik v organski in neorganski naravi, v vsem, kar je priroda ustvarila. Duh mora poznati neka večna načela, ker bi sicer ne bil izven časa in prostora, kakor je po svjem bistvu; duh mora obvladovati materijo in določati sili njene meje in razvoju njegov smoter, ker bi sicer človek ostal klavrn suženj svoje narave, kakor je žival. Da je duh imel vsekdar to sproščajočo in povzdigujočo funkcijo, nam pričuje vsa zgodovina človeškega napredka, ki je ena sama borba za obvladovanje narave in ne pretrgan upor misli zoper silo, duha zoper materijo. Ali naj bi bilo dano prav današnjemu človeku, ki je doživel največja zmagovalstva svoje iznajdljivosti, da postane suženj lastnih izumov, suženj mašinerije, ki je potekla iz njegovih tvornih sposobnosti? Potem, ko je človek premagal mnoge naravne sile, naj se ukloni sili tehnike, namesto da postane njen gospodar?

In vendar stoji prav današnje človeštvo pred to fatalnostjo svoje dozdnevne zmage. Tehnika je zmaterializirala človeštvo in mu skuša vsiliti toge forme, ki bodo v skladu z njenimi izraziti materialnimi potrebami. Človek se le prepogosto odpoveduje duhu in začena sovražiti najvišjo in najplemenitejšo življenjsko silo, ki jo ima v sebi. Kultura je zašla v mračno senco krize. Stojimo v znamenju propadanja kulture, je pisal že pred leti Albert Schweitzer. »Kar je bilo dano poprej kot duhovnost, se je spremenilo v dejstva, ki vplivajo v vsakem oziru kvarno na duha. Medsebojno učinkovanje materialnega in duhovnega je poprijelo prav neveseljen značaj. Sila nas žene v zelo nevarne vrtince. Samo z veliki naporom bi lahko zaustavili, če je to upanje sploh še dano, vozilo naše usode z drveče poti v postranski tok, kamor smo ga sami pognali... Vsem je že jasno, da je kultura na poti, da uniči samo sebe...«

To mnenje velikega švicarskega človekoljuba, umetnika, misionarja in zdravnika je ena izmed neštetihih diagnoz o današnji kulturni krizi, ki jo je sedanja vojna samo poslabšala. Izhod iz nje je za vse narode samo tam, kjer se forma, najsi bo tehnična, ekonomska ali socialna — vrača k svojemu izhodišču in se sproščena materialne teže obnavlja v večni substanc duha. Nikdar ni še človeštvo tako potrebovalo duha, t. j. čiste in svobodne, tvorne, dejalne misli, kakor jo potrebuje sedaj. Kultura se more obnoviti samo s kulturnimi sredstvi, treba je spet ločiti duha in materijo, idejo in silo ter dati duhu tisto mesto, ki mu gre kot najvišjemu izrazu in največjemu smotru vsega človeškega.

Diplomatski zastopniki se zbirajo v Zagrebu

Obisk dr. Pavelića v Berlinu — Banjaluka — prestolnica? Trgovinska pogajanja z Nemčijo — Možnosti hrvatskega izvoza

Zagreb, 29. maja. Diplomatski odnosi med novo hrvatsko državo in silami osi ter njih zavezništvo postajajo vedno bolj živahni. Najtežja naloga hrvatske diplomacije je v prvih časih obstoja nove države je bila pripravljanje dalekosežnih sporazumov z Italijo, ki so bili v tako kratkem času in tako srečno zaključeni, z rimskimi pogodbami. V dobo obveščenih zagrebških političnih krogih se zatrjuje, da bo Poglavin dr. Pavelić v doglednem času obiskal nemško prestolnico, dasi se še ne ve, ali bo to državni, ali samo informativni obisk. Vsekakor se je zlasti po rimskih pogodbah pokazala potreba osebnih stikov med merodajnimi osebnostmi Nemčije in Hrvatske, da bi se bolj podrobno razpravljalo o medsebojnem razmerju v bodočnosti. Pričakuje se, da bo to razmerje predvsem gospodarskega značaja. Državni tajnik dr. Lorković je izjavil, da se Hrvatska v polni meri zaveda, da je njena usoda popolnoma odvisna od zmage ali osi.

Ustaški poverjenik za bivšo vrbasko bano vino je na svojem propagandnem shodu izjavil, da bo Banjaluka kmalu postala prestolnica Hrvatske. Kot razlogi se navajajo prevelika bližina Zagreba od meje, dasi bo Zagreb v vsakem primeru ostal kulturno in gospodarsko središče. Tudi tradicionalni razlogi pridejo v poštev, ker se je v teh krajih nahajalo središče stare

hrvatske države. Končno se navaja tudi potreba preselitve kmetov iz preveč naseljenih krajev. Zagorja v Hrvatsko Kraljino, da bi se ojačilo srce hrvatske države. V Zagrebu pristavljajo tem izjavam, da v merodajnih ustaških krogih sicer obstoja namera v tem oziru, toda da bo potrebno še dosti časa, da se v Banjaluki zgradijo vse potrebne palače. Vsekakor bo tam uradoval vsaj del hrvatske vlade. Tudi do prihoda in kronanja novega hrvatskega kralja bo preteklo še dosti časa, ker so za to potrebne velikanse priprave, da bi se vse te velike slovesnosti izvršile v takem obsegu, kakor to odgovarja obnovljenemu sijaju Zvonimirove krone. Zaenkrat se za bodočega kralja preureja in obnavlja bivši kraljevski dvor nad Tuškancem.

Hrvatska vojska se sedaj nahaja v vseh krajih, ki so bili po rimskih sporazumih priznani novi državi. Imenovan je tudi že ustaški poverjenik za Sandžak, iz česar se sklepa, da se bo tudi ta muslimanska pokrajina pridružila hrvatski državi. Poveljstvo hrvatskih vojaških sil je objavilo, da bo hrvatsko vojaštvo odslej stražarilo na demarkacijski črti med nemško in italijansko vojsko, in da je za prestop te črte potrebno dovoljenje vseh treh oblasti. S postopnim umikom zaveznikov čet je določeno tudi začasno uvajanje naglega sodišča na področju okrajnih sodišč v Z-

grebu in Gospiću. Z merodajnega mesta se ta ukrep tolači tako, da ga nikakor niso izzvale notranje neprilike, temveč da je to le prehodni ukrep, dokler hrvatska vojska in oblasti ne zavzamejo vse one položaje, ki jih je doslej držala zavezniška vojska. Že od prej delajo nagla sodišča na področju okrajnih sodišč v Sarajevu in Banjaluki, kar je pa v zvezi s posebnimi bosanskimi razmerami.

Po začasnem trgovskem sporazumu z Nemčijo, pri katerem je sodeloval tudi znani gospodarski strokovnjak za jugovzhod dr. Clodius, in po krajevnem sporazumu z zastopniki spodnještajerskega in koroškega gospodarstva, so se sedaj začela že redna trgovska pogajanja med Hrvatsko in Nemčijo. Pri krajevnem sporazumu je določenih 20 milijonov za kompenzacijske posle v roku štirih tednov. Hrvatski je bil zagotovljen premost za industrijo in železnice, eksploziv za pogon rudnikov, svinca, lepenka in razno tekstilno blago. Določene so tudi razne olajšave za ta prehodni čas. V zvezi z začetkom rednih trgovskih pogajanj opozarja dr. Lamer, predstojnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo v gospodarskem dnevniku »Hrvatsko gospodarstvo«, da bo uvoz ostal skoraj isti po svojem značaju, kakor izpremenila izvozna struktura. Hrvatska ni več izvoznik žitnih prebitkov. Nasprotno je njen položaj v prehrani takšen, da bivši državi, toda zato se bo bistveno bo le z racionalnim in sistematskim odkupom in s pravilno razdelitvijo krila lastne potrebe. Treba bo predvsem povečati zasejane površine s pšenico in koruzo, da bo zadosti tudi za pasivne kraje. Zaradi bogate Vojvodine je bila poljedelska politika v prejšnji državi precej enostranska. Kar se tiče živinoreje, bodo potrebni veliki napor, da kaj ostane tudi za izvoz. Toda največji vlogi pri izvozu bodo igrale rude in les. Splošno vzeto niso izvozne možnosti Hrvatske tako velike, da bi moglo ostati pri današnjem uvozu, ki bo moral biti nekoliko zmanjšan. Vseled vsega tega se bo morala izvozna trgovina v tem prehodnem času toliko zmanjšati, da se ustvari zdravi temelji za bodoči razvoj hrvatske mednarodne trgovine.

Za prvega hrvatskega poslanika v Rimu je imenovan dr. Stjepo Perić, odvetnik iz Stona pri Dubrovniku, znani ustaški borec. V delegaciji je tudi kot tiskovni ataše g. Anton Nizetec, pesnik in esejist. Italijanski poslanik v Zagrebu, g. Cortese, še ni prispel iz Tokia na svoje novo službeno mesto. Prvi svetnik poslanstva bo dosedanji generalni konzul comm. Giovanni Gobbi. Svoja poverilna pisma je že izročil slovaški odpravnik poslov Murgas, prejšnji šef propagande. Rumunska delegacija je tudi že prišla, manjka le še poslanik Buzdugan, dosedanji svetnik poslanstva v Rimu. Po informacijah inozemskega tiska je imenovan tudi že bolgarski poslanik v osebi Jordana Mečkarova, dosedanji generalni konzul v Zagrebu. Hrvatska poslaniška mesta pri zaveznikih državah ni še nič končno določeno. Hrvatska vlada se pogaja, ali je vsaj v stikih tudi še s preostalimi državami, s katerimi mora urediti svoje meje. Vodi jo se tudi pogajanja glede ureditve železniškega in poštnege prometa, ki so že tik pred ugodnim zaključkom.

Dr. O. A.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 19.30 uri

Nedelja, 1. junija: ob 19.30: Komedija zmešnjav. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ponedeljek 2. junija: ob 19.30: Bog z vami, mlada leta! Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Torek, 3. junija: ob 19.30: Učenjak. Red Torex.

Sreda, 4. junija: ob 19.30: Komedija zmešnjav. Red Sreda.

Binkoštni prazniki v Drami. Na binkoštno nedeljo ob 19.30 bodo igrali pri znižanih cenah od 20 din navzdol Shakespearov »KOMEDIJO ZMEŠNJAV«, ki je dosegla pri občinstvu velik uspeh. Dejanje se godi v Efezu in Sirakuzi in pokaže zmešnjave, ki nastanejo zaradi zamenjave oseb. V igri nastopata dva para dvojčkov, gospodarja in njuni slugi, ki povzročata razne zapletitve in sila zabavne prizore. V glavnih vlogah: Kralj, Jerman, Sever, Milčinski, Mira Danilova in Levarjeva. — Režiser: Prof. Šest. — Na binkoštni ponedeljek ob 19.30 pa bodo uprizorili kot prvo reprizo Camasio-Oxilijsvo sodobno italijansko igro »BOG Z VAMI, MLADA LETA!« (»Addio, giovinezza!«). Pristna italijanska gracija, lahкотnost, humorost in čustvenost so glavne odlike te igre. Prevodel jo je S. Samec. Dejanje se godi v Turinu v študentskih krogih in pokaže razvoj in konec mlade študentske ljubezni. Igrali bodo: Levarjeva, Kralj, Mira Danilova, Gabrijelčičeva, Rakarjeva, B. Juvanova, Slavčeva, Sever, Drenovec, Gregorin, Tiran in Milčinski. Režiser prof. Šest. Veljajo znižane cene od 20 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 19.30 uri

Nedelja, 1. junija: ob 15.: Princiska in zmaj. Mladinska opereta. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. ob 19.: Figarova svatba. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Ponedeljek, 2. junija: ob 19.: Faust. Izven.

Torek, 3. junija: zaprt.

Sreda, 4. junija: zaprt. (Generalna.)

Četrtek, 5. junija: ob 19.: Faust. Red Četrtek.

Med hrrove svetovne literature šteje Cervantesov »DON KIHOT«. Po tej španjski klasični mojstrovini je komponiral Massenett opero, katere uprizoritev bo prihodnji teden. V delu bodo zaposleni Primožič, Betetto, Kogejeva. Dirigent: D. Žebre. Režiser: R. Primožič.

E.I.A.R. RADIO LJUBLJANA

Radijske poslušalce, ki sledijo pouku italijanske po radiu, opozarjamo, da bo predavatelj g. dr. Stanko Leben v svojem predavanju v nedeljo 1. junija ob 19. še razlagal besedilo V. lekcije, ki je bilo nastanjeno v petkovih številki

Obnovite naročnino!

Imate občutljivo kožo pri britju?

Če Vas koža po britju peče, če pordeči in postane mozoljasta, ali če se Vam vname, kar napravi prihodnje britje za pravo muko —

TARP tu pomaga!

Nekaj kapljic zadošča, da pekoči žar in napetost kože popustita in neha skeleti. Koža naglo ozdravi ter postane gladka in mehka. Že naslednji dan boste opazili, koliko lažje in kako brez bolečin se britjete.

Nekaj prizorov s slave Grenadirskega polka

Qualche istantanea dalla Festa dei Granatieri

Pogled na častni oder z vojaškimi in civilnimi dostojanstveniki — La tribuna d'onore con le Autorità civili e militari

Grenadirski polk postrojen na dvorišču vojašnice med proslavo. — Il Reggimento dei Granatieri in formazione nel cortile della caserma

Najmodernejšo protiletalsko orožje Grenadirskega polka na dvorišču vojašnice — La modernissima arma antiaerea del Reggimento Granatieri nel cortile della caserma

KULTURNI POLOŽAJ PREKMURJA

Kmalu potem, ko so madžarske čete zasedle Prekmurje in ga upravno priključile k zalski in železni županiji, je imelo Društvo Prekmurcev v Budimpešti izredno zborovanje. Na zborovanju je g. Mikola Aleksander, predsednik društva in pooblaščenec madžarske vlade (tako na pariški mirovni konferenci, kakor tudi zdaj) poročal o poteku priključitve Prekmurja h kraljevini Madžarski ter o zdajšnjem gospodarskem in kulturnem stanju v tej pokrajini. Med drugim je tudi izjavil, da Prekmurci niso slovanskega, temveč keltskega porekla in da družinska imena izpričujejo veliko sorodnost in skupnost z Madžari. Prekmurci se bodo v madžarsčini odslej spet imenovali »Vendici, njihova zemlja pa »Vendvidék« (pokrajina Vendov) G. Mikola je omenjal tudi knjižno delo obeh Kuzmičev, Kardoša in drugih (med temi je omenil tudi Miška Kranjca, ki da

piše v »kranjščini«) ter izrazil prepričanje, da mora novo knjižno ustvarjanje v Prekmurju v jezikovnem pogledu pretrgati vse vezi s »kranjščino« in se izključno povrniti k jeziku Kuzmiča in drugih prekmurških piscev preteklega stoletja; prekmurščina bo pa pisana v madžarskem črkopisu. Ker se nekateri uradni razglasi, ki jih je prevedel v prekmurščino sam g. Mikola, zde nekaterim težko ali docela nerazumljivi, obstoja tudi mnenja, da bi se začel uporabljati živ dialekt. To mnenje zastopa med budimpeštanskimi Prekmurci tudi notar g. dr. Némethy Vilmos, ki želi v tem jeziku izdajati časopis. Akademsko mladina kakor tudi druga inteligenca se poteguje za priznanje knjižne slovenščine. Ob istem času pa zastopajo nekateri krogi, ki se spominjajo nekdanjih razmer v Prekmurju, stališče, da so spori za jezik ali narečje odveč, ker je treba povsod uveljaviti en sam jezik: madžarskega. Ti pozivajo tudi največjega prekmurškega književnika Miška Kranjca, da začne pisati v madžarsčini.

Kronika

Junij — Sečnik

Mrzla, snežena in celo ledena prva polovica preteklega meseca je ponekod močno vplivala na zaostalo zgodnjo rast drevesnih in poljskih sadežev. Po ledenjakih-trajkah se je vreme druge polovice preokrenilo v ugodnejšo smer. Kar je bilo zamujenega, se utede nadoknaditi.

Kmeti očanci žive v trdni veri: Če rožnega cveta pohlevno deži, veliko obeta ti žita, strdi. Če čebelarstvo pravilo velja: Če gostuje rad vihar, mulo toži čebelar. Na kmetih trdno verujejo: Rožnik deževen, vinar bo reven; ali pa: Preveč dežja v rožnem cvetu nič kaj ni po volji kmetu.

Tudi ta mesec imamo mogočnega vremenarskega veljaka, namreč sv. Medarda, ki praznuje svoj god na dan 8. rožnika. Kakor na Medarda vreme kane, takšno radomeva: Sv. Vid (15.) je češenj sit. Zelo v čistih na deželi je udomačen tudi tale rek: Pred sv. Vidom muhe napovedujejo dneve suhe. Splošno znani sta tudi tile vremenski pravili: Če sv. Urban (25.) moči, sv. Vid suši in dobra letina sledi; ali pa: Dež o sv. Vidu, ni ječmena k pridu.

Kot nekaka prelomna točka v letu vsekele velja: O kres (23.) se dan obseja. Precej veljave ima tudi naslednje kmetijsko pravilo: Če na kresni dan deži orhovo, ti sto leto ni, ali pa: Kakršno je vreme kresni, takšno bo tudi ženit. Tudi kukavica ima v tem mesecu svojo vlogo. Če kukavica po kresu se dolgo oglašuje, največkrat dretnjo nam prinese, ali pa: Kolikor dni po kresu kukavica kuka, toliko tednov po sv. Miklavžu ne bo snega. Viničarji modrujejo po svoje: Če je v dežju trte cvet, malo teče vina v klet; ali pa: Če trta v soncu odcveta, vina chilo obeta. Splošni pomen pripisujejo vremenarski opazovalci: Sv. Peter in Pavel (29.) lep, brez dežnika greš lahko po svet.

Do 21. junija zraste dan za 16 minut, do konca meseca pa se spet skrči za tri minute.

Zaradi dvojnega praznika izide ponedeljska izdaja »JUTRA« tokrat za izjemo v ponedeljek zvečer z datumom 3. t. m., prva prihodnja številka redne izdaje pa v torek zvečer z datumom naslednjega dne.

* Velikodušen dar. Knez Francesco Boncompagni Ludovisi, predsednik Italijanskega združenja za zemljiške kredite, je o priliki 50letnice zavoda izročil Duceju znesek 500.000 lir kot darilo v javne namene. Duce je odredil, naj Stranka porabi vsoto za podporo potrebniim.

* Eksc. Visoki Komisar Grazioli je obiskal uredništvo tržaškega »Piccola«. V petek zvečer sta Podtajnik Stranke Mezzasana in Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino Eksc. Grazioli obiskala uredništvo tržaškega »Piccola«. Odlična gosta je pozdravil direktor Rino Alessi z ravnateljem uprave Umberto Pasinjem in člani uredniškega zbora. Eksc. Grazioli se je iskreno zahvalil za tovariško sodelovanje, ki mu ga je izkazoval »Piccolo« v času njegovega bivanja v Trstu, direktor Alessi pa se je zahvalil za visoki obisk.

Odvetnik

dr. St. Pretnar

vijudno naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v Cerknici

— Iz Službenega lista. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 43 z dne 28. maja 1941, XIX E. F. objavlja naredbo Visokega Komisarja o zameni tabele za motorna vozila in predpise o učnih knjigah.

* Umetniška tekma med šolsko mladino. V Rimu so se začele izkušnje za Narodne igre kulture in umetnosti v letu XIX. Izkušnje se udeležujejo člani mladinskih organizacij, ki so bili nedavno na Pokrajinskih igrah izbrani za reprezentativni nastop. Med drugimi bodo nastopili tudi Josip Cigojna, učitelj inštrik iz Tolmina, Julija Mrevlje, licejka iz Gorice, in Lavra Rusljan, licejka iz Gorice. Vsi trije bodo nastopili v risanju.

Bramorje in voluharje

uniči preizkušeno sredstvo BRAMORIN. Navodila v drogeriji KANC — Ljubljana, Židovska 1.

* Večraj so se zaprla šolska vrata za vse dijake in dijakinje, ki so bili na tem, da bi morali letos polagati višji ali nižji tečajni izpit. Po odredbi Kr. Visokega Komisarja je bil šolski pouk za pol meseca podaljšan in bodo letna spričevala, ki jih bodo dijaki prejeli, služila namesto izkazov o opravljenem nižjem ali višjem tečajnem izpitu. Dijakov ta rešitev najbrž ni niti razveselila niti razžalostila, ker profesorji po veliki večini že prej ločijo seme od pleve. Morda jih je letos pri tem nekaj oviralo izredno stanje tik pred zaključkom šolskega leta.

* Poroka. Na Vnebohod sta se na Vinicah v Beli Krajini poročila gđ. Micika Mihelič, poštna uradnica in Dragatuša in hčerka posestnice in gostilničarke znane gostilne na Vinicah in gospod inž. Rado Cotar, sin g. Antona Cotarja iz Ljubljane. Za pričo nevesti je bil trgovec in posestnik iz Dragatuse g. Stefanovič in ženinu g. inž. Rudolf Podgornik. Bilo srečno!

* Kruh iz mešanice s krompirjem. Ministrstvo za poljedelstvo je izdalo posebne predpise za peko kruha iz mešanice moke in krompirja. Delež krompirja v kruhu, ki je namenjen za prodajo, se bo smel gibati od 10 do 20 odstotkov.

FRANZ JOSEF GRENCIGA

* Pošta v Gradišču je priključena pošti St. Vid pri Stični. Poštno ravnanje javlja, da se s 1. junijem 1941 izloči pomožna pošta Gradišče, ki se krije z ozemljem občine Primskovo, iz okoliša pošte Smartno pri Litiji ter se priključi pošti St. Vid pri Stični. Poštna zveza s Primskovim je torej zopet vzpostavljena po pošti St. Vid pri Stični.

* Kosti prazgodovinskih živali so našli pri Rimu. V neki gori pri Lazju v okolici Rima je prišlo do zanimivega paleontološkega odkritja. Našli so ogromno stegnenico, ki po sodbi strokovnjakov izhaja od slona elephas primigenius. Poleg stegnenice so našli še nekaj drugih kosti, ki pripadajo očitno nekemu drugemu predpotopnemu orjaku.

* Tečaj italijanščine. Dne 5. junija se otvorijo novi tečaji italijanščine za začetnike (dnevni in večerni). Sodobna uspešna metoda, uspeh zagotovljen! Vaje v čitanju, pisanju in govoru. Na razpolago prospekt. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christoforo ueni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, Telefon 43-82.

* Strojeopisni tečaj. Novi tečaj za strojeopis (dnevni in večerni) se prične v sredo 4. junija. Sodobna strojeopisnica, pisalni stroji raznih sistemov. Prospekt na razpolago! Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christoforo ueni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, Telefon 43-82.

* Tečaj italijanščine — novi, pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (telefon 29-86) bodo pričeli dne 5. junija. Prijave se sprejemajo v pisarni zavoda.

Učite se italijanščine doma!

DOFISNA TRGOVSKA ŠOLA
v Ljubljani, Kongresni trg 16/II.
otvori v začetku junija nov

trimesečni dopisni tečaj iz italijanščine

V tem tečaju si pridobite lahko s študijem doma tekom kratkih treh mesecev solidno osnovno znanje italijanščine in zadostni besedni zaklad za vsakdanjo potrebo. — Pišite ali pridite takoj po podrobna pojasnila!

* Nikljanje za čas vojne prebovedano. Rimska »Gazzetta Ufficiale« objavlja kraljevske naredbe, po kateri se prepoveduje uporaba niklja za prevleko kakršnekoli kovine izvzemši za izdelavo kirurškega orodja, dokler traja sedanje vojno stanje. Eventualne izjeme od te prepovedi so pripuščene samo s posebnim dovoljenjem Državnega podtajništva za vojno proizvodnjo.

* Razburiliva nesreča starega invalida. Na cesti Novara—Vercelli se je v četrtek zvečer pripetila razburiliva nesreča, ki bi bila kmalu ugrabila življenje 60letnemu invalidu Giambattisti Cafasso. Cafasso, ki je brez nog, potuje okrog v vozčku, v katerega je vprežen velik pes, in po vaseh prodaja razne knjžice in zvezke. Pri Bian-dratu pa je pes, ki je sicer najzvestejši sluga in tovariš svojega gospodarja, iznenada podivjal in je v diru vozček s Cafassom, knjigami in zvezki prevrnil v jarek, poln vode, ob cesti. Grozila je že nevarnost, da se bo Cafasso, ki si sam ni mogel pomagati, utopil, ko so prihiteli ljudje na pomoč in ga rešili. Pes, ki je bil poprej potrgal vezi in pobegnil čez polje, se je medtem vdano in iskreno vrnil k svojemu gospodarju, ter sta po prenehanju strahu oba v redu nadaljevala pot.

* Vrsta nesreč na Goriškem. V Bovcu je 48letni zidar Angelo Florian padel z ograjda na stavbi ter si zlomil desnogo in levo roko. — V Gorici je 27letni delavec Rudolf Faganel iz Sempasa, ki je zaposlen v goriški jetnišnici, med delom tako nesrečno padel, da si je prebil lobanjo in dobil še nekaj drugih poškodb po životu. — Josip Trnovec, 53letni delavec iz Kromperka, zaposlen pri kopanju ilovine, je padel in si zlomil levo ključnico. — Josip Terpin, 51letni delavec z Zoržev pri Slapu na Vipavskem, je padel s češnje in dobil notranje poškodbe.

Iz Ljubljane

u— Vreme se je skisalo. Po komaj dveh sončnih dnevih se je v noči na soboto začelo oblačiti, zjutraj pa je spet kazalo, da bo lep sončni dan. Potem se je znova pooblačilo in je dopoldne sonce le za nekaj minut predirilo mrežo oblakov, ki se je spustila prav nizko nad mesto. Začelo je deževati in prekrizani so mnogi računi, ki smo jih delali za izlete čez praznike. Vsa znamenja so kazala, da bomo imeli letos sončne binkošti, toda nagajivo vreme je spet uveljavilo svoje muhe. Vsako domnevo postavi na glavo, tako da bi človek najraje iz kljubovalnosti za vse praznike in sploh za vse dni napovedal dež.

Obvestilo

Vse cenjene čitateljce in čitatelje obveščam, da sem vpeljal posebni delež za predelavo in obračanje starih plaščev in oblek. — Cene minimalne.

Lundič Alojzij

krojaski mojster
ROŽNA DOLINA, Cesta VIII, št. 27

u— Razstava Slovenskega lika podaljšana. Zaradi nad vsa pričakovanja velikega obiska IX. umetniške razstave v palači Bat'a je sklenilo društvo Slovenski lik območiti njeno ogled še vsem tistim ljubiteljem likovne umetnosti, ki doslej še niso imeli prilike. Razstava bo odprta tudi na binkoštno nedeljo in binkoštni ponedeljek od 9. do 12. Priznani akademski kipar in slikar prof. France Kralj je razstavil nekaj del, med katerimi vzbujajo posebno pozornost 10 temper obsegajoča slovenska kmetijska svatba in leseni putti, ki predstavljajo res edinstvene umetnine naše kiparske umetnosti. Danes in jutri ob 11. uro.

—lj Promenadni koncert prireditelj turistični odbor mesta Ljubljane v ponedeljek 2. junija ob 10.30 v Zvezdi in bo igrala godba Železničarskega glasbenega društva

»Sloga« pod vodstvom kapelnika Herberta Svetla naslednji program: 1.) Leopold Avia: Korčulica; 2.) Smetana: Slavostna predigra; 3.) Verdi: Ples v maskah; 4.) Bardorfer: Slovenske narodne; 5.) Japelj: Ob morski obali (valček); 6.) Blodek: V vodnjaku; 7.) Knaželj: Pozdrav iz Knina (korčulica).

u— Revijo plesnih orkestror priredi v nedeljo 8. t. m. ob 10. uri dop. v Frančiškanski dvorani jazz sekcija Zveze godbenikov. Prireditelj bo združenja z glasovanjem publike za najboljši orkester. Sodelovalo bo 8 najboljših ljubljanskih orkestror. Podrobnosti bodo še objavljene. (—)

u— Knjigovodstvene, pisalne, računske stroje in registrirne blagajne vam strokovno popravi Boris V. Simandl, Ljubljana, Dvořákova ulica 3. Tel. 24-07. (—)

KINO MOSTE

Danes in jutri ob 14., 17. in 20. uri, v torek ob 20. uri

GUL BABA

Javor Pal, Zita Zdecky
razkošna orientalska priprave
JEZDEC BREZ STRAHU
Ken Maynard in konj Tarzan

u— Sprejem v I. razred deške in dekliške vladnice. Starši, ki želijo dati svoje šolobvezne otroke v I. razred deške in dekliške vladnice na učiteljski šoli v Ljubljani, naj se zgledajo v dopoldanskih urah v ravnateljstvu pisarni do 6. junija. S seboj naj prinesejo otrokov krstni list ali pa družinsko knjižico. Zdravniški pregled bo v Higienemskemu zavodu za zaščito učencev (Šolska poliklinika, Aškerčeva ulica) in sicer: za dečke v ponedeljek dne 9. junija in za deklice v torek dne 10. junija ob 9. uri dalje. Od srede dne 11. junija bo v veži na oglašni deski objavljen sklep, kateri dečki in deklice so sprejeti v I. razred Ravnateljstva učiteljske šole v Ljubljani.

u— Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 20. uri do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska ul. št. 7-I, telefon št. 36-41. V ponedeljek ob 8. uri zjutraj in do torka do 8. ure zjutraj pa mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrševa cesta št. 62-I, telefon št. 27-29.

u— Moderno italijanščino uspešno poučujem. Konverzacija v toskanščini. Po nudi na oglašni oddelek »Jutra« pod značko »Hiter uspeh«.

u— Brezposelni aktivni banovinski uslužbeni in uslužbenke naj se zaradi evidence prijavijo v torek in sredo dne 3. in 4. junija 1941 med 16 in 18 v pisarni stanovske organizacije v Ljubljani, Vrtača 5. Odbor.

u— Popravilo asfaltnih cest. Asfaltna pločnika na važnejših ljubljanskih ulicah in cestah je mestna občina že skoraj vse obnovila. Na Miklošičevi cesti, ki je bila asfaltirana že pred več kot desetimi leti, je asfaltno cestnišče na več mestih popokalo in so se ponekod napravile precejšnje kotalje. Delavci mestne občine so začeli v četrtek zalivati z asfaltom tudi te razpoke in kotalje, tako da je postala važna in zelo prometna Miklošičeva cesta spet ravna in gladka. Na tak način bodo popravljene tudi ostale, od časa pokvarjene asfaltna ceste naše bele Ljubljane.

—lj »Mrakovo gledališče« uprizoni v četrtek ob pol 20. v »Frančiškanski dvorani« kot krstno predstavo najnovejšo Mrakovo tragedijo »Sinovi Starega Rimljana«. Tragedija prikazuje v petih izredno razgibanih slikah tragično usodo »Rimljanovega« doma in njegovih sinov. Je sicer v zvezi z lani uprizonjeno tragedijo »Stari Rimljani«, vendar je delo samo v sebi zaključeno. V glavni vlogi nastopi avtor sam, ki je delo tudi zrežiral. Predprodaja od torka dalje dnevno od 10.—13. in od 15.—17. ure pri blagajni v veži pred frančiškansko dvorano.

Kopališče S. K. ILIRIJA otvorjeno

u— Violinist Miran Vihar bo koncertiral v petek dne 6. junija ob 20. v Filharmonični dvorani. Na klavirju ga bo spremljal pianist Marjan Lipovšek. Natančni spored bomo objavili, danes pa že opozorjamo koncertno občinstvo na nastop mladega slovenskega umetnika. Predprodaja v Knjižarni Glasbene Matice. (—)

u— Za mestne rezeve je v počaščenje blagopokojnega g. Cirila Pirca darovala rodbina Pfeifer-Lah 150.— din in rodbina Ciril Trošt 150.— din.

u— Murnov večer priredi v sredo ob 20. v Mali filharmonični dvorani v spomin štiridesetletnice pesnikove smrti Slavistični klub. Sodelujejo slavisti, Murnove pesmi pa bo brala g. Saričeva. Vstopnine ni.

u— Poroka. Danes ob 12. se v kapelici sv. Jozefa poročita bivši artil. kapetan II. r. g. Leo J. Čuček z gđ. Marjanco Pauli, hčerko veletrgovca in posestnika. Za pričo bosta industrijalec g. Franci Heinrichar in bivši peh. major g. Franjo Čokan. Poročni obred bo opravil prof. dr. Dokler. — Mlademu in uglednemu paru iskreno čestitamo! (—)

u— Državni uradnik s popolnim znanjem italijanščine, ki je izgubil zaposlitev, daje konverzacija in teoretični pouk. Gre tudi na dom. Nagrade po dogovoru. Prijave na upravo »Jutra« pod »Toscana«.

u— Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Kongresni trg 7, posluje od 1. junija dalje za poletni čas vsak delavnik od 16. do 20., ob sobotah pa tudi dopoldne od 10. do 12. Izposoja knjige v 10 jezikih vsakomur, kdor se zadostno legitimira.

u— S steklenico poglavi. V burnih časih, ki jih preživljamo, ni nič čudnega, če človeku včasih zavre kri in si da duška na ta ali drug način. To je moral na napačni koži občutiti čevljarski mojster Franc Rihtar. S svojim podnajemnikom Konradom Gobcem sta se nekaj prepirla in ga je slednji v razburjenosti udaril s steklenico od piva po glavi. Rihtar ima na glavi precej hudo poškodbo in je moral iskati pomoč v bolnišnici.

u— Pojasnilo. Poročilo o neprijetnem dogodku na trgovski akademiji, ki smo ga priobčili v petek, je slonelo na napačnih informacijah. Dijakinja je bila stara 19 let in jo je napadel neznan zakrinkan možki, ki mu je uspelo zasledovalcem pobegniti. Polcija je mogla posneti le njegove prstne odtise.

Italijanski tečaj

XXVIII.

Sedanji čas pogodnega naklona.
Presente del Condizionale.

I. parlaré govoriti
parlerèi govoril bi (jaz)
parleresti govoril bi (ti)
parlerèbbe govoril bi (on, ona)
parleremmo govorili bi (mi)
parlereste govorili bi (vi)
parlerèbbbero govorili bi (oni, one)
II. leggere čitati
leggerèi čital bi
leggeresti čital bi
leggerèbbe čital bi
leggereste čitali bi
leggerèbbbero čitali bi
III. finire končati
finirèi končal bi
finiresti končal bi
finirèbbe končal bi
finiremmo končali bi
finireste končali bi
finirèbbbero končali bi

Nepravilni glagoli: avere — avrèi imel bi, essere — sarèi bil bi, dare — darèi dal bi, andare — andrèi šel bi, fare — farèi naredil bi, stare — starèi stal bi, potere — potrèi mogel bi, volere — vorrèi hotel bi, bere — bevèrèi, berèi pil bi.

Pravilni in nepravilni glagoli tvorijo sedanji pogojnik kakor prihodnji čas iz nedoločnika. treba je samo namesto končnice prihodnjega časa: -ò, -ai, -à, -emo, -ete, -anno postaviti končnice -èi, -esti, -èbbe, -emmo, -este, -èbbero in pogojnik je narejen v slovenščini pa nadomestimo bom, boš itd. z bi. Vse spremembe, ki smo jih opazili na nedoločniku pri tvorbi prihodnjega časa, se pokažejo seveda tudi tukaj: cherchèi, pagherèi, mangerèi, bacerèi, lacerèi itd.

Predno se za dancs poslovim o glagola, naučimo se še dovere morati! Sedanjik: dèvo, dèbbo moram, dèvi moràš, dève mora, dobbiamo moramo, dovete morate, dèbbono ali dèvono morajo. Pretekli čas: ho dovuto moral sem, prihodnji čas: devrò moral bom. Pogojnik: dovèrèi moral bi.

Nedoločni zaimek: tutto ves.

Ho bevuto tutto il vino e tutta l'acqua (tutto quanto il vino e tutta quanta l'acqua) spil sem vse vino in vso vodo. Ha visitato tutti (quant) i paesi e tutte (quante) le città. Obiskal je vse dežele in vsa mesta. Abbiamo portato dalla lavanderia tutte quante le camice. Nesli smo k perici vse srajce. Ho comprato tutte queste cravatte kupil sem vse te ovratnike. Med tutto in samostalnem mora stati določni

u— Erjavčeva cesta od Levstikove ulice do železniškega prehoda bo od 3. junija dalje za vozni promet zaprta zaradi naprave lahkega cestnega tlaka. Ker je delo mogoče samo ob sončnem in suhem vremenu, bo trajalo ob dobrem vremenu kakih 10 dni.

u— Določitev katastralne meje in meja javnih potov v katastralni občini Zg. Šiški se bo pričelo v ponedeljek, dne 9. junija. Podrobnosti so razvidne z razglasov, na-

spolnik il, la ecc. ali namesto njega kazalni zaimke questo, quello, le prav malo je stalnih rečenic, kter stojijo tuk pred samostalnimi, n. pr. in tutta fretta v vse naglici, in tutto silenzio prav na tihem, con tutta stima z odličnim spoštovanjem (v pismih). Kadar stoji tutto pred pridevnikom in pomeni »popolnoma«, seveda nima spolnika za seboj: Quella signora è tutta malata ta gospa je vsa (popolnoma) bolna. Pazi na razliko: Quei signori sono tutti malati — so popolnoma bolni ter: Tutti quei signori sono malati vsi oni gospodje so bolni. Oba, obe=tutt'e due, vse trije=tutt'e tre, n. pr. tutt'e due i signori, tutt'e tre i signori, tutt'e due le signore, tutt'e tre le signore.

Vljudnostne rečenice z glagolom favoreire=na roko iti komu, podpirati ga, iz prijaznosti mu kaj storiti, dati: mi favorite un po' di fuoco? presim malo ognja; mi favorite la saliera? dajte mi, prosim, solnico (če je ne morem sam doseči); mi favorite cento lire per un mese? ali ste tako dobri, da mi posodite sto lir za en mesec? favoriteci di una vostra visita počastite nas o priliki s svojim obiskom; favorite dal signor Grassi izvolite h gospodu G.; mi favorite tre lire di cartoline postali prosim za tri lire dopisnic; favorite prosim, izvolite! (vstopiti ali pri mizi vzeti, postreči se). Namesto tega rabimo v vljudnem govoru tudi vevnik in pristavimo zadaj per favore=prosim, kakor franc. s'il vous plait: date-mi la saliera, per favore.

Vaja. Postavite v sedanji, pretekli in prihodnji čas in v pogojnik sledeče stavke: Io (comprare) una cartolina. Tu (andare) a dozzina dal nostro padrone di casa. Ella (volere) un nuovo vestito (obleka). Noi (fare) visita al signor N. Voi non (potere) trovare una bella camera. Essi (dovere) stare in casa tutto il santo giorno (ves lju-bi dan). Delezniki so: voluto, fatto, potuto.

Proverbi: Chi fa da sé, fa per tre (da sé=sam, brez tuje pomoči). Chi fa il conto senza l'oste, l'ha a far due volte (il conto račun, l'oste krčmar, l'ha a far ga mora delati).

V 14. lekciji se je v odstavku Vocaboli vrinila napaka, ki je sicer razvidna iz teksta in ki jo je treba popraviti: namesto sonare il campanello pozvoniti z zvoncem, čitaj: sonare il campanello, la campana zvonec, il campanello, la campanella zvonček, il campanello zvonik.

Marjanci Pauljevi na pot

Vsa nežna kakor prva roža maja, v razprti svet, ljubeč si zahtela... Naj Tvoja mlada zarja bi zrela, ob krepi trami vztrajala do kraja.

žele Tvoji prijatelji

Zanimivosti iz Hrvatske

Nekaj važnih državnih uradov bo že v nekaj dneh premeščenih iz Zagreba v Banjolučko. Tako se bo tja preselilo predvsem ministrstvo za šume.

Danes se bo delno obnovil direktni poštni in železniški promet med Nemčijo in Hrvatsko. Promet z Madžarsko se že redno razvija.

Poglavnik je v petek sprejel večjo delegacijo muslimanov iz Bosne, ki mu je sporočila navdušene pozdrave muslimanskega prebivalstva dežele. Poglavnik je v svojem govoru opozoril na pomen Bosne, ki je naravni center Hrvatske. Izjavil je med drugim, da bi brez Bosne ne bilo ne Hrvatske ne hrvatskega naroda. Nazadnje je delegatom obljubil, da bo obiskal Bosno,

Iz moderne slovenske umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu Francé Gorše: Plavalica pred skokom, bron — Nustatrice pronta al salto Danes ob 11. uri bo vodstvo po razstavi. Vodil bo slikar g. Stane Kregar.

Spoznavajmo Dolenjsko!

Po razmejitvi med Italijo in Nemčijo so bili priključeni Ljubljanski pokrajini del bivše Notranjske, pretežno del Dolenjskega in Bela Krajina. Slednji dve bosta za prehrano prebivalstva pri nas posebno pomembni. Ze iz prve svetovne vojne imajo mnogi Dolenjsko v spominu kot dobaviteljo živil. Po vsej priliki bo imelo to nalogo tudi zdaj. Da bodo ljudje bolje spoznali to doslej zapostavljeno našo pokrajino, bomo iz zbirke prispelkov, ki so jih zbrali v knjigo prijatelji Dolenjskega, v izveščkih objavljali vse značilnosti in zanimivosti te dežele. Danes posnemamo izvajanja P. Janeza. — Uredn.

Dolenjska je gorata in hribovita pokrajina. Ravnin ima le malo in se te so primeroma majhne. Največja ravnina je Krško polje med Kostanjevico in Krškimi, manjša je pri Grosuplju in pri Stični, ona med Mirno in št. Rupertom pa imena ravnine že skoro ne zasluži.

Pokrajinsko ima Dolenjska dva različna značaja. Manjši del, ki se razteza severovzhodno od rte Stična—Novo mesto, ima predalpski značaj. Tu imamo tri izrazite gorske grebene, ki potekajo vzporedno proti vzhodu, to je v alpski smeri. V severnem grebenu kraljuje tudi najvišja dolenjska gora Kum (1219 m). V tem delu Dolenjskega se menjavajo med seboj skladi apnenca in dolomita z glinastim skriljavcem in laporjem raznih geoloških dob. Ker so skriljavci in lapor za vodo nepropusni, se zbira na njih voda iz višje ležečih apnenec in dolomitov in prihaja v obliki studencev na dan. Zato ljudje v tem delu ne poznajo pomanjkanja vode, kakor v večjem delu Dolenjskega.

Vse ostalo Dolenjsko je v geološki zgradbi bolj enolično. Povsod, kamor pogledamo, vidimo z malo izjemami samo apnenec, bele, sive, črne, rdečkaste, ploščate in skalovite, v vseh mogočih različnih. Zato ima ta del Dolenjskega kraško lice, dasi ga obširni gozdovi za silo še prikrivajo, toda le za površen pogled. Tu ne najdemo pogorij z določeno smerjo in vmesnih dolin. Vsa pokrajina je le obširna planota, dvignjena kakih 500 do 600 m nad morjem, torej 200 do 300 m nad bližnje ravnine.

V zgornjem terciaru so se naše pokrajine vzdigovale iz obširnega morja. Pri vzdigovanju se je planota na več mestih prelomila in razpadla na posamezne manjše plošče. Take plošče so na desnem bregu Krke deli Dolenjske planote in Roga, na levem bregu pa Dobreniško-Ajdovska planota. Poslednja se razprostira na jugu do Straže in Prečne, na vzhodu pa do Temenice, ki deli s svojim tekom kraško Dolenjsko od alpske, oziroma predalpske. Na teh planotah se vzdiguje posamezni vrhovi nad svojo okolico, deloma osamljeni, deloma v skupinah, nikjer pa ne v obliki gorskega grebena. Nekateri so ostanki nekdanjega zemeljskega reliefa iz terciarne dobe, drugi pa posledica neenakomernega vzdigovanja posameznih plošč. Za primer davnega reliefa bi nam služili vrhovi na Ajdovski planoti, za neenakomerno vzdigovanje pa vzhodni del Roga od Sv. Petra nad Sotesko do Pogorela nad Podturnom. V strtem ozemlju si je voda med posameznimi ploščami laže odpirala svojo strugo, jo razširila in poglobila. Po takih prelomih tečejo skoro brez izjeme vse dolenjske reke in potoki.

Krka in kraški pojavi

Krka daje lep primer, kako vplivajo prelomne rte na smer rečnega toka. Od izvira do Soteske teče reka po prelomnici, ob kateri se je ločila planota Roga od ostale pokrajine. Prvotno je tekla Krka najbrž naravnost ob prelomu po Črnošnjiški dolini ter se izlivala pri Semeču v hrvaško oziroma panonsko nižino. Ker se je pozneje ozemlje nad Semečem naglo vzdigovalo, je voda zastajala v Topliški kotlini in si končno prepila pot v Novomeško kotlino, kjer ima lažji, toda daljši odtok. Tudi tu teče po ozemlju, ki so ga že prej pripravili vzporedni prelomi.

Večina Dolenjskega je le del dinarskega Krasa. To nam potrjuje že jugovzhodna smer glavnih prelomnic rek in kraških polj. Tudi tla sestavljajo iste kamnine kakor na južneje ležečem Krasu in značaj kraških voda imajo poleg Krke skoro vsi potoki. Je izvir Krke je značilen. Dva močna izvira prihajata na dan ne daleč drug od drugega, vsak iz svoje podzemne votline. Južni izvir ima za nekaj stopinj hladnejšo in pitno vodo, severnejši, ki izvirja neposredno izpod velike kotline, ima toplejšo in neokusno vodo. Vsak od teh izvirkov ima torej svojo podzemsko strugo in prihaja iz različnih krajev.

Od vasi Krke do Gornje Polje, torej na 25 km dolgem teku, se ne izteka v Krko niti en potok, pač pa je mnogo močnih studencev, ki se izteka skoraj neposredno v Krko. Obilna dežnica in snežnica, ki pada na te planote, ponikne v luknjčasta tla, se zbira pod zemljo v potoke in se končno izliva naravnost v reko. Ob prelomnici, ki poteka ob Rogu mimo Žužemberka proti Semeču, izvirja več kraških pritokov, ki se po kratkem teku izliva v Krko. Tako imamo v kratki razdalji od Loške vasi do Podturna 4 močne izvire, ki odvajajo vodo iz Kočevske planote v Krko. To so izviri pri Loški vasi, pri Suhorju, Obrhu in Podturnu. Poslednji izvir je od vseh največji, to je potok Radeč.

V bližnji in daljni okolici je mnogo večjih in manjših jam, med temi nekatere ležane in hla vetrnica, iz katere pihajo poleti močan, hladni veter. Vse te jame so doleti kraških voda.

Znana kraška reka je Temenica, ki izvira blizu vodo nepropustnih skriljavcev severno od Stične, preide nato na Krško apnenčeva tla, ki jih deloma prekriva še ilovica. Že v ilovici delomoma zgirja v zemljo, pozneje dvakrat ponikne in pride končno pri Prečni z novim imenom Prečna na dan. Vsega skupaj teče Temenica kakor 4 km pod zemljo. Zanimivo je to, da

je podzemski padec Temenice večji kakor na površini. Ves tek te kraške reke je usmerjen po ozemlju, ki je strto od preloma in razpokano v veliko globino.

Delo kraških voda

Voda, ki vsebuje mnogo ogljikove kisline, lahko topi apnenec na svojih podzemskih potih, si razširja strugo, gloje obširne votline in odlaga raztopljeni apnenec deloma pod zemljo v obliki apnene sige in blestečih kapnikov, deloma ga pa prinaša na dan, kjer se na rastlinstvu useda kot lehnjak ali apneni maček. V gornjem teku Krke vidimo, kako velike množine apnenca prinaša voda izpod zemlje na površino. Lehnjak se je nabral tu v taki množini, da je zvišal strugo reke in ustvarja naravne jezove pri Dvoru in Zagradcu. S podzemskim delovanjem kraških voda so nastali in nastajajo še danes obširni podzemski prostori z vsem svojim čarom. Prostori, kamor bi lahko spravili celo vas s cerkvijo vred, niso redki. Ko bi bile podzemске jame laže dostopne, bi mogli opazovati, kako so te tvorbe minljive. Njihov obok ob površini, ki je zgrajen iz visokih skladov apnenca, se po malem pa stalno krusi in plast za plastjo pada v globino. Končno zgrmi še poslednja plast in temen prepada zazija na površini. Takih prepadov je na kraškem ozemlju in tudi na Dolenjskem mnogo.

Lukenjski grad

Izredno lepe kraške pojave je mogoče opazovati ob izviru Prečne pri grajski razvalini. Ze ob poti moremo videti, kako je kamenje ob pobočju doline strto od preloma. Posebno lepo se to vidi ob koncu doline blizu izvira. Dolina se tu končuje nenadoma v obliki strmega amfiteatra, ki obdaja v polkrogu razvaline Lukenjskega gradu. Neposredno pod grajskimi razvalinami izvira Prečna izpod neredno nagr-

Lukenjski grad — Il castello di Luknja

madenih tal. Na teh skalah je postavljen tudi grad. Vse dno skalnatega amfiteatra je poraslo z grmovjem, ki se je vgnezdilo med skalami. Če se ozremo na visoke in strme stene, ki nas obdajajo v polkrogu, nam je takoj jasno, od kod prihajajo te skalne ruševine. V davnem času je stala tu obširna podzemska votlina z obsežnimi obokom iz apnenčevih skladov, ki ležijo tu precej vodoravno. Obok se je polagoma kršil, dokler se ni najbrž ob kakem potresu zrušil ves v globino. Prečna, ki je prej prihajala iz votline, izvira sedaj izpod ruševin, na katerih so pozneje postavili grad Luknja.

Nad izviroi pelje pot mimo grajskih razvalin na strme stene amfiteatra do nizkega sedla med dolino Prečne in 53 m višje ležečo dolino Temenice, kjer potek poslednjč ponikne pod zemljo. Pot skozi grad pelje med mnogimi lišastimi dolinami. Te dolinice so na dnu pokrite deloma z rdečo kraško prstjo, deloma se pa končavajo v manjše ali večje prepeade. Vrsta teh dolin se vleče v smeri podzemskega teka Temenice in nam priča, da je pod površino v tej smeri mnogo podzemskih votlin, po katerih je nekdanji tekla ali še teče voda. Med vasi Vrhovim, Jablano in Malensko vasio se razteza ozka in plitva dolina, ki je na dnu pokrita s peščenim ilovico, oziroma rdečo prstjo. V ilovico je vrezana ozka struga, ki je pri običajnem vremenu suha. V presledkih opazimo manjše in večje globeli, kjer se struga slepo konča. To so požiralniki, do katerih prihaja ob deževju narasla voda. V suhi ponikne vsa voda že pod mlinom pri Malenski vasi. Ob velikem deževju pa preplavlja voda vso dolino. Tedaj bruhva v bližini Lukenjskega gradu voda iz številnih votlin, ki so drugače nevidne. Podobnih kraških pojavov imamo v bližnji in daljni novomeški okolici na izbiro. Bršlinski potok in njegov tek je tudi taka zanimivost.

Kljub obširnemu gozdomu je večina Dolenjske kraška pokrajina, dasi na prvi pogled tega ni videti. Gozdovi ne samo ležajo njeno lice, ampak varujejo obenem rodovitno zemljo. Ker ljudje brezmiselnice trebijo gozdove, izginja z gozdovi vred tudi zemlja. Leto za letom odplavlja voda rodovitno prst, zlasti iz strmih obdelanih pobočij in vinogradov in marsikak posestnik s skrbjo opazuje, kako se prikazuje vsako leto več kamenja iz njive.

Geološka zgradba

Dolenjska leži ob stiku dveh velikih gorstev: Alp in Dinarirov. Smer alpskih gorskih grebenov in mestnih dolin je vzhodna, dinarskih pa jugovzhodna. V enaki meri potekajo tudi glavne prelomne rte. Zaradi trenja obeh gorstev je nastal v legi prelomnic in deloma tudi nekaterih manjših razitih pogorij (Gorjanci), nekaj kompromis med alpsko in dinarsko smerjo. Poleg podolžnih prelomnic imamo v vsakem gorstvu tudi povprečne prelomnice. Ker se Alpe in Dinariidi stikajo na našem ozemlju v posebnem kotu, je nastala mreža prelomnic, ki so deloma mešanega izvora.

Ako pogledamo na karti ozemlje, ki ga oklepata reki Sava in Krka, vidimo, da ima ozemlje pravilno obliko poševnokotnega paralelograma, romba. Podolžne dinarske prelomnice (savska rta in njene vzporednice mimo Žužemberka, mimo Kočevja — ob Temenici itd.), so ostale nespremenjene, nimamo pa dinarskih povprečnih in alpskih podolžnih prelomnic. Pač pa vidimo namesto njih prelomnice, ki so nastale v diagonalni smeri med obema. To so prelomnice: Vrhnika — Ljubljana — Trbovlje, njena vzporednica ob spodnjem teku rte mimo Novega mesta in več manjših, kakor vzporednica ob reki Mirni, ob severnem in južnem pobočju Gorjancev itd. Tako je velik del Dolenjske razdeljen na večje in manjše paralelograme, vse pod vplivom trenja med obema gorstvom. Medtem ko so na Gorenjskem nastali zaradi pritiska luskasti narivi, imamo na Dolenjskem večinoma le prelome. Omenjene prelomne rte nam lepo označujejo reke in potoki. Voda je namreč tista sila, ki poišče od prelomov čvrsto smer v zemeljski skorji, jo razkrije in pogloblja v njej svojo strugo.

Večje prelomnice na Dolenjskem, kakor tudi drugod, so obenem potresne in termalne rte. Ob teh rтах se izravnavajo napetost v zemeljski skorji, kjer se od časa do časa nabere. To izravnavanje čutimo kot potres. Najobčutljivejše potresne točke so križišča večjih prelomov, kakor so Ljubljana, Brežice, Zagreb itd. Zato se tu javlja potres pogosteje in tudi z večjo silo.

Imenovane rte so obenem tudi termalne rte. Ob nji, zlasti na križiščih teh rт le-

lezne rude v verfenskih skriljcevih. Tu nahajamo ponekod na par metrov debele sloje hematita ali pa železnega oolita. Poslednja železna ruda, sestavljena iz okrovnih zrn limonita, ki imajo v svojem jedru drobno kremenovo zrnce. Okrog tega zrna je nabrana ruda sosedno lupinasto v obliki kroglice. Posamezna ruda zrna merijo od milimetra do nekaj centimetrov v premeru. Ker so zrna rude podobna bobu ali ribjim kram, imenujemo rudo tudi bobovec, drobnejšo pa kravec (oolit). Vmesno lepilo je glinasti železovec. Te vrste železne rude najdemo vzhodno od Velikih Lašč, pod Strmcem, v Perovem, Vintgarju, Barovcu, Kališču, Banah in Logarjih. Nadaljnja najdišča železne rude so: Njivice pri Radečah, Resni hrib med Radečami in št. Rupertom, Hrastno pri št. Rupertu, pri Polniku blizu Preske, pri Turjaku v Rabeljskih plasteh itd. Večinoma je to železni oolit, deloma tudi rdeči železovec ali hematit. Vse te rude imajo primešane preveč kremenice in so težko taljive.

Glavni vir železne rude na Dolenjskem je bila diluvialna ilovica. Po svoji snovi izhaja dolenjska ilovica iz karbonskih in verfenskih glinastih skriljavcev, katere je voda odnašala v nižine kot blato. Če pa vzamemo ilovico kot stepsko tvorbo, je to storil veter z drobnim prahom skriljavcev. Ker so ti skriljavci že po naravi bogati železa, je mogoče, da izhaja železo v ilovici iz njih. Železna ruda, ki se nahaja med ilovico, je deloma nanešana, to je predvsem bobovec in drobni oolidske rude in rdečega železovca, deloma pa je ruda nastala na licu mesta v ilovici sami.

Ruda je porazdeljena med ilovico tako, da je včasih od enega kosa do drugega po nekaj metrov, včasih le po nekaj centimetrom. Redkeje so kosi združeni v nekaj rusni sloj. Kjer imamo pa bobovec v ilovici, je tudi raztresen in je treba pobirati posamezna zrna. Le iz Birne vasi je znano, da so dobili bobovec v več plasteh, ki so ležale ko nekaki pasovi druga na drugi. To bi v resnici dokazovalo, da je bila ruda naplavljena. Ker je dolenjska ilovica zelo peščena, ima vse pogoje, da se je spremeni prvotna kremenasta ruda pod vplivom zraka in mokrote v glinasti in rjavil železovec. Deloma je nastala ruda tudi iz piritojih krogel.

Plavži

Rude so pridelavali v treh plavžih. V Dvoru blizu Žužemberka je bila Auerspergova topilnica, ki je predelavala poleg limonita tudi hematit iz Resnega hriba in iz Hrastnega. V Gradcu pri Črnomlju je stala peč vitezja pl. Fridau, pri Ponikvah blizu Dobrepolj pa topilnica grofa Larisch-Mönicha, kjer so topili težko taljivo oolitsko rudo skupaj z diluvialnim limonitom. Nekdanje rudarsko poslopje je zdaj prezidano v zavetišče.

Železna industrija je bila na Dolenjskem zelo razvita, pa je propadla. Vzrok je bilo mnogo, Ruda je bila nestalna v najdiščih in nestalna po kakovosti. Skoro vsak kos je bil drugačen. To je povzročalo pri taljenju rude velike nepriroke. Rudna ležišča so bila raztresena po vsej obširni Dolenjski in nekatera zelo oddaljena, celo 8 do 9 ur daleč. Prevoz iz toliko in tako oddaljenih krajev je bil drag, železnice ni bilo. Plače kopačem, ki so iskali redko raztreseno rudo, in odškodnina posestnikom zemljišč, vse to je rudo tako podražilo, da je stal na licu mesta stot rde 18 krajcarjev tedanjega denarja. Zato je razumljivo, da se železna industrija na Dolenjskem ni izplačala in je peč za pečjo ugasnila in razpadla.

Apnenca je na Dolenjskem mnogo, ljudje pravijo celo preveč. Vendar tudi apnenec

ni brez vrednosti. Apnenec, ki ima primereno barvo, kakršno cenijo kamnoseki, ki ni star in se da v lepih kvadrlih ali tudi v ploščah lomiti in obenem ne predaloč od cest, ima svojo vrednost. Takega apnenca, ki bi ga mogli rabiti za spomenike in okrasne plošče, je na Dolenjskem mnogo. Posebno vrednost ima kamen z dolenjskega krasa v tem, da je večinoma dobro ohranjen in le malo kje se najde kak strt pas. Tu imamo apnenec: črne, temnosive, svetlosive, rdečkaste, rumenkaste, bele, pisane od školjk, oolitske z razno debelostjo zrn itd.

Toda malo je kamolomov, kjer bi lomili dolenjski marmor. En tak je pri Gradcu, drugi pri Ajdovcu in eden v bližini Novega mesta. Spomenik in steber s kipom Matere božje, ki je nekdanj stal na Sentiakobskem trgu v Ljubljani, je bil izdelan iz črnega jurskega marmora, ki so ga lomili pri Podhoštu blizu Toplice. Dasi je podpeski kamen skoro iste starosti kakor dolenjski, se vendar z dolenjskim glede trpečnosti ne more primerjati, ker je podpeski poln razpek in je njegova trajnost na prostem zelo omejena.

Kjer so drva poceni ali premog v bližini, je prilika za pridelovanje žganega apna. Marsikje bi si na ta način lahko pomagali do boljega kruha.

Kremenov pesek se nahaja na Dolenjskem na več mestih. Zlasti v terciarnih tvorbah pa tudi v krednih vsedlinah ni redke. Ako je dovolj čist, ga rabijo v steklarstvu, keramiki itd. Sedaj ga koplijejo ob Krki blizu gradu Struge. V enak namen se dajo porabiti tudi kepe roženca, ki se nahajajo po nekaterih krajih v veliki množini, na primer v ploščatem apnenca ob reki Mirni med Trziščem in Bušanjem.

Največ porabne gline se nahaja v bližini karbonskih in verfenskih skriljavcev, ker nastaja iz njihovega prepevanja. Kakršna je glina, taki so tudi izdelki. Čistejšo rabijo za lončarstvo, deloma tudi za pečarstvo, nečisto glino ali ilovico pa za izdelovanje opeke. Ribniški lonci so uživali že od nekdanj dober čas. Tudi v terciarnih slojih se nahaja včasih zelo dobra glina. Pri št. Janžu se nahaja v terciarnih plasteh baje ognjestalna glina. Taka glina je zelo cenjena in iskana surovina. Iz nje izdelujejo samotno opeko, livarske lonce in drugo. Tudi navadni dolomitni pesek za zidavo se nahaja v veliki množini, zlasti v severozahodnem delu Dolenjske med Smarjem in Trebnjem; na jugu je redkejši ter prevladuje čisti apnenec.

Toplice

Med rudno bogastvo moramo po pravici prištevati tudi razne toplice. Teh imamo vsega skupaj 5, ako vštejemo tudi one pri Kostanjevici. Na prvo mesto moramo postaviti Dolenjske toplice, ki so daleč naokrog najmanj pokvarjene po raznih cevovodih. Zato je tudi njihova zdravilna moč daleč naokrog znana. Njihova toplota je človeški naravi najugodnejša. Med vsemi dolenjskimi toplicami so najtoplejše Čateške toplice. Toplice pri Smarjeti so priljubljene letovišče za oddiha potrebne mešane. Tudi iz toplic pri Kostanjevici bi se dalo morda kaj primernega napraviti, da bi imeli letoviščarji več izbire.

Dolenjska ima mnogo vrst rudnega blaga, toda večino od tega, kakor Gorenjska, le za vzorec. Bogastva si od te strani ne sme obetati. Smemo celo nasprotno trditi, da je malokje v Sloveniji zemlja do človeka tako skopa, kakor v kraškem delu Dolenjske. Nastopijo leže mesece suše, ko je v nekaterih krajih laže dobiti kozarec vina, kakor čašo vode. Naslednjim rodovom se obetajo še težji časi, ako sedanji rod ne bo znal obvarovati dragocene prsti, ki jo leto za letom odplavlja voda.

Dolenjske Toplice

Zapiski na robu

Moč sonca

Ko sem se zadnjič zbudil, nisem niti slutil, da je zunaj najlepše jutro letošnjega leta, zakaj skozi »protiletalsko« tesno zastrelbo okna ne prodre niti droben žarek svetlobe. Dotipal sem za trenutek oslepel od žarke sončne luči, ki mi je udarila v obraz.

— Kdo bi si mislil, da je tako lepo jutro, sem pozdravil mater.

— Vsaka travica ima svojo rosico — kar stopi na vrh, presteže jih lahko, mi je odgovorila.

Stopil sem na vrh, se ozrl po njivah in travnikih in globoko vdihnil svežega, čistejšega zraka, da je vdi v slednji kotiček pljuč in blazino osvežil mehove. Na njivah so ženske zavzeto okopavale krompir, kosci so tu in tam kosili mlado travo za svežo krmno in kar čutilo se je, kako jih topla sonce na nebu vzpodbuja k delu. Mladega italijanskega vojaka so spomladanske sile zanesle s ceste daleč na njivo k trem dekletom, ki so okopavala krompir. Govoril jim je neprestano in dekleta so ga skušala razumeti, tu in tam mu je katera vrgla besedo nazaj. Od dleč sem sodil, da zna fant naš jezik, a ko sem stopil bliže, sem čul, da jim govori italijanski Pravkar jim je obetal, da jim bo jutri tudi on pomagal okopavati. Ene ga je razumela, saj je naplo govoril z znaki, pa ga je šaljivo pobarala:

— Kdo bo pa potem molo vahalet? — Pa glej, fant jo je razumel in ji hitro smeje se odvrnil:

— Bom vahal pa tril!

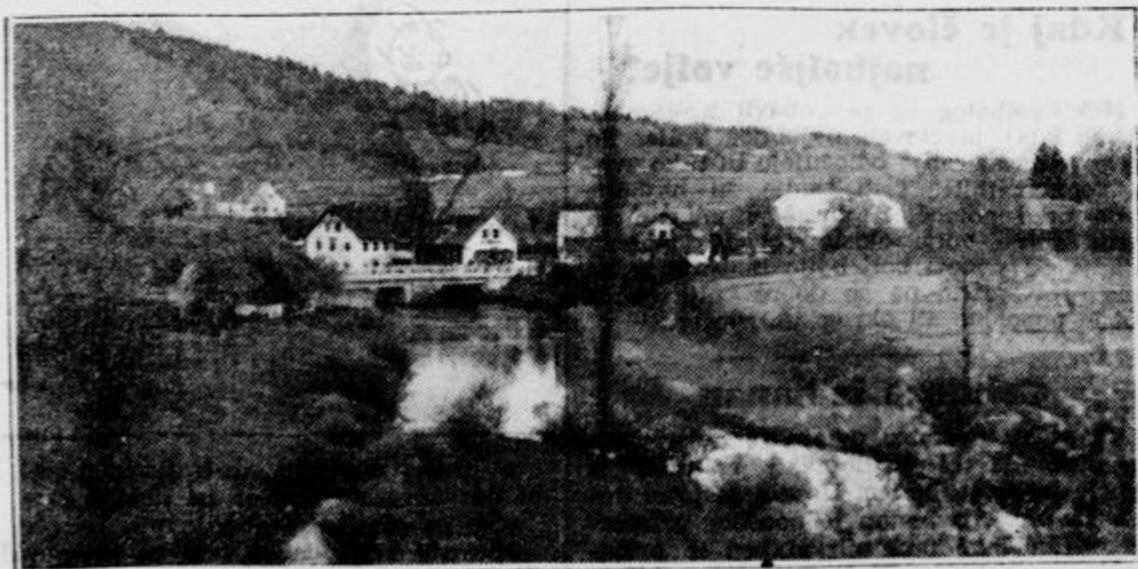
Od srca sem se nasmejal. Vrnil sem se domov in se odpravil na kolodvor, na vsak-

dano pot v mesto. S potov in poljskih sleza so se zgrinjale množice — vsakdanji potniki v mesto, šolarji, delavci, delavke, uradniki. Vsi so bili veselo prevzeti lepega jutra, polnega najčistejšega sonca. Do kolodvora nas je bilo že za lepo kmečko procesijo. Po dveh mesecih sem vendar spet govoril z dobro razpoloženimi ljudmi. Kaj vse zmore sonce, sem si dejal, s svojimi čudovitimi močmi! Bili smo že na pragu v blazovito, pa nas je kar čez noč postavilo spet v urejeno življenje, v življenje, polno dobrih nad.

Veseli smo se stlačili v vlak, ki je še sam nekam vedro privozil iz sončne pokrajine. Skozi okna smo gledali na širna polja in travnike, v bližnje zelene hribe. Na krompirjevih njivah tik mesta so pridno okopavali ljudje, ki morda prej nikoli niso opravljali poljskega dela. Zdalj so najbrž že spoznali lepoto in korist takšnega truda. saj tako zadovoljno mahajo z motikami ob nedrja zemlje. Na robu njive, kraj železnice, sedi v sončni travi utrjeni kopač in s prstenimi rokami lomi zalozage črnega kruha. Kako mu tekne s prstjo obloženi kosi! Nič nečistega ne vidi v vlažni prsti, ki njegovim žuljem obeta vse za življenje, da, ki je življenje samo. Daleč naokrog vidiš samo toplo zadovoljnost, zadovoljnost na pridi in ljudeh, ki jo je namah pričaralo sonce.

Le v mestu še vedno srečuješ mrke, vase zapokane ljudi. Ne znajdejo se, predolgo so že ločeni od prirode, da jih niti sonce več ne privede v njeno naročje nazaj. In vendar se je priroda prav v teh »ončnih dneh« izkazala za najboljšega zdravilnika vseh, ki jo znajo še ljubiti in ji verujejo vanjo. Vera v zdravilo pa je že pol zdravlja. In

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Največja dolenjska reka Krka
Krka, il maggiore fiume della parte meridionale della Provincia di Lubiana

Gospodarska korist sončnih peg

Dogajanja v ognjenem morju našega sonca — Padavine — Povečana proizvodnja vitamina D v rastlinah — Vpliv na človekovo živčevje

Znani ameriški astronom Harlan T. Stetson je v svoji knjigi »Sončne pege in njih učinki« nastopil s senzacionalnimi trditvami o teh učinkih, ki utegnejo biti popolnoma gospodarskega značaja.

Ze davno vemo, da so te pege, ki se pojavljajo na žarečem obličju sonca, več nego samo madeži na njegovi lepoti. Označajo nam

silovite potrese,

ki se dogajajo v ognjenem morju našega sonca. To so ogromne fontane plinov, ki se dvigajo z nepojmljivo silo iz njegove notranjosti. Premnoge med njimi so tako velike, da bi v njih izginilo po več zemeljskih obel. Tudi to vemo že davno, da je pojav sončnih peg zvezan z nekim določenim časovnim ritmom. Vsaki enajst let imamo višek v številu sončnih peg. Ta pojav pa ni pojav, ki bi zadeval samo sonce. Znanost odkriva čedalje bolj

presenetljive zveze

med periodami sončnih peg in dogodkov na zemeljski obli.

Stetson spada med najboljše poznavalce tega področja znanosti. Prej je bil profesor astronomije na Harvardovem vseučilišču, pozneje je postal vodja Perkinsovega observatorija. Kot strokovnjak nam zna povedati, da je pomnoženo število sončnih

peg združeno z močnejšim sončnim izžarevanjem. Zato se ob takšnih časih na zemlji ustvarja tudi več vodne pare, kar ima za posledico spet

pomnožene padavine.

Na zadnje nastane paradoksn učinek, da povzroča povečano toplotno izžarevanje sonca ohladitev zemeljske temperature.

Se presenetljivejša je ugotovitev, da se pojavlja z viškom sončnih peg tudi višek gospodarske konjunktive na zemlji. Tako so opazovali v letih 1928. in 1929. ob času gospodarskega dviga močnejše delovanje sončnih peg, med tem ko je bilo njih število v l. 1932., v dobi največje depresije, zelo malo peg. Do l. 1937. smo doživljali potem nov

dvig gospodarskega življenja

in spet ne more biti le golo naključje, da je število sončnih peg v tem času stalno naraščalo.

Kot objektivni opazovalec se Stetson trudi, da bi upošteval tudi tiste momente, ki govore na videz proti njegovim trditvam. Tako priznava, da ameriška panika v letih 1903. in 1904. ter kratka gospodarska depresija tik pred svetovno vojno ne soglašata s krivuljo sončnih peg. Vendar pa moramo opozoriti na to, da se je zad-

njih pet velikih borznih konjunktur

skladalo natančno z viški

period sončnih peg.

Isto skladnost s pegami opazujemo tudi v področju industrialnega delovanja. Tu se nam ni treba zatekati v kakšne mistične razlage. S povečanim številom sončnih peg se poveča tudi sončno ultravijetno izžarevanje. Posledica tega je povečana proizvodnja vitamina D v rastlinah, ki imajo veliko ulogo za našo prehrano. Povečano

zauzivanje tega vitamina

pa vpliva po Stetsonovem mnenju zelo bistveno na človekovo živčevje.

Stetson ugotavlja tudi to, da ima povečano ultravijetno izžarevanje za učinek povečano število negativno nabityh jonov v ozračju. To vpliva ugodno na človekovo stanje in ima za posledico povečano delavnost.

Stetson se seveda zaveda, da vpliva poleg sončnih peg še

mного drugih činiteljev

na valovanje gospodarskega razvoja. Vendar pa imajo po njegovem mnenju kozmična dogajanja velik pomen in gospodarsvenik, ki vidi daleč, bi tega ne smel spregledati.

Velika dediščina za rešitev življenja

Stockholmski listi poročajo z mastnimi naslovi o pravični dediščini 2 milijonov dolarjev, ki jo je zapustil švedski bogataš Karel Anderson mlademu, brezposelnemu Američanu z imenom Stewart. Ta dediščina ima zanimivo zgodovino.

Pred štirimi leti je prečkal Anderson zelo neprevidno newyorški Broadway. Malo je manjkalo, da ga ni podrl težek avtomobil, toda v zadnjem trenutku je Stewart, ki mu je bilo tedaj 18 let, priskočil s sličnim skokom in s krepkim sunkom vrgel

Anderson na tla. Kolesa so šla samo za meter mimo neprevidnega šveda. Še isti večer je mož, ki je tako za las ušel smrti, poslal svojemu mlademu rešitelju ček za 20.000 dolarjev, a ko je šved umrl, je Stewart dobil 50.000 dolarjev. Misli, da je s tem dovolj poplačal za dejanje, pri katerem je sam tvegat življenje, toda zmotil se je. Te dni je umrla Andersonova sestra, zadnja potoma družine in ta je po nekem naročilu pokojnega svojega brata odredila, naj izplačajo Stewartu še 930.000 dolarjev.

Železna poroka

Da moreta dva zakonca slaviti železno poroko, je pač zelo redek dogodek. V Hirschbergu v Nemčiji se je to zgodilo zakoncema Sackovima, ki sta pred nekaj leti praznovala 70letnico svoje poroke.

Mož, ki mu je sedaj 91 let, je bil še vedno komisar za javne dražbe, žena šteje

eno leto manj. Stara človeka sta se ohranila izredno čila, zlasti mož, ki deluje še vedno na javnih dražbah kot najstarejši v svojem poklicu v Nemčiji. V zakonu se jima je rodilo devet otrok, od katerih so živi še trije. Vnučkov imata 13, pravnukov 20, med njimi jih je mnogo pod orožjem.

Skrivnostna smrt grofa Errolla

V Nairobiu se je začela razprava proti siru Henryju Broughtonu, morilcu grofa Errolla. Med preiskavo se je pojavila domneva, da je bila za tem umorom ljubosumnost. Morilec žena je bila namreč »ena najlepših žena« v Keniji.

Grofa Errolla, škotskega veleplemenitasa in člana kenijske poslanske zbornice, so našli, kakor je znano, pred Nairobijem ubitega v njegovem avtomobilu. Sprva so mislili, da gre za avtomobilsko nesrečo. Še-

le čez mesec dni — v prvih dneh letošnjega marca — je javnost zvedela, da je preiskava ugotovila zločin in da so aretirali kot krivca siru Broughtona, člana ene najstarejših angleških plemenitaskih rodbin in isto tako visoko osebnost v Keniji. Grof Erroll je štel 40 let, morilec pa jih ima 53. Odkritja o tem zločinu, ki pa še ni povsem pojasnjen, so vzbudila veliko pozornost in z napetostjo pričakujejo, kakšen bo izid sodne razprave.

Ženski raj na Sumatri

Nekoliko ameriških sociologov se je vrnilo s potovanja po Sumatri, kjer so proučevali razmere v občini Menangkabav v džungli. Tam so ženske vladarice in moški imajo podrejeno vlogo. Kadar se hoče kakšna ženska poročiti, pošlje možega sorodnika k izvoljencu, z darovi in predlogom za poroko. Navada pa je, da mož ne sprejme takoj te ponudbe. Šele ko mu ženska pošlje darove drugič, pristane na zakon, s čimer je tudi že avtomatsko poročen.

Tako mož, kakor žena ostaneta v svojih družinah, ženska pa od časa do časa povabi moža, da jo obišče. Zadoštuje, da mož samo enkrat odkloni vabilo, pa je ločitev tu in žena dobi s tem svobodo, da se znova poroči, če je je volja. Zdi se pa, da si zakonce drugače strogo čuvajo zvestobo.

Kar se tiče družine, upravlja imovino najstarejši možki, ne more pa zapovedovati in še manj, da bi se upiral volji družinskih članic. Mož je podrejen ne samo svoji ženi, temveč vsem ženskam v družini sploh in starejšim možem v tej družini. Njegovi otroci pripadajo družini žene in nosijo tudi njeno ime. Vrhovno upravo nad zadrugo ima svet poročenih žena.

Ko so raziskovalci vpraševali ženske, kako so kaj zadovoljne s sistemom, ki jim daje toliko moči, so odgovarjale soglasno, da bi dajale prednost evropskemu sistemu, kajti če je lahko razumeti se z možem, je tem težje imeti pod komando druge može v družini, zlasti odkar so zapadne ideje vdrle tudi v ta ženski paradiz.

Vzgoja japonske mladine

Prof. Rein, ki je pred desetletji potoval po Japonski, je zapisal v svoji knjigi o tej deželi glede vzgoje japonske mladine sledeče: »To vzgojo vodijo z velikim mirom in zelo blago. Če je kakšno ljudstvo v tem oziru dospelo daleč, tedaj je to gotovo japonsko ljudstvo.« Ta »mirni in blagi« način vzgajanja pa je Japonski vendarle ustvaril moč, ki so se v več vojnah odlično obnesli, v mirnem času pa so svojo domovino v presenetljivo kratkem času iz majhne otoške države, ki je bila stoletja zaprta od vsega sveta, spremili v svetovno silo.

To bi ne bilo mogoče, če bi država sama ne skrbela tako vneto za vzgojo svojih otrok. V deželi vzhajajočega sonca je vzgajanje dečkov v pogumne vojščake že prastaro, enako staro kakor spoštovanje, ki ga vcepljajo otroku pred starši, predniki in domovino. Dobra šola je dopolnjevala te činitele.

Japonsko šolstvo je na zelo visoki stopnji in mnoge evropske ter ameriške države so po številu nepismenih daleč za mikadovo deželo. Prešlo pa je komaj petdeset let, odkar so otvorili tam 27.000 osnovnih šol s 93.000 učnih moči. Odtlej je šel razvoj nezadržano naprej. Šolska poslopja v mestih so velike, moderne stavbe z vsemi higienskimi pridobitvami našega časa. A tudi lesene vaške šole so modernizirali.

Razen za vzgojo duha, skrbijo na Japonskem v najširši meri tudi za vzgojo telesa. Ta vzgoja se začne že pri malem otroku, ki spi kakor odrasli na tleh. »Prav seveda na mehkih blazinah in odejah. Toda otrok prične kmalu kobacati, s čimer si utruje ude in se seveda kmalu privadi samostojnosti. V starosti 3 do 6 let obiskujejo otroci neke vrste igralnih šol, ki so skoraj vse državne ustanove in brezplačne. Tu se poleg drugih stvari, ki spadajo v področje otroških vrtcev, prične že pouk lepega vedenja pri mizi, ki ga Japonci tako cenijo. V osnovni šoli, ki sprejema otroke v 6. letu, se nadaljuje vzgojno delo otroških igralnih šol, poleg običajnih predmetov so na sporedu telovadba in igre, a vedno pazi na to, da se otroci uče samostojnosti in da pridobivajo samozaupanje. Dečke vzgajajo za vojske, dečlice za žene in matere vojakov. Pri tem pa ne zanemarijo

niti negovanja cvetic, aranžiranja cvetlic ali cvetnih vejic v vazah, ki se je na Japonskem razvil v pravo umetnost, krasive prostorov s slikami, vaj v svečanem čajnem ceremonialu itd. Marsikateri vele-mestne osnovne šole imajo svoje lastne učne vrtove in celo rastlinjake, v katerih uspevajo eksotične rastline.

Da se dekleta uče ročnih del, zlasti japonske usnjene plastike, je samo ob sebi umevno. Prireajo se borbene tekme, ki se jih udeležujejo že šolarčki prvega razreda. Poleg zapadnega sporta goje tudi stare japonske spretnosti, kakor nles z meči, borbe z meči, streljanja z lokom, starejši šolarji se vadijo v rokoborbi, smučanju, sankanju, plavanju itd. To je namenjeno dečkom enako kakor deklicam. Dekliške šole imajo pogosto skupine za kveke, med tem ko uganjajo dečki posebno vneto baseball. Pri tem ne polagajo toliko vrednosti na rekorde, kolikor na to, da se telo temeljito razvije. Tradicija, vzgoja v domači hiši, v šoli in v mladinskih organizacijah sodelujejo ubrano, da zrastejo novi rodovi, ki naj bodo deželi v ponos in prosep.

A NEKDOTA

V Lipskem je debutiral mlad goslač z Beethovnovim violinskim koncertom. Neki kritik je pohvalil njegovo tehniko, oponašal pa mu je kot veliko zablodo okusa, da je klasično mojstrstvo pokvaril s kadencno drugačnega sloga, bržkone izdelkom kakšnega modernega sušmarja.

Naslednji dan po objavi recenzije se je oglasil v kritikovem stanovanju telefon. Ko je dvignil slušalko, je začul v svoje presenečenje glas kakor iz groba, ki je govoril:

»Tukaj Ludovik van Beethoven v Eliziju. Rad bi vas opozoril na to, da je kadenca, ki ste jo v mojem violinskem koncertu označili za delo, ki se sploh slogu, moje delo.«

Mož na drugem koncu žice, ki je kritika na ta način osmešil, ni bil nihče drug nego sloviti skladatelj Max Regner.

VSAK DAN ENA

»Vprašaj debeluha, da-li ti da dinar, če bi mu zavezal jermene na čevlji.«
»Saj se niso odvezali!«
»Seveda ne, toda on tega ne more videti!«

(Tidens Tegol)

Elektromagnetni pojavi v človeških možganih

Prof. Ferdinando Cazzamali, ki je znan po svojih raziskavah električnih pojavov v človeškem organizmu, objavlja v obzorniku »L'Energia Elettrica« razpravo o novem

Prijateljstvo med levom in mačko

Mlad lev, ki je zbežal z voza nekega trkusa, je povzročil mnogo strahu na pariških ulicah. Gospodinja, ki so nakupovale, so bežale v hiše, mnogi možki so storili isto. Levček se je sprehajal svobodno po ulicah, nenadno pa je skočil skozi okno v stanovanje vratarice neke hiše na Avenue de la Pont de Montreuil. Vratarica se je v grozi pripravila, da pokaže pete, tedaj je opazila, da se je nje mačka približala mladi zver, se spoprijateljila z njo in se začela igrati. Kratko potem je osebe cirkusa igrivega leva, ki ni hotel nikomur nič hudega, ujelo in ga spravilo, kamor je spadal.

Orhideje proti prehladu

Venezuela je dežela orhidej. Od tam jih izvažajo vsako leto za tri do štiri milijone dinarjev, in sicer največ v Zedinjene države. Zaradi velikega povpraševanja je cena teh cvetic seveda visoka in bolj redke so celo dame iz ameriških krogov, ki se z njimi kraste. Velika pa je nasprotno uporaba orhidej proti nahodu. Za ta namen jih kuhajo kakor čaj in pijačo iz tega je po zatrdilu Venezuelčanov nad vse učinkovita za prehlad. Čaj iz orhidej pijejo tam tako pogosto, da se ti ponudi: prodajalec sam, da ti ga takoj skuha, če stopiš v njegovo trgovino in hočeš kupiti dve ali tri cvetlice. Misli si pač, da jih hočeš imeti za takšen namen.

25 tisoč delavcev za ruske železarne

Sovjetski zavodi za poklicni pouk pripravljajo ta čas 25.000 mladih delavcev, ki bodo po izvršenem izpitu dobili mesto v železarskih industrijah. Te nove izučene moči so namenjene skoraj samo za največja železarska podjetja v Rusiji, in sicer v Dnjepropetrovsku, v Magnitogorsku, Zaporozju in Krijovem Rogu.

Muzej za papir

V mestecu Dürenu v Porenju, kjer so velike papirnice, so otvorili muzej papirja. Glavno bogastvo tega muzeja predstavlja zbirka 28.000 listov papirja iz raznih dob in dežel, ki jo je sedanjí ravnatelj tega muzeja Schwanke zbral s 33letnim potrpežljivim delom. Najstarejši vzorec izvira iz l. 1390. in ga je izdelala primitivna delavnica v bližini Nürnberga.

Ukradeni zavitki za vojne ujetnike

Iz Lizbone poročajo, da je iz luških skladišč v Londonu izginilo 13.000 zavitkov, ki jih je britski Rdeči križ pripravil za angleške vojne ujetnike v Nemčiji. Kot stori-lici so bili osumljeni nekateri člani pomožne službe za gašenje požarov, ki so bili v tistih skladiščih na straži. Troje teh ču-vajev so obsodili ne na ječo, temveč na denarno globo.

Ceste v Rusiji

»Pravda« je objavila daljši članek o cestah v ZSSR. List beleži, da je bilo za časa prvih dveh petletk popravljenih in asfaltiranih 60.000 km cest. Na novo je bilo trasiranih 375.000 km novih cest. Druge bodo obnovljene. Med drugimi bo obnovljena tudi cesta, ki je speljana v Pamir ter cesta, ki gre preko visoke planote centralne Azije v Uzbekistan. Poslednji dve cesti sta bili do zadnjega neporabni za motorna vozila.

Prvi fašistični list na Krfu

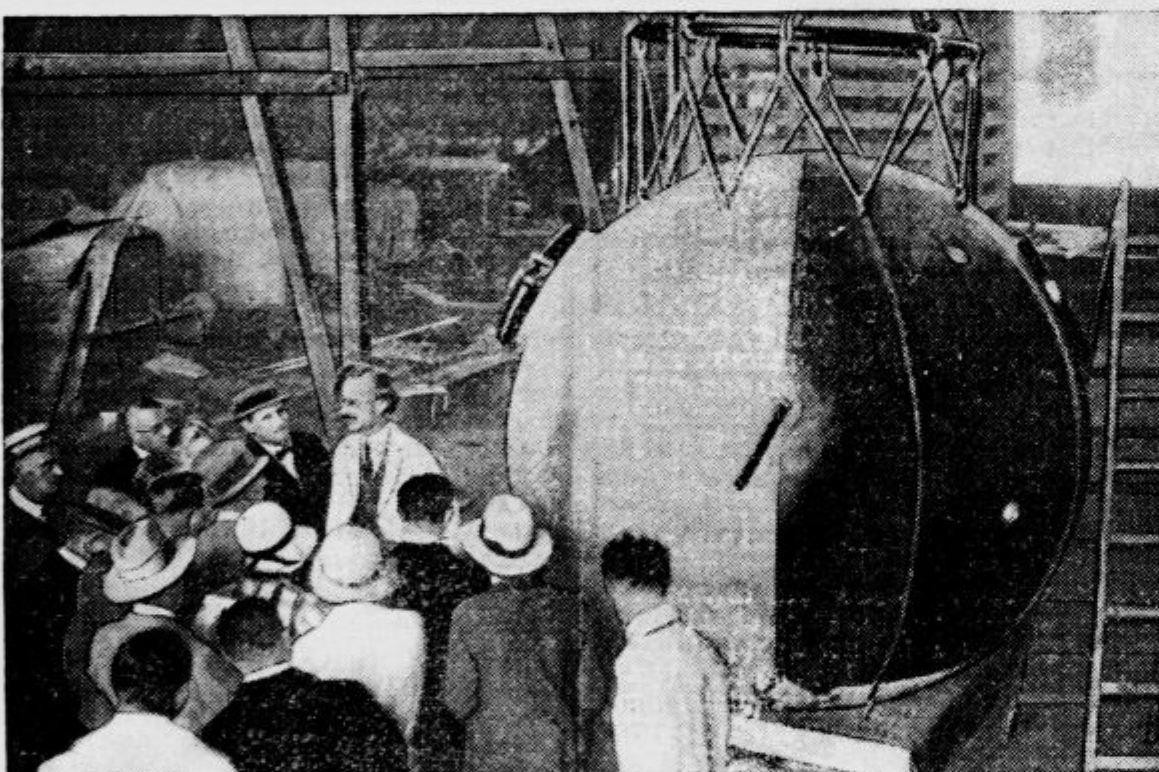
Na Krfu je izšel prvi fašistični list, »Jomno«. Izhajal bo dvojezično vsake tri ted-

Vremenska poročila po telefonu

Pred kakšnim letom je v Stockholmu začel delovati stroj za avtomatsko oddajanje vremenskih poročil po telefonu. S pomočjo gramofonske plošče odgovarja ta stroj na klice telefonskih naročnikov na isti način kakor stroj, ki avtomatsko navaja uro.

Ta vremenoslovna služba se je razširila tudi na Norveško, kjer je doživela velik uspeh, tako da beležijo do 20.000 klicev na dan.

Prvi polet v stratosfero — Prima ascensione stratosferica

Te dni je minilo deset let, odkar je belgijski prof. Piccard prvi vžletel v stratosfero — In questi giorni si compiono dieci anni dalla prima ascensione stratosferica del professore belga Piccard

Piccardov uspeh pred desetimi leti

Kakor smo že zabeležili, je minilo te dni deset let, odkar se je belgijski profesor Avgust Piccard prvi dvignil v stratosfero. Za njegovo znanstveno delo, še bolj pa za prvi polet v vsevirje je vladalo tedaj velikansko zanimanje. Dasi je učenjak z vso skrbnostjo pripravil svoj podvig, je dosegel samo 16.000 m višine, kar pa predstavlja kljub temu ogromen uspeh, kajti dotlej si ni upal nihče tako visoko.

Piccard in njegov sodelavec Kipfer sta ostala v stratosferi približno šest ur, v zraku pa mnogo dalj, namreč od 7. ure zjutraj do trde noči. Še okoli 22. zvečer sta plaval v višini 4500 m, nakar sta odvrгла iz gondole ves odvišni balast. Šele ob 3. uri zjutraj se jima je nato posrečil počasen in težaven pristanek na kamenitih, s snegom in ledom pokritih alpskih tleh v Gur-

glu na Tirolskem.

Start se je izvršil v Augsburgu na Nemškem, pristanek pa na tirolskem ledeniku. Gondola je sedla na tla s precej trdim sunkom. Učenjaka sta se zavedala nevarnosti, ki jima pretijo na njunem neobičajnem potovanju, zato sta si preskrbela svojevrstni pokrivali v podobi nekakšnih košar, ki sta jima čuvali glave. Oba udeleženca prvega poleta v stratosfero sta postala po svojem drznem podvigu svetovno slavna. Vabili so ju na predavanja in konference, ponujali so jima velike vsote za odkup balona in gondole, toda Piccard, ki je v prvi vrsti znanstvenik, je neresne ponudbe odklonil ter kmalu začel študirati izsledke svojega podviga, nakar je stvoril osnovo za svoje nadaljno delo o stratosferi.

Dva učenjaka — Due scienziati

Profesor Avgust Piccard in njegov tovariš Kipfer pred dvigom v stratosfero — Il professore Avgusto Piccard ed il suo camerata Kipfer prima della ascensione nella strato-

Mara J. Tavčarjeva:

Marmelada

Biba leze tja pod brezo,
da odnese si cvetice,
tam je jagode nabiral,
očka polček, Bibin stric.

»Ravno prav si zdaj prišla,
romarica Bibica,
zrelih jagod sem nabral,
košek je doma ostal.«

— Deni v moje jih copatke,
da jih nesem na tvoj dom,
deci tvoji slakdosnedi
vse takoj razdala bom. —

Biba se je brž sezula,
kaj bi dolgo le čakala,
rdečke je v copatke vsula,
ko se je nazaj obula
je ve jagode zmečkala.

»Saj mi nimamo lopatk,«
polček so tako dejali,
na vse grlo se smejali,
ko iz Bibinih copatk,
marmelado so lizali.

Listnica uredništva

Dragi Jutroučki!

Tu objavljamo imena tistih sotrudnikov,
ki so nam poslali odlične odgovore na raz-
pisani natečaj, pa jih zaradi omejenega
prostora nismo mogli objaviti:

Vida Jančič, dijakinja v Vevčah pri Dev.
Mar. v Polju; Niko Kramar, uč. osn. šole
v Kamniku; Saša Štribar, dijakinja v Mokro-
nogu; Tatjana Žnidar, dijakinja v Domžal-
ah; Milica Zavašnik, dijakinja III. razr., Ljub-
ljana-Vič; Zvonimir Rostohar, dij. v Ljub-
ljani; Vlado Roblek, dijak II. razr. mešč.
šole v Trzinu; Ivanka Čehner, uč. II. razr.
v Belčah pri Dravogradu; Olga Remic, uč.
III. razr. v Bočni; Milan Visočnik, dijak,
Črešnjevce, p. Slov. Bistrica; Marica Žižek,
dijakinja II. razr. dekl. mešč. šole v Mari-
boru; Viktor Širc, uč. V. razr. v Slatini-
Radenci (hvala za ljubezno vabilo!); Vla-
sta Čibej, uč. IV. razr. v Dol. Legatu.

Uganke in križanke v zadnjih številkih
so pravilno rešili: Tončka Lasnig, Sp. Plavž
št. 8, p. Jesenice; Bojan Štribar, uč. III. razr.
v Celju; Boža Smrekar, dijakinja v Mokro-
nogu; Tatjana Žnidar, dijakinja v Domžal-
ah; Milan Bižal, dijak v Kamniku, Meki-
nje; Rudolf Rotter, dijak v Črni pri Pre-
valjah; Nada Zorko, uč. III. razr. v Sv.
Benediktu v Slov. Gorici; Vida Klemen-
čič, dijakinja v Vel. Lohi; Niko Maršič, uč.
V. razr. v Braslovčah; Radoslav Čuk, uč.
II. razr. na Rakeku; Edita Uršičeva, uč. v
Stražišču pri Kranju.

Iz umetne svile

Najcenejša popoldanska obleka je kaj-
pada obleka iz enobarvne umetne svile.
Takošno tvorijo sicer res ni bog ve kako
trpežno in tudi paziti je treba nanj, ker
se rado mečka, toda naše zahteve so vsak
dan bolj skromne. Pri končnem učinku
umetnosvilene obleke je velike važnosti
izbera barve. Tu se moramo potruditi, da
najdemo umetno svilo nevtralne barve,
rajski temne kakor svetle če hočemo, da
ni bila videti obleka elegantna. Temno-
modra, temnordeča, temnozeleni in siva
barva ali razni odtenki rjave barve tvo-
rijo tisto solidno barvno lestvico, ki je
vedno v skladu z dobrim okusom. Obe
obleki na naši skici si zamišljamo v
takšnih nevsiljivih barvah in sicer prvo
iz sive umetne svile in pošto s temnomo-
drim ali rdečim sutašem v lepih prepro-
stih ornamentih, ki tvorijo spredaj na ži-
votu dokaj široke proge, drugo pa iz
temnordeče svile. Na tej skrajno preprosto
krojeni obleki se prav lepo odražajo gladki
zlati gumbi.

Otroci
gredo v poletje

Kljub štednji na vseh koncih in krajih
najdejo mamice še vedno tu in tam kake
dinarje, da kupijo kos pralnega blaga za
svoje najmanjše. Saj gre za takšno po-
letno oblečko s kratkimi rokavi tako malo
tvoriva! Če ne gre drugače, si pomagajo
matere s kako svojo staro bluzo, ki jo

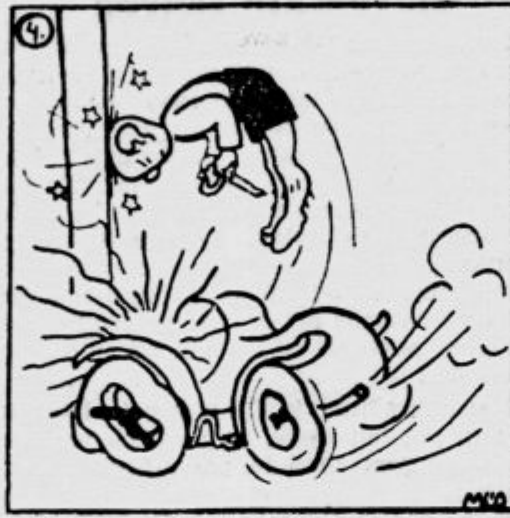
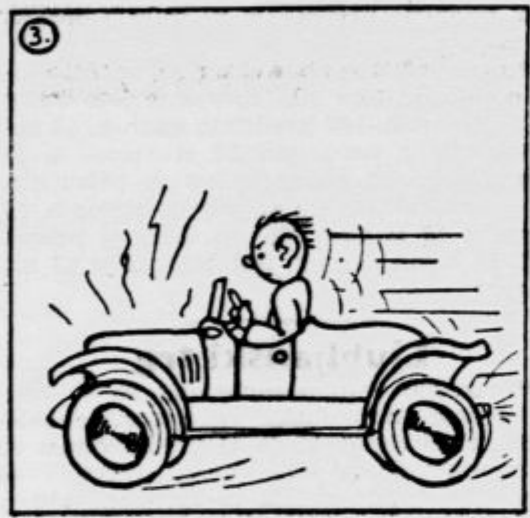
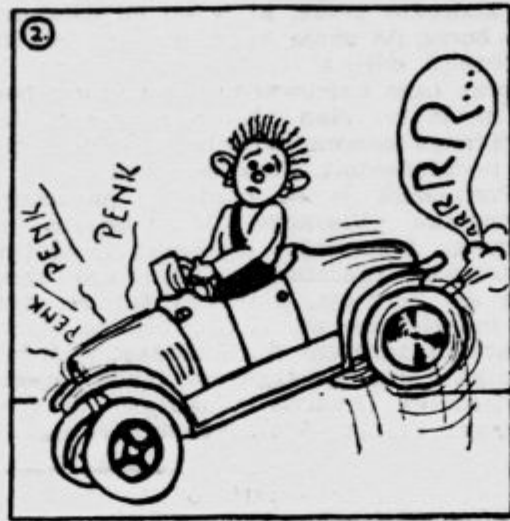
Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Darmol, sredstvo za odvajanje se često
potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da
nosi vsaka tableta besedo Darmol in
zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo
originalni Darmol.

DARMOL

MLADO JUTRO

MIHEC MUSLI, DA JE JO FER...

NIKOLAJ POL — Iz bolg. K. špur

Svatba Miki Miške

Trinajsto poglavje

Cesar je izpolnil obljubo. Prelepa prin-
ceska je odobravaljoče prikimala. A mi-
ška je tudi zdaj preprečila nakane po-
gumnega princa.

»Pokličite Prelepo princesko Tiki-
Tiki!« je zaklical načelnik palače.

»Pokličite Prelepo princesko Tiki-
Tiki!« je ponovil njegov pomočnik.

»Pokličite Prelepo princesko Tiki-
Tiki!« je ponovil pomočnik načelnika-
vega pomočnika.

Po tej ceremoniji je Prelepa prince-
Tiki-Tiki stopila v prestolno dvorano.
Sedla je na prestol in vprašala:

»Zakaj si me klical, očka?«

»Hčerka,« je očetovsko izpregovoril
cesar, »veš, da sem te obljubil za ženo
tistemu junaku, ki ubije zmaja Hu-Hu-
Hu. Pred tabo stoji princ Vej-Haj-Vej
iz pokrajine Tung-Ting-Tong. Ta je
ubil zmaja in izpolniti hočem obljubo.«

»A ognjena zmajeva zoba?«

Na to vprašanje Prelepe princeske so
vsi onemeli. Toda cesar je ponovil svojo
modro razsodbo in princeska je odobra-
vajoče prikimala. Princ je olajšano
vzdihnil, cesarjev norec pa je prelil dve
solzi. Kajti samo on je globoko v srcu
čutil, da se dogaja nekaj krivičnega.

»Pridita, otroka, v podnožje mojega
prestola, — je svečano zaklical cesar in
dvignil roke za blagoslov.

A kakor jih je bil dvignil, tako so ob-
stale, kakor bi bile okamenile. Kajti v
tem hipu je miška Miki...

Da, Miška Miki je tudi zdaj prepre-
čila nakane princa Vej-Haj-Veja. Pri-
spela je v palačo samo tri in trideset
minut za princem in zahtevala od stra-
že, naj jo pusti pred cesarja. Vojaki je
seveda niso pustili skuzi vrata in miška
je pohitela k skrivnemu vhodu. Zmuz-
nila se je skozi kuhinjsko okno, od tam
skozi luknjico med skrinjo in sodom, ko
pa je hotela skozi hodnik z mrtvaškimi
podobami, je opazila, da je poln voja-
kov.

In zdaj?

Toda miška Miki ni bila črnogleda.
Stekla je po dvorcu, preko nekakšnih
stopnic, pogrnjenih s perzijskimi pre-
progami, smukala skozi luknje in luk-
njice in se končno znašla natanko nad
prestolno dvorano. Hitro je skočila sko-
zi luknjo na stropu in naravnost pred
cesarski prestol.

To je bil vzrok, da so dvignjene ce-
sarjeve roke obstale kakor okamenile.

ŠTIRINAJSTO POGAVLJE

Kdor stopi v tujo hišo brez dovoljenja.
Miškina zgodba. Zakaj si je cesar izpu-
stil dva pramena iz brade. Važna držav-
na seja v prestolni dvorani kitajskega
dvora.

Miška se je priklonila do zemlje in
mirno izpregovorila:

»Stokrat prosim Vaše Veličanstvo, da
mi odpusti, ker ne stopam pred vaše
obličje skozi svečan vhod.«

»Ali veš, kdo stopa brez dovoljenja
v tujo hišo?« se je razsrdil cesar.

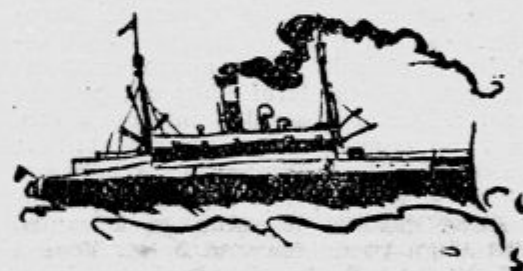
»Vem, Vaše Veličanstvo: samo dve
duši — tat in prijatelj. Jaz ne prihaj-
jam kakor tat, marveč kot prijatelj.«

Vsi so se začudili.

Tedaj je miška prosila, naj ji dovo-
lijo, da razloži vse od začetka do kon-
ca in cesar ji je dovolil. Pripovedovala
je natanko, kako je srečala starčka v
vznožju Vijoličaste gore, kako se je z
zvijačo otresla obeh velikanov...

Tako se je tudi zgodilo.

(Dalje prihodnjic)

Vsem letošnjim birmancem in bir-
mankam želimo vesele binkošne praz-
nike!

Prična papiga

Neki mož ima papigo, ki jo je na-
učil vseh mogočih umetnij Papiga je
tako krotka, da je ni treba zapreti v
kletko niti ne prikleniti z veržico.
Nasprotno: papiga se vsak dan iz-
prehaja na nekem kraju ceste in se
seznanja z raznimi ljudmi. Ljudje jo
kličejo »Poli« — to je običajno angle-
ško ime za papige.

Peščem, ki se ustavijo pri Poli in jo
nagovorijo, rada kaže svoje umetnije.
Če ji daš novce, ga skrbno prime s
kljunom in nese v hranilnik ki je pri-
trjen ob vratih hiše. Hranilnik je
last bolnice za siromašne ljudi, in pa-
piga nese vanj vsak novce ki ji ga
kdo podari. Ljudje so tako navdušeni
za malo, pridno in razumno papigo,
da ji radi odrinejo kakšen belic, potlej
jo pa opazujejo, kako ga nese v hra-
nilnik.

Doslej je Poli na ta način zbrala že
500 funtov (to je približno 120.000 di-
narjev) za siromašne bolnike.

Prekmurski pregovori

Le tisti vpije, ki mu hiša gori. —
Kdor krati veselje svojemu bližnje-
mu, ni vreden, da na njega sije nebe-
sko sonce.

Človek se uči do smrti.

Moda in dom

Brezmesni dnevi

Biftki iz ovenjen kosmičev
se po svojem okusu ne razlikujejo dosti
od ocvrtih možganov. Zvečer pred uporabo
namočiti 250 g ovenjen kosmičev pol v
vodi pol v mleku. Naslednji dan dodajte
dve žlici moka, sol, poper, nasekljanega
petersilja, eno sesekljano in lahno prepra-
ženo čebulo, en rumenjak in sneg iz enega
beljaka. To zmes dobro premešajte, da je
povsem enotna, potem pa zajemajte z žlico
vanjo in ocvrtite male cmoke na vroči
mast. Odcedite jih in hitro servirajte.

Kruhov puding

Z mastjo namazano okroglo posodo na-
polnite do polovice s tankimi rezinami
kruha, nanje pa zlijte sledečo mešanico:
1/4 litra mlačnega prevretega mleka, dve
stepeni jajci in 75 g nastrganega sira.
Mleka mora biti toliko, da napolnimo tri-
četrt posode. Pečemo v pečici 40 minut.

Palačinke iz špinace

Skuhano, odcedeno in sesekljano špinaco
prepražimo na masti, skupno z nekoliko
drobno sesekljano čebulo, petersilja in s
prav malo česna. To zmes ohladimo, nato
primesamo enaki količini neslajenega testa
za palačinke, solimo, dodamo še nekoliko
popra in noževsko konico praha muškatanega
oreška. Zmes dobro predelamo, da je po-
vsem enotna, nato pa pečemo kakor na-
vadne palačinke in serviramo k salati.

Italijanski rižev narastek

Dušenemu rižu primesimo nekoliko pa-
radižnikove paste in nastrganega sira,

Kako pripravimo krzno za poletno spanje

Skrajni čas je, da zavarujete svojo kožu-
hovino pred njenim najhujšim sovražni-
kom moljem. Ne zadostuje, da shranite
krzno v varno zaprtem prostoru, obloženo
s časopisnim papirjem in posuto z nafta-
linom — predvsem ga morate očistiti tako
temeljito, da odstranite vse morebitne za-
metke moljev in tudi vse masčobne made-
že, koder se molji posebno radi zarede.

V čisti posodi dobro segrejte otrobo. S
prgiščem otrobov drgnite po zamaščenih
delih kožuhovalne, torej predvsem okoli

vratu in ob zapestjih rokavov. Otrobi vs-
kajavo vase masčob. Nato dobro stresite
kožuhovalno in jo skrtajte v smeri dlak,
nazadnje pa še prečesite z redkim glavni-
kom. Kožuhovalno, ki je podloženo, položite
na mizo in sicer s podloženo stranjo na
les ter jo nekaj časa iztepajte z drobnim
iztepačem za preproge, da jo povsem izpra-
šite. Slednje pomočite čisto krpo v bencin
in podrgnite z njo vse krzno. Sedaj je
krzno očisto in ga lahko shranite do
jeseni v zaboj ali v škati iz lepenke, ki
jo znotraj popolnoma obdate s svežim
časopisnim papirjem. Položite krzno v papir,
še prej pa ga posujte z naftalinom ali pa
ga oškropite s flitom ali s formalinom.
Krzno dobro zavijte, prazne prostore v
škati pa napolnite z zmečkanimi krogli
časopisnega papirja. Škatio zaprite, robove
pa prelepote s programi papirja, da zabra-
nite moljem dostop skozi špranje. Škatio
ali zaboj s krznom shranite na suhem in
zračnem prostoru.

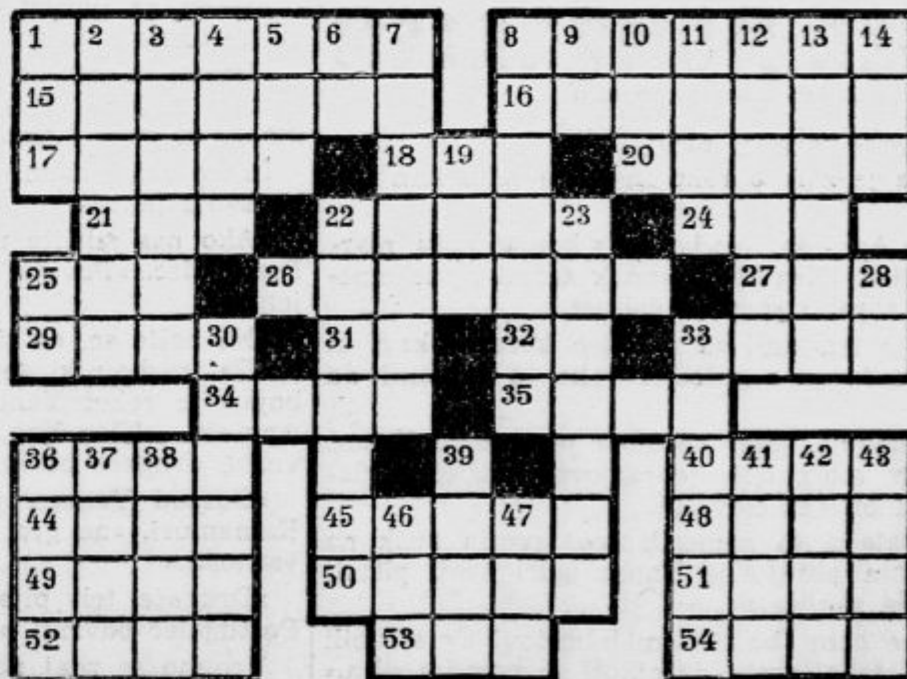
Bodimo disciplinirani!

nato pa položimo riž kot širok venec v
model, dobro namazan z mastjo. Posujemo
s sirom in kosmiči surovega masla in pe-
čemo 10 minut v pečici. V sredino venca
damo nekaj ocvrtih jajc, pomešanih z na-
strganim sirom in serviramo poleg solate.

Izogibajmo se nepre-
mišljenih dejanj!

Nedeljska križanka

Vodoravno: 1 kovinski barometer, 8 ko-
vaški pribor, 15 osebe iz grške mitologije,
16 oseba iz romana »Pod svobodnim son-
cem«, 17 koralni otoki, 18 predplačilo, 20
bivši španski ministrski predsednik, 21
reka (špansko), 22 lepo vedenje, 24 an-
gleški veznik, 25 abesinski velikaš, 26 me-
sto v Italiji, 27 mrtvoud, 29 nemško mo-
ško ime, 31 IK, 32 avstroazijsko pleme
v Indiji (fon.), 33 vrsta masti, 34 staro
ime za pokrajino okoli Črnega morja, 35
tenka mrena, 36 silkarski čopci, 40 žen-
sko ime, 44 francoski pisatelj Pierre, 45
estonski šahovski mojster, 48 egipčansko
božanstvo, 49 isti, 50 staro grško mesto
na Kalkidiki, 51 boginja zmage, 52 azijska
država, 53 palestinsko pristanišče (fon.).

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1 gondola, 8 sardina, 15
amalgam, 16 Antonij, 17 lava, 18 spati,
20 Boka, 21 in, 22 no, 24 eni, 25 Ka, 26
a(nno) c(urrato), 28 bor, 30 nor, 33 Er-
delj, 37 Belini, 40 Itaka, 41 zla, 43 testo,
44 lokal, 46 slava, 48 armin, 50 Nasta, 52
Ande, 55 Tajo, 56 atomi, 57 njen, 58 Anam,
59 tobak, 60 tele.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Povratak uspešnega letalca

Ruski letalec Čagunin se je s svojega
arktičnega poleta srečno vrnil v Moskvo.
Njegova naloga je bila, poiskati razne po-
staje v polarnem svetu in stopiti v stik
z njih predstavniki. Vse to je izvršil. Po-
ročajo, da se s svojim letalom ustavi naj-
prej na tleh Nove Sibirije, potem pa na
Molotovljevem rtu in končno na Novaji
Zemlji.

54 reka v Armeniji.

Navpično: 1 turški velikaš, 2 kem. spo-
jina, 3 sebičnež, plug, 5 osebni zaimek, 6
inicijali našega pisatelja, 7 narečje, 8 polj-
sko mesto, 9 nota, 10 rečni otok, 11 škati-
ljica za cigarete, 12 žensko ime, 13 pri-
padnik germanskega plemena, 14 osebni
zaimek, 19 evropska prestolnica, 22 južno-
ameriška reka, 23 vrsta stih, 25 grška
črka, 28 predlog, 30 nauk o svetlobi, 33
vrsta travnikov v Ameriki, 36 hrib pri
Ogulnu, kjer se zbirajo čarovnice, 37 naj-
manjši delci elektrike, 38 družabna stop-
nja, poklic, 39 prevara, 41 poglavar ara-
bskih plemen, 42 uvd, 43 indijski denar, 46
žensko ime, 47 števnik.

Navpično: 1 Galilei, 2 Oman, 3 nav, 4
dian, 5 o(ve) g(odine), 6 las, 7 Amper, 8
satin, 9 oni, 10 rt, 11 doba, 12 ino, 13 Nika,
14 Ajaccio, 19 a (d) n(otam), 23 oblak, 25
Kreta, 27 Adalija, 29 oj, 31 ob, 32 risanje
34 rt, 35 ekonom, 36 ol, 38 Levant, 39
N(ikola) T(esla), 41 zlato, 42 astma, 45
anat, 47 laik, 48 ata, 49 Man, 51 sob, 53
del, 54 ene.

Gospodarstvo

Gradnja transsaharske železnice

Glede na rastočo napetost med Anglijo in Francijo je značilna in pomembna okolnost, da je Francija pričela graditi železnico iz Maroka preko Sahare do Francoskega Sudana, kjer bo zgrajena proti zapadu priključek na že obstoječo železniško zvezo na Dakar in proti jugovzhodu na obstoječo železniško zvezo do guinejske obale.

Državni tajnik za kolonije pri vladi v Vichyju admiral Platon je nedavno v radiu sporočil francoskemu narodu, da se železnica preko Sahare že gradi. Z ureditvijo velikopoteznega projekta sahar-ske železnice v celotni dolžini 2700 km nima Francija samo namena omiliti brez-

Burema ob reki Niger in dalje proti jugu do kraja Vagadugu. Odtod bi se po neke speljala železnica proti zapadu do kraja Bobo Diulasa in Segu, kjer je končna točka senegalske železnice iz Dakarja. Od Boba Diulasa pa obstoja zveza proti jugu do Bingerville. V vzhodni smeri pa je predvidena gradnja proge do Goje, kjer obstoja že železniški priključek do Vidaha ob Guinejskem zalivu.

Nova železnica bi omogočila ogromnemu področju Zapadne Afrike zvezo proti severu. Področje Sudana oziroma ozemlje ob reki Niger spada sicer med najbolj vroče predele ekvatorialne Afrike, ki pa nudi navzlic temu obsežne možnosti za gospo-

poselnost, temveč hoče pokazati tudi svojo odločnost, preprečiti namero Anglije, da odreže Francijo od njene kolonialne posesti v Zahadni Africi.

Načrt za gradnjo železnice preko Sahare od severa proti jugu ni nov. Kmalu po izgubljeni vojni in letu 1870-71 je bila v Franciji ustanovljena komisija za železnico preko Sahare. Ta komisija je poslala v Zahadno Afriko ekspedicijsko, ki pa so jo domačini napadli in deloma pobili, kar je imelo za posledico, da je bilo vprašanje te železnice odstranjeno z dnevnega reda. 40 let kasneje je bila ustanovljena posebna finančna družba za ureditvijo projekta transsaharske železnice. Izvršene so bile obsežne tehnične študije, delo pa je prekinila svetovna vojna.

Po svetovni vojni je razvoj motorizacije postavil vprašanje te železnice v ozadje. Ponovne avtomobilske vožnje skozi ta del Sahare so pokazale, da ni nemogoče avtomobilski promet preko obsežne puščave.

Šele leta 1928 se je pričela Francija znova baviti s projektom železniške zveze. Ustanovljena je bila nova študijska družba (Office des études du Transsaharien), ki se je odločila za zvezo od Orana proti jugu. V tej smeri že obstoja 500 km dolga železniška zveza do kraja Bu-Afra v Alžiru; odtod pa je predvidena gradnja nove proge proti jugu v dolžini 2200 km, in sicer preko puščavskega ozemlja do

darski razvoj. To obsežno ozemlje bi lahko s številnimi proizvodi (bombaž, oljnice) oskrbovalo ne samo Francijo, temveč vso Evropo. Tudi za eksploatacijo rudnega bogastva so dane velike možnosti. Strokovnjaki računajo, da bo mogoče v 10 letih področje ob reki Niger gospodarsko tako dvigniti, da bo letni blagovni promet po novi železnici dosegel 6 milijonov ton, s čimer bo dana podlaga za rentabilnost železnice navzlic ogromnim gradbenim stroškom v višini preko 5 milijard frankov. Doba gradnje je samo za železnico do Vagaduga predvidena na 5 let. Vožnja po železnici od Orana do severnega kole-narja (Burema) bi trajala nekaj ur, neč nego 4 dni (50 ur).

Gradnja te železniške zveze je brez dvoma za vso Evropo dalekosežnega pomena. Zato namerava vlada v Vichyju ponuditi tudi ostalim evropskim državam, zlasti državam osi, sodelovanje pri izvršitvi projekta transsaharske železnice, ki naj bi bila v korist vsej Evropi.

Od celotne proge v dolžini 2200 km se že gradita prva dva odseka v skupni dolžini 250 km. Na prvem odseku Bu-Afra-Kenaca (150 km) je zaposlenih 6000 delavcev, ki že polagajo tračnice. Kenaca je središče premožnega revirja, ki se doslej zaradi pomanjkanja železniške zveze ni moglo primerno izkoristiti. Drugi odsek pa se gradi do kraja Beni-Abes, kjer so bogata ležišča fosfatov.

Občni zbor Ljubljanske borze

V borznih prostorih v Trgovskem domu je bil v petek popoldne 16. redni letni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote, ki ga je vodil predsednik dr. Ivan Slogar. V uvodnih izjavah je predsednik poudaril, da se vrši občni zbor pod vtisom najnovejših dogodkov, ki so imeli za posledico, da smo postali državljani ponosne Italije, naša pokrajina pa del njene imperije. Zaradi tega je prva dolžnost spomniti se Velicanstva Kralja in Cesarja Viktorja Emanuela III. in Ekscelesco Duceja. Po vzklikih Kralju in Cesarju, Duceju, Italiji in slovenskemu narodu je predsednik prosil za pooblastilo, da pošlje v imenu vseh članov borze Ekscelesco Visokemu Komisarju Emiliju Graziosiju brzojavko s prošnjo, da sprejme izraze hvalež-

nosti in vdane pozdrave in z željo, naj blagovoli sporočiti Velicanstvu Kralju in Cesarju naša čustva vdanosti in zvestobe. Duceju pa izraze pokornosti.

Veliki dogodki, ki smo jih doživeli, pomenijo nov dalekosežni mejnik za naše gospodarstvo. Do končne reorientacije in obnove gospodarskega življenja bodo poleg velikih naporov potrebne osebnostne in materialne žrtve. Predsednik je ponovil iz svojega lanskega govora, da je v težkih časih predvsem naloga gospodarskih krogov, da stavijo vse svoje moči v službo splošnosti in da začasno zapostavijo svoje osebne koristi. Te besede tem bolj veljajo za naše čase. V veliko tolažbo nam služi blagohotno razumevanje, ki ga je v tem pogledu pokazal Visoki Komisar, ki je iz-

javil: Kjer koli bo potrebna pomoč, bo Italija pomagala, in če bo potrebno, bo Italija tudi dajala.

V nadaljnjih svojih izjavah je predsednik navedel, da je sedaj četrta borznih članov izven Ljubljanske pokrajine in da se je delokrog borze znatno skrčil, vendar ni povoda za malodušje. Lahko računamo z zaslombo Velike Italije in z zvestobo borznih članov, ker bo uspešna obnova borznega delovanja v korist Ljubljanske pokrajine in slovenskega ljudstva.

Predsednik se je nato spomnil lani umrlih članov, in sicer Antona Kralja, tajnika Zadrugne zveze, ki je bil od ustanovitve borze do svoje smrti vreden član finančnega odbora, ter Janka Jovana, ki je prav tako sodeloval pri ustanovitvi borze in je bil član borznega sveta ter upravnega odbora, od leta 1930 do smrti pa podpredsednik finančnega odbora.

Predsednik je še pozdravil navzočega zastopnika Visokega Komisarjata in borznega komisarja načelnika Dragotina Tratenjaka, predstavnika Kmetijske zbornice dr. Pergerja, glavnega tajnika Zveze trgovskih združenj dr. Pustiškega, podpredsednika Združenja trgovcev Ivana Lukiča, predsednika Društva industrijev in veletrgovcev Staneta Vidmarja in predsednika

trgovskega društva Merkur dr. Frana Windischerja.

Predsednik finančnega odbora g. Ivan Gregore je podal poročilo o imenu finančnega odbora. Poudaril je ugoden poslovni uspeh lanskega leta. Celotni prebitke je znašal 545.000 din (prejšnje leto 502.000). Od tega poslovnega prebitka je bilo dodeljeno pol milijona din stavbnemu skladu, ki je s tem dosegel vsoto 3 milijonov din. Kakor smo že svoj čas poročali, je lani devizni promet dosegel 604 milijone din, to je za 88 milijonov več nego v prejšnjem letu in za 209 milijonov več nego leta 1938. Blagovni promet pa se je dvignil na 13 milijonov din (pr. leto 9 milj.). Borzno razsodišče je bilo tudi v lanskem letu precej zaposleno, čeprav je bilo vloženih nekaj manj tožb nego v prejšnjem letu. Število vloženih tožb je znašalo namreč 1814 (prejšnje 1457).

Občni zbor je nato brez debate odobril bilanco ter podelil finančnemu odboru razrešnico. Pri volitvah so bili s 105 glasovi soglasno izvoljeni v borzni svet: dr. Ivan Slogar, dr. Josip Basaj, Fran Heinrihar, Avgust Tosti in dr. Fran Windischer; v finančni odbor pa: Ivan Gregore, Josip Ljubič, Anton Soršak, dr. Emil Čeferin in dr. Fran Loretto.

Lansko poslovanje Zveze slovenskih zadrug

Zveza slovenskih zadrug je sestavila računski zaključek za preteklo leto, iz katerega sledi, da je bilo leto 1940 zaključeno s čistim dobičkom 80.000 din (prejšnje leto 63.000 din). Denarno poslovanje je nadalje naraslo in je zveza lani oprostila nadaljnih 14 % starih vlog, tako da je doslej oproščenih 43 %, vlog. Likvidnost se je zboljšala, ker so narasla razpoložljiva denarna sredstva od 1,6 na 7,9 milijona din. Denarne naložbe pri drugih denarnih zavodih so se povečale od lanskih 1,6 na 9,5 milijona din.

Starih kreditov je Zvezi uspelo izterjati za 4 in pol milijonov, na novo pa je podelila zadrugam za 5 in pol milijona novih kratkoročnih kreditov, ki so dobro zavarovani, po večini hipotekarno. Postavka kreditov je narasla na 29,1 milijona dinarjev (prejšnje 1.28,7), od tega je odpadlo na kredite v starem poslovanju 16,3 milijona din (21,6), v novem poslovanju pa 12,8 milijona din (7,1).

Postavka lomskega kredita pri Poštni hranilnici se je zmanjšala na 31,8 milijona din (38,5). Nepremičnine so vnešene z vrednostjo 0,9 milijona din.

Vloge zadrug, ki predstavljajo njihove blaginjske rezerve, so se povečale na 47,7 milijona din (33,3), od tega je odpadlo na stare vloge 18,4 milijona din (20,3), na nove pa 29,2 milijona din (13,0). Zadrugni pomožni sklad II, je ostal nespremenjen in znaša 533.000 din. Lastno premoženje (deleži in rezerva) je naraslo na 721.000 din.

Upravni stroški so lani navzlic draginji nekoliko nazadovali, in sicer od 624.000 na 616.000 din. Za posle, ki ne donosajo nobene zasluge in jih mora Zveza opravljati po zakonskih predpisih, je lani Zveza prejela iz fonda za kritje revizijskih stroškov 152.000 din, za zadrugni pouk 35.000 din, in za sestavljanje statistike 7500 din. Ta denar je zveza prejela šele letos in bo

zato izkazan šele v prihodnjem računskem zaključku. Da Zveza omogoči članom finančno ravnostojte, ni znižala obrestne mere za vloge.

Število včlanjenih zadrug je znašalo lani ob koncu leta 395 (prejšnje leto 392); od tega je bilo 167 kreditnih zadrug, 33 nabavljalnih in prodajnih, 32 stavbinskih, 28 mlekarstvih, 22 živinorejskih in pašniških, 22 električnih, 19 kmetijsko-strojnih, 17 obrtnih, 17 vodovodnih itd. Lani je pristopilo 15 novih zadrug, izstopilo pa je 12 zadrug.

Ljubljanski trg

V izredno velikih množinah so v soboto mestne in okoliške zelenjadnice zalozile trg. Berivke, ki je pred tednom še primanjkovalo, je bilo skoraj preveč. Prav tako je ostajalo radiča in špinaca, zato je tudi cena primerno padla, posebno v poznějšíh dopoldanskih urah. Sedaj prinašajo Trnovčanke že tudi solato v glavicah, takr imenovano »kraljico majnikar«, ki pa bo letos kraljevala šele v juniju. Prodaja se po 14 din kg, najbrž pa bo že prihodnji teden cenejša. V soboto je bilo mnogo povpraševanja po čebuli, vendar je cena precej nižja, saj stane uvožena čebula 16 din kg. V soboto se je podražila redkevica, prejšnji teden je bil šopek po 25 par, v soboto pa 50 par. Čitali smo, da je pomanjkanje kislega zelja, vendar na živilem trgu v soboto zelja ni primanjkovalo, nasprotno, pripeljevalo se ga poleg Trnovčank tudi kmetice. Sicer so zahtevale za kg 5 din, končno pa so ga le prodale po 4 din. Težava je sedaj z nabavo krompirja, ki ga na debelo sploh niso pripeljali, vendar je verjetno, da bodo kmetje tudi krompir zopet redno dostavljali, sicer jim bo v kletih prišel rasti in gniti.

Jaje in perutnine je bilo malo na prodaj in zahtevajo prodajalke pretirane cene za kokoši ali zajca, tako da mora skoro vedno posredovati tržni organ. Prav težko je dobiti domačega zajca, ki bi si ga mnogi radi nabavili za rejo in so danes posebno

samice dosegle že neverjetno visoko ceno. Teh visokih cen so pogosto krive gospodinje same, ki se še vedno nočejo odreči ničemer in v svojem egoizmu vse preplacajo.

Izostale so prodajalke malih mleviskih izdelkov, dalje prodajalci sira in masla. Pač pa so prodajalci smetano in sirček. Pred prazniki, ko je poraba mleka in mlečnih izdelkov večja, vedno primanjkuje mleka. V soboto je že zgodaj zmanjkalo mleka na trgu in tudi v mlekarah. Gospodinje niso zadovoljne z mlekarškim mlekom, tudi zato, ker je mera slaba. Dokler so dobivale mleko neposredno od kmetov po 3 din liter, so lahko obrale vsak dan smetano za kuho, sedaj pa plačujejo mleko po 3,50 din, a o smetani ni več govora. Nekateri prekupčevalke z mlekom zahtevajo sedaj že 4 din za liter. Gospodinje naj same skrbijo, da bo tržno nadzorstvo zvedelo za vsak tak slučaj.

Vedno več je na razpolago uvožene zelenjave, ki se je že precej pocenila. Tako se dobi lepa glavna solata po 12 do 16 din kg, grah se je pocenil na 12 din in vlada veliko zanimanje zanj, kolerabica in novo zelje se že dobe po 12 din, čebula, cvetača in česen po 16 din. Po nespremenjenih cenah prodajajo peso, novi krompir, fižol v stročju, medtem ko so se be-luški pocenili.

Medtem, ko so se prejšnji teden še dobile suhe slive po 18 din, so prodajalke sedaj dvignile ceno na 20 din.

Gospodarske vesti

— Poletni obratovalni čas v trgovinah. Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da je s 1. junijem uveden poletni obratovalni čas trgovskih obratovalnic, in sicer od 9. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Združenje prosi, da se trgovci strogo držijo predpisane obratovalne časa. Proti kršiteljem se bo disciplinski postopalo. Kupujejo občinstvo pa prosi, da upošteva spremenjeni obratovalni čas in da si pravčasno nakupi blago.

— Nov hrvatski gospodarski list. Namesto prejšnjega »Jugoslovenskega govođarja« je prišel v Zagrebu izhajati nov tednik »Zeljeznar« (»Der Eisenhändler«), ki ima poleg hrvatskega besedila tudi nekaj informacij v nemškem jeziku.

— Iz trgovskega registra. Pri Mokronoški tovarni usnja, družbi z o. z. v Mokronogu je bila vpisana prokura, podeljena Josipu Kraglju in Jeri Borštnerjevi, obema iz Mokronoga.

— Zaradi onemogočenega uvoza inozemskih stroji bo letos predvidoma veliko povpraševanje po smrekovem čreslu, za katerega se bodo nedvomno dosegle zelo lepe cene. Zato svetujemo vsem poselnikom in lsnim trgovcem, da obelijo vsako posekano smreko ter čreslo lepo posuše, kar bo gotovo v njihovo ter splošno gospodarsko korist.

Washingtonska prizadevanja v Južni Ameriki

Washington, 30. maja. s. »Evening Star« poroča, da si washingtonska vlada na vse načine prizadeva, da bo pridobila tudi vseh 20 srednjih in južnih ameriških republik za uvedbo podobne kontrole nad izvozom, kakor jo je sama proglasila.

CREDITO ITALIANO

Banca di interesse nazionale -- Zavod obče nar. značaja

Sede sociale
Genova

One centrale
Milano

Capitale e riserva:
Lit 623.394.040

Sede di Trieste
Piazza C. Ciano

Tutte le operazioni di banca, cambio e borsa. Servizio speciale per le relazioni commerciali con l'estero.

Filiali in tutta l'Italia

Banche affiliate:

Banca Dalmata di Sconto: Zara, Spalato, Sebenico.

Banca Italo Francese di Credito: Parigi, Nizza, Tunisi.

Banca Egiziana: Alessandria, Cairo, Port Said, ecc.

Banca Italiana per la Cina: Sciangai.

Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires ecc.

Sede družbe:
Genova

Centralna direkcija:
Milano

Glavnica in rezerva:
Lit 623.394.040

Sedež v Trieste:
Piazza C. Ciano

Vsi bančni, tečajni in borzni posli.

Specijalna služba za trgovske zveze z inozemstvom.

Podružnice po vsej Italiji

Združeni in afiliirani zavodi:

Banca Dalmata di Sconto: Split, Zader, Šibenik.

Banca Italo Francese di Credito: Paris, Nica, Tunisi.

Banco Italo Egiziano: Aleksandrija, Kairo, Port Said itd.

Banca Italiana per la Cina: Sangaj.

Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires itd.

BOJ ZA MOMPRACEM

Pustolovski roman

Ta pa se je k sreči pazil. Odbil ga je z levo roko in takoj nato sam napadel.

Zadel je Angleža, vendar ne s konico noža, marveč z ročajem. Ker je bil sunek zadan z vso močjo, mu je zdrobil spodnjo čeljust.

Anglež je izpljunil za doberš kozarec krvi in več zob, nato je razprostrl roke in telebnil na tla.

»Imate dovolj, John Foster?« je vprašal Yanez. »Po njih, mornarji!« je zarjovel Anglež z glaskom, ki ni bil več človeški.

Toda Malajci so namerili cevi svojih pušk na mornarje, in hkratu je Yanez izdrl svoji pištoli ter grozeče zaklical:

»Kdor se gane, bo tisti mah mrtev! Če ste bili v alounu, tedaj veste, da nikoli ne zgrešim cilja.« »Po njih, mornarji!« je še enkrat kriknil John Foster.

Mornarji, ki so jih puške Malajcev držale v šahu, so skomignili z rameni ter se s preklinjanjem in grožnjami umaknili.

»Gospod,« je rekel kapitan, »nocoj vam je bila sreča mila. Toda varujte se me! Ničesar ne bom opustil, da vas razkrinkam in uničim.« Pojdit k sultanu, saj sem vam že rekel.

»Ta je zmerom pijan.«

»Tedad ga obiščite zgodaj jutraj, ni vrag, da ga ne bi našli treznega.«

»Obrnil se bom do drugih, ki imajo več moči kakor ta bebec,« je kapitan odvrnil. »Lahko noč, kmalu se spet vidiva.«

In, če vam smem dati dober svet? Dobro pazite na svojo jahto.«

»Ako nas mislite napasti, vaša volja,« je rekel Portugalec. »Povejte samo, kdaj naj vas pričakujemo.«

»Ne bojte se, da si ne bi izbral prave ure.«

»Da, razbojnik se zmerom ogibljejo poštenega boja,« je rekel Yanez in zaničljivo vrgel oči po Angležu. »Kien-Koa, odkleni tem nepridipravom vrata, drugače bo še nesreča.«

»Gospod Yanez,« je s prevzetim glasom rekel Kamamuri, »ne gre, da se tako izpostavljate nevarnosti.«

»Drugače teh pijavk ni moči ustrahovati,« je Portugalec odvrnil. »Sicer me pa niti oprasnil ni. Vrnimo se zdaj na jahto. Bojim se nevsčnega presenečenja.«

Kien-Koa, jutri se spet vidiva, da sestaviva vojni načrt.

Za menoj! Imejte puške náred za strel! Zapustili so krčmo, a spotoma so pazljivo oprezali na desno in levo, ker so se bali zasede.

Vendar so brez napotka dospeli v pristanišče, in na Portugalecovo znamenje je prišel z jahte čoln, da jih prepelje nazaj.

»Nič novega?« je vprašal Yanez Dajake, ki so veslali.

»Nocoj so se klatili okrog jahte neznani čolni,« so odgovorili moške.

»Kakšni ljudje so bili v čolnih?«

»Podoba je bilo, da belci.«

»Tedad moramo biti dvakrat previdni.«

»Bojim se, da nam je ne bi kapitan grdo nagodil,« je rekel Kamamuri. »Mar bi bili končali z njim, gospod Yanez.«

»To bi bilo nevihteško,« je odvrnil Portugalec.

»Upam pa, da ima za dalj časa dovolj.«

Mahoma je zadel čoln ob mehko reč, ki je plaval na vodi.

»Stoj!« je kriknil krmar.

Yanez se je nagnil čez rob čolna in posvetil po vodi s svetliko, ki jo je bil vzel iz gostilne.

V svoje začudenje je videl, da plava na vodi konjska ali kravja koža.

Morda se je kdo skrival v nji. Yanez je izdrl pištolo in ustrelil po koži.

Nikakega vzkrika ni bilo slišati.

»Zmotili smo se,« je dejal Portugalec, »a ta koža vsekal ni kar si bodi.«

Cez pet minut so bili vsi spet na jahti.

9. poglavje

Nedobrodošel obisk

Tisto noč ni na jahti nihče mirno spal, ker so se vsi bali kake angleške nakane. Mornarji potopljenega parnika so bili gotovo vsi razjarjeni zaradi žalostne vloge, ki so jo bili igrali pred Kitaj-

ci. Stražno moštvo so podvojili in oborožili ter spustili v vodo čoln, da bi mogli neutegoma zapustiti ladjo, ako bi nevarnost tako zahtevala.

Yanez, ki je po navadi malo spal in je bil nocoj še posebno v skrbeh, je ostal s Kamamurijem na palubi. S svojo večno cigareto v ustih je nemirno korakal med jamboroma sem ter tja.

»Gospod Yanez,« je rekel Ind, »videti je, da ste zelo vznemirjeni.«

»Bojim se, da ne bi ta svojat kaj poskusila zoper nas.«

»Saj imamo topove in puške, da jo odbijemo.«

»A tu nismo v Asamu, prijatelj, kjer si lahko radža vse dovoli.«

Ob južni obali Bornea so angleške in nizozemske trgovske družbe, ki imajo zmerom po nekaj topničark pri rokah.«

»Mi pa imamo práhe.«

»Teh ne bi rad prehitro poslal v ogenj,« je rekel Portugalec. »Toda povej, ali se ne zdi tudi tebi, da nekam čudno diši?«

»Da, gospod Yanez. Takisto diši, kakor da bi gorela smola in žveplo.«

»To reč moramo takoj razčistiti.«

Yanez je vzel svetliko in krenil proti zadnji palubi, ker se mu je zdelo, da prihaja smrad od onod.

Kmalu je opazil tenak stebriček dima.

Pazljivo je pogledal tja in zagledal tik ob vodni črti slaboten sij.

»Gori!« je zaklical. »Straža na palubo! V čoln!«

V naslednjem trenutku so sedli v čoln in zaveli proti krmi.

CENE MALIM OGLASOM

po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obem z naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Cenjene goste
se vrnjudo naproša naj
pristajajo kruh s seboj.
Gostilna Novak na Vici
10446-18

Za Binkoštno

praznike
bo prav gotovo v gostilni
»Pod gozdom« na Do-
lenjski cesti najprijet-
nejše. Vrtini koncert, je-
dila kot pred vojno in
najboljša vina Vam vr-
nejo dobro voljo. Za bir-
manice poseben popust.
10491-13

Službo dobi

Siviljo
popolnoma samostojno,
a finim okusom, pred-
met volilna mednja trgo-
vina v Ljubljani za iz-
delavo bluz in damske
konfekcije. — Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
10331-1

Prodajalica

in trgovini s mešanin
blagom, s prakso, prid-
na, poštna, za podelje-
sko trgovino na zgor-
njem Korškem, dobi
kakor lepo in stalno
službo v ugledni in po-
stojni hiši. Plača po do-
govoru. Cela oskrba v
hiši. Predpogoji: znanje
nemščine. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Koroška«. 10363-1

Kotonski pletilci

hrvaški in nemški
(volkdeutsche) se sprej-
mejo. Vprašati: Heinrich
Piller, Ljubljana, Cjzjo-
va cesta 1. 10232-1

Mizarski pomočnik

mlajši, dobi takoj
službo. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Pridena«. 10451-1

Več čevljarskih

pomočnikov
za nova ženska in mo-
ška dela sprejme takoj
Dražić Josp. Vevna pot
štev. 29. 10447-1

Fotografskega

pomočnika(ce)
sprejme kot kompa-
nion(ke). Pisemne po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod značko »Vsa
fotografska dela«. 10283-1

Boljše dekile

(kuharica) večje vseh
hišnih del, dobi službo
tako v Grosupljah. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Dobra služba«
10482-1

Natakarico

z dobrim sprječevalom
ali pripravilom, pridno,
bravno in prijazno za
posrežbo, sprejme takoj
ali kasneje. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra
10457-1

Mizarski pomočnik

mlajši, za pohištvo,
dobi mesto v Ljubljani.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10461-1

Služkinjo

zmožno samostojnega
gospodinjstva dela in
nekoliko šivanja išče-
mo. Nastop službe takoj.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 10473-1

Domačo šiviljo

sprejme na dom. Ga-
jeva ul. 6-2. 10420-1

Prodajalico

pečiva, mladost, neporo-
čeno, išče. Oglasi-
te se je od 11. do 12. ure
v kavarni »Emona« —
Ljubljana. 10434-1

Dva mizarska

pomočnika
in vajenca za pohištvo,
dela, sprejme. Josp.
Goljar, Gerbičeva
ulica, Kozleja. 10448-1

Pletiljo za nogavice

in rokavice sprejme takoj.
Noida Ana, Mošker-
čeva 13, Zelena Jama. 10533-1

Italijanska

velebanka sprejme
za svoje podružnice
v Italiji osebe v kategori-
ji namestitev, katerih
namestitev bi se izvršila
na podlagi njih predizo-
bravne in prijavne zapo-
savitve. Vprašanje je na-
sloviti na Poštni predal
N. 44, Trieste, brez kol-
kov, z navedbo želeneke
kraja. 10518-1

Trgovina s čevlji

išče čevljarja za fina de-
la, ki ima lastno delav-
nico, da bi delal damsko
in moško čevljarstvo za trgo-
vino. Ponudbe na oglas-
ni odd. Jutra pod šifro
»Dobro zaslužek«. 10527-1

Gospodinj

za samca, inteligentno
osebo, išče. Ponudbe s
sliko, ki bi vrnila na
ogl. odd. Jutra pod »Na-
stop takoj«. 10483-1

Mojster

za izdelavo usnjenih kov-
čikov in aktovk dobi
službo takoj. Naslov v
vseh posl. Jutra 10489-1

Siviljo

za na dom išče. Pred-
staviti se od 10. do 16.
ure. Gledališka 4. III.
10604-1

Elektromehanika

za delavliška dela sprej-
me. Naslov v vseh posl.
Jutra. 10606-1

Kuharico

za vsa hišna dela išče
miren dom. Naslov v
vseh posl. Jutra. 10603-1

Mlado dekile

za gospodinjstvo in po-
močnikom sprejme
tako k boljši družini.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10554-1

Snazilica pribora

krepkega fanta išče re-
stavrerijska štruktura.
10556-1

Službe išče

Gospodična
ki je dovršila 6 razre-
dov realne gimnazije in
enoletni trgovski tečaj,
zmožna slovenščine, hr-
vaščine, italijanščine in
nemščine, strojeplja ter
slovenščine in nemške ste-
nografije, išče primerno
zaposlitve. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Vesna«. 10179-2

Prvovrstna šivilja

za obleke in plašče, gre
na dom po nizki ceni.
Pisemne ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Koroška«. 10363-1

Mladenč

vešč italijanskega, nem-
škega, francoskega jezika.
Želi mesto kot tol-
mač. Daje tudi instruk-
cije. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 10444-2

Učitelj

usposobljen za poučevanje
italijanščine, daje
po nizki ceni instruk-
cije in naprave prevode.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Zmožen 16«.
10452-2

Krpanje perila

in oganje prevzame.
Pridem iskat na dom.
Sporočiti naslov na ogl.
odd. Jutra pod značko
»Krpanje«. 10396-2

Gradbeni inženjer

z večletno prakso, išče
službo kjerkoli na ita-
lijanskem. Zasedenem
ozemlju. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Takoj 984«. 10398-2

Pisarniška moč

z dveletno prakso in
znanjem nemščine, stro-
jeplja in vseh pisarni-
skih del, išče zaposlitve
v pisarni ali trgovini.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10417-2

Simpatična

gospodična
mlada, inteligentna, išče
službo kjerkoli na ita-
lijanskem. Zasedenem
ozemlju. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Genial«. 10402-2

Postrežbo

za dopolnilne ali grem
kot sobarica. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Vestna in marlija-
va«. 10404-2

Gospodinjka

učiteljica
vajenca otrok, išče služ-
bo v vsaki hiši. Oglasi-
te se v vseh poslovalnicah Ju-
tra. 10284-2

Izprašan kurjač

vešč službo. Sprejme tu-
di kakšno drugo službo.
Vešč tudi ključavničar-
stva, zmožen tudi kvas-
niti. Nastop lahko tak-
oj. Ponudbe na oglas-
ni odd. Jutra pod značko
»Kavčija 10.000«. 10285-2

Komericalist

doktor prava, s prakso,
studijami v Rimu, per-
fekten v italijanščini,
nemščini, francoščini,
išče zaposlitve. Sprejema
prevode. — Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Delaven«. 10475-2

Boljše dekile

poštena, pridna, vajena
kuhe, išče službo. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Skrbnat«. 10467-2

Postrežnica

išče zaposlitve, 2 do 3-
krat tedensko, je tudi
dobra likarica. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Pridna in poštna«. 10425-2

Točilec

mlad, izvečan, želi me-
sto točilec kjer kol. Tu
di sluge. Nastop takoj.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Pošten in
vesten«. 10418-2

Kuharica

srednjih let, zmocna tu-
di vseh hišnih del, s dol-
goletnimi sprječevali, pri-
dna in varna, išče pri-
merne službe. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Delam v vseh posl. Jutra«. 10509-2

Profesorica

poučuje italijanščino
in nemščino. Poučuje po
najboljši metodi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Učitelj ita-
lijanske«. 10514-4

Postrežnica

vešč zaposlitve. Ponu-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Pridna in urna«. 10432-2

Kuharica

želi namestitve čez dan.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Perfektne«. 10437-2

Postrežnica

vešč zaposlitve. Ponu-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Pridna in urna«. 10432-2

Kuharica

želi namestitve čez dan.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Perfektne«. 10437-2

Sofer ev. sluga

z večletno prakso, zmo-
žen vseh popravil, po-
šten, in zanesljiv. Z do-
govorom grem tudi kot
družabnik. Zveštnost
sposoben, kavčija ni iz-
ključena. Prosti zaposli-
te k osebnemu ali to-
vornemu avtomobilu. —
Cenji. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Izvan-
redna prilika inkasanta«. 10428-2

Vdova

srednjih let, išče za-
poslitve kjer kol. z zna-
njem italijanščine. Cenji.
ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Vdova«. 10453-2

Bandažist

z moštstvom izpitom in
večletno prakso išče služ-
bo. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Banda-
žist«. 10561-2

Perfekten

korespondent
v italijanščini, z zna-
njem slovenskega in
nemškega jezika, dolgo-
letno prakso v lesni stro-
ji in najboljše priporo-
čilo, mlad in agilien,
išče primerno zaposlitve.
Ponudbe pod »Italijan-
sko« na ogl. odd. Jutra.
10535-2

Vajenci (ke)

Tapetniškega
sprejme tapetniško vaj-
enca, krajšek, Miklošičeva 34.
10350-44

Vajenca

za mizarsko obrt sprej-
memo takoj. Mizarstvo
»Sava«, Miklošičeva c. 1
10442-44

Vajenca

za soboljarsko in ple-
sarsko obrt takoj sprej-
me Vinko Otrcovec, Do-
mbranska 1. 10422-44

Mizarski vajenec

se sprejme takoj. —
Svetek, Karlovska c. 1
10450-44

Učenca

za slikarsko in plekar-
sko obrt, sprejme. Po-
goji po dogovoru. Vpra-
šati, Glinška ul. 7. I. n.
10517-44

Pouk

italijanščine
se učite!
Poučujem metodično, po-
čujem in tudi na dom.
Uspeh hiter in siguran.
Ukazalni pišete na ogl.
odd. Jutra pod »Pouk«. 10401-44

Pouk italijanščine

daje diplomiran učitelj.
Prijava vredo in petek
Šola Prule. Prispevek ni-
zek. 10433-4

Sodobno

italijanščino
poučujem. — Takojšnja
konverzacija v točan-
skihih delih. Oglasi-
te se. Jutra pod značko
»Uspešno in hitro«. 10560-4

Strojepisni pouk

Večerni tečaj, oddelki
od 6. ure zvečer dalje za
začetnike in izveščane.
Pouk tudi po diktatu.
Novi tečaj se prične 2.
junija. Vpisovanje dnev-
no. Christofor ulica 24.
Dombranska 15, te-
lefon 43-82. 10430-4

Italijanščino

francoščino
nemščino poučuje dipl.
učiteljica. Kolodarski
ulica 11, pritičje. Infor-
macije dopolnite. 10368-4

Nemško govoriti

in teorije se naučite vsi
hitro po moji najboljši
metodi. Informacije
dnevno od 9. do 10. in
od 1. do 3. Salendrova
4, II. nadst. K. Ljutova
10330-4

Gospod

želi gospoda za pouk ita-
lijanske in nemščine,
s celodnevno konverzaci-
jo. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra. 10403-4

Učitelj

diplomiran v italijan-
ščini, išče zaposlitve. Po-
učuje po najboljši me-
todi. Poučuje po
najboljši metodi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Učitelj ita-
lijanske«. 10514-4

Profesorica

poučuje italijanščino
in nemščino. Poučuje po
najboljši metodi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Učitelj ita-
lijanske«. 10514-4

Profesorica

poučuje italijanščino
in nemščino. Poučuje po
najboljši metodi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Učitelj ita-
lijanske«. 10514-4

Profesorica

poučuje italijanščino
in nemščino. Poučuje po
najboljši metodi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Učitelj ita-
lijanske«. 10514-4

Profesorica

poučuje italijanščino
in nemščino. Poučuje po
najboljši metodi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Učitelj ita-
lijanske«. 10514-4

Profesorica

poučuje italijanščino
in nemščino. Poučuje po
najboljši metodi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Učitelj ita-
lijanske«. 10514-4

Poučujem

italijanščino
nemščino ali francoščino
predmetljivo
skupin ali posamezno.
Pridem tudi na dom. —
Informacije vsak delav-
nik od 18. do 20. ure.
Karadžičeva 10, pritičje,
Kolezija. 10488-4

Nemščino

poučujem profesorica z
dolgoletno prakso, sedaj
brez službe. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Tuji jeziki«. 10347-4

Gospodična

uradnica
ki je pred kratkim izgubi-
la vse svoje premoženje
v trgovini antikviteta
gospoda, da bi ji nudil
brezplačno nemško kon-
verzacijo. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šif-
ro »Flemendo in po-
šteno«. 10234-4

Prodaj

Perzijska preproga
original »Ušake«, stara
150 do 200 let, napredaj
v trgovini antikviteta
»Tiziana«, Francišanska
ulica, pasaja št. 3. 10299-6

Dve palmi

(amaropsis) prodam po
din 200 za komad. —
Vrtarstvo Simenc, po-
stališče Sv. Križa. 10380-6

La čebelni vosek

rumen, prodaja večjo ko-
ličino Medarua, Ljublja-
na, Židovska ul. 6. 10382-6

Zlata ura

dragocena 18 kar. elektr.
štev. 3 KW, 220 volt,
velik spalni krog in 3
bell, skoraj novi zdrav-
niški plašči. Mlekarna,
Celovška cesta 153. 10362-6

Dvojna okna

kompletna, prodam. Po-
izve se v trgovini Ivan
Samec, Mestni trg. 10364-6

Kompresor

uporaben za avtomobile,
slikarje, gostilne — za
vino. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 10388-6

Otroški voziček

globok, prodam. Ogle-
dati med 8. do 14. uro.
Culic, Cigaletova 1. 10412-6

Klavirsko

harmoniko
poceni prodam. Omnia,
Foto, Wolfova 6. 10416-6

Otroški voziček

modern, prodam za din
800. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 10280-6

Otroški voziček

modern, globok, temno
moder, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah
Jutra. 10454-6

Gospodje frizerji!

»Imedia« barvo v vseh
niansah dobite pri Mila-
nu Turku, frizerju, Tru-
barjeva 2. 10466-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen,
prodaja Zakrajšek, Glin-
ce, Obrtniška 6. 10419-6

6 kapen

delno izgotovljenih z de-
setimi blazinami zaradi
premistitve prodam. Na
slov v vseh posl. Jutra.
10423-6

Dve sedeli banji

prodam. Naslov v vseh
posl. Jutra. 10494-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen,
prodam. Pečnikar, Do-
lenjska c. 94. 10504-6

Prodaj

veliko mozo, zof, belo
pleksan umivalnik s
ogledalom, fotoaparati na
plošče, vse v dobrem
stanju. Guček, Bežigrad,
Stančičeva 8. 10568-6

Otroški voziček

globok, proda, Vrbovec,
Rožna dolina VII. 10578-6

Požarni aparati

sistema »Totak« na pro-
daj. Dvorakova 13, pri-
tičje. Telefon 3

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Podružnice: Beograd, Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5%

Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem ratunu - Eskontira trgovske menice
NOVE VLOGE OBRESTUJE NAJUGODNEJE

DELNIŠKA GLAVNICA DIN 20.000.000.—
Vrši vse bančne posle najkulantneje

Knjige

Knjige
vsakovrstne, mikroskop
in klavir, kupim. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Knjiga«.

10392-8

Kupim knjige:

»Die Propädeutische Kunstgeschichte«: sledeče zvezke: III, IV, VI, VIII, X, XI, XIV, XV in od te zbirke zvezek pod naslovom: »D. Kupferstiche. Daje kupim: letnik od leta 1877, do leta 1889. Različne umetniške knjige in revije, tudi bibliofilne izdaje in ilustrirane češke knjige. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Knjiga«.

10459-8

Stanovanje

Kompletno

stanovanje

oddam. Kocmur, Dr-
štvena ulica 34.

10351-21

Dvosob. stanovanje

separirano, kopalnica,
kuhinja, perileta, oddam
2 ali 3 odraslim osebam.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Stalna, to-
čna stranka«.

10370-21

Tri do štiri

pisarniške sobe

z ali brez inventarja, s
soparbo kopalnice, ku-
hinja in razsvetljave v
centru mesta, se oddajo
za ogle. odd. Jutra pod
»Ugodno 16«.

10344-21

Stanovanje za takoj

takoj oddam 2 sobi, par-
ketirani, kuhinja in pri-
ključni. Suho, zračno,
visokopriključno. Mahni-
čeva ul. 16-I, Kodelje-
vo, blizu tramvaja.

10510-21

Dvosob. stanovanje

visokopriključno, kabinet,
prilike, brez kopalni-
ce, primerno tudi za po-
slovni lokal oddam. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Poleg so-
le«.

10456-21

Dvosob. stanovanje

oddam 1. julija, največ
trem odraslim osebam
Poleg so. Sv. Petra na-
sip 39.

10471-21

Dvosob. stanovanje

v severnem delu Ljub-
ljane, v nadstropju ali
prilici iscem za malo
družino, katere je dober
in siguran plačnik. Fr.
Pristavec, real. pisarna,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 3. Tel. 23-81.

10458-21

Trisobno stanovanje

komfortno, oddam za
Bežigradom stalni stran-
nik. Ponudbe na oglas.
odd. Jutra pod »Mesec-
na najemnina 800«.

10565-21

Boljšje brije in dalje

traja ...

Alcose

010 %

008 %

006 %

533 BEST QUALITY

Made of finest Swedish Steel

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Alcose

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, udobno,
odm. mirni, čisti stan-
ci za 750 din. Celovska c.
144, tramvajska postaja
Kosovo. 10464-21

Enosob. stanovanje
oddam takoj manjši
družini. Glince, Cam-
pova ulica 14. 10429-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritlikinami. —
moderno, sončno, v cen-
trumu, se odda. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Komfortno«. 10543-21

4-sobno veliko
stanovanje
komfortno, za din 4.700
trimesečno takoj oddam.
Ogl.: Napoleonov trg 7
II., desno. 10584-21

Trisobno stanovanje
s kopalnico in kabine-
to, Fugnerjeva 10, oddam
v vseh poslovalnicah
Jutra. 10599-21

Sobo
moderno opremljeno, ta-
koj oddam. Gajeva ul. 2.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 10610-21

4-sobno stanovanje
komfortno se odda s 1.
avgustom ali po dogo-
ru preje v vili Grohar-
jeva ulica 22, Mirje. 10557-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, pooprtilje, od-
dam takoj. Livarska ul.
št. 3. 10589-21

Stanovanja

isše

Iščem stanovanje

enosobno ali dvosobno,
med remizo in Dravljani-
mi. Cenj. ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »U-
godno 16«.

10297-21a

Enosob. stanovanje

isčem v centru ali blizu

centru, v centru, isčem

za dva odrasla osebi. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Stanovanje
takoj«. 10559-21a

Dvosob. stanovanje

isčem na periferiji v bli-
žini tramvaja. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Takoj ali 1. julij«. 10591-21a

Dvosob. stanovanje

isčem za takoj. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Stranka«. 10341-21a

Enosob. stanovanje

isčeta zakonca brez

otrok na Prulah in Mir-
ju. Plača se za 3 mesece
naprej. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Ugodno
16«. 10346-21a

Stanovanje

eno ali dvosobno, s pri-
tiklinami, v centru me-
sta, isče mirna oseba.
Po želji plača najem-
nino eno leto naprej.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Mirna 291«. 10391-21a

Sobo

moderno opremljeno, s

soparbo kopalnice oddam

takoj. Kolesarska 24, I. 10357-23

Sobo

z dvema posteljami, od-
dam v sredini mesta, —
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10395-23

Sobo

s posebnim vzhodom od-
dam dvema gospodoma

na Taboru za takoj. Na-
slov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10397-23

Krasno sobo

neopremljeno, 30 m² v

novi komfortni hiši, s

posebnim vzhodom s

stopnišča oddam 15. ju-
nija ali 1. julija na Res-
ljevi cesti. — Naslov v

vseh poslovalnicah Jutra

10393-23

Opremljeno sobo

svetlo, sončno, s soupo-
rbo kopalnice oddam.

Janežičeva 12, III. nad.,

Puc. 10390-23

Sobo

s posebnim vzhodom od-
dam Zagor, Vožarski pot

8. Ogle se lahko od 12.

ure dalje. 10409-23

Garsoniero

prazno komfortno s kopal-
nico, oddam za takoj.

Tyrševa 47b. 10413-23

Opremljeno sobo

lepo, z dvema postelja-
ma, v vili v I. nadst.

s posebnim vzhodom

zračno in sončno takoj

oddam. Ljubljana, Idrijs-
ka ul. 13 (Stan in dom)

10485-23

Manjšo sobo

z dvema posteljami od-
dam. Sv. Petra nasip

43, buffet. 10570-23

Veliko lepo sobo

visokopritlično, iz eno po-
prtilično, z vodovodom,

oddam takoj. Kralja Pe-
tra trg 8. 10430-23

Krasno sobo

opremljeno, s tekočo vo-
do in dvema posteljami

event. s garažo oddam

za 600 din. Idrijska ul.

19-I. 10592-23

Enosob. stanovanje

s kabinetom isčeta dve

odrasli osebi. Ponudbe

na ogl. odd. Jutra pod

»Za prvi julij«. 10443-21a

Iščem stanovanje

enosobno ali dvosobno,

za takoj najkasneje do

15. VII. 1941 kupim tudi

pohištvo ter plačam v

gotovini. Ponudbe na

ogl. odd. Jutra pod »U-
godno 16«. 10406-21a

Mirna stranka

isče v Ljubljani 4 ali

večsobno stanovanje z

vsem komfortom za ta-
koj. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 10294-21a

Iščem večsobno

stanovanje z vsemi pri-
tiklinami v Ljubljani za

Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10293-21a

Enosob. stanovanje

s kuhinjo, isče mirna

stranka. Ponudbe na ogl.

odd. Jutra pod »Kraški-
«. 10486-21a

Stanovanje

sobe, kuhinje, pritlikin

isčem za julij ali avg.

Prule ali bližina. Ponu-
dube na ogl. odd. Jutra

pod »Reden, točen

plačnik«. 10449-21a

Enosobno

stanovanje

isčem. Ponudbe na ogl.

odd. Jutra pod »Točna

plačnik«. 10532-21a

Zelo mirna družina

isče štirisobno stanova-
nje v centru ali v bližini

ležeči vili. Ponudbe pod

štirisobno na ogl. odd.

Jutra. 10528-21a

Enosob. stanovanje

svetlo, v centru, isčem

za dva odrasla osebi. Po-
nude na ogl. odd. Jutra

pod »Stanovanje

takoj«. 10559-21a

Dvosob. stanovanje

isčem na periferiji v bli-
žini tramvaja. Ponudbe

na ogl. odd. Jutra pod

»Takoj ali 1. julij«. 10591-21a

Dvosob. stanovanje

isčem za takoj. Ponudbe

na ogl. odd. Jutra pod

»Stranka«. 10341-21a

Enosob. stanovanje

isčeta zakonca brez

otrok na Prulah in Mir-
ju. Plača se za 3 mesece

naprej. Ponudbe na ogl.

odd. Jutra pod »Ugodno

16«. 10346-21a

Stanovanje

eno ali dvosobno, s pri-
tiklinami, v centru me-
sta, isče mirna oseba.

Po želji plača najem-
nino eno leto naprej.

Ponudbe na ogl. odd.

Jutra pod »Mirna 291«. 10391-21a

Sobo

moderno opremljeno, s

soparbo kopalnice oddam

takoj. Kolesarska 24, I. 10357-23

Sobo

z dvema posteljami, od-
dam v sredini mesta, —

Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10395-23

Sobo

s posebnim vzhodom od-
dam dvema gospodoma

na Taboru za takoj. Na-
slov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10397-23

Krasno sobo

neopremljeno, 30 m² v

novi komfortni hiši, s

posebnim vzhodom s

stopnišča oddam 15. ju-
nija ali 1. julija na Res-
ljevi cesti. — Naslov v

vseh poslovalnicah Jutra

10393-23

Opremljeno sobo

svetlo, sončno, s soupo-
rbo kopalnice oddam.

Janežičeva 12, III. nad.,

Puc. 10390-23

Sobo

s posebnim vzhodom od-
dam Zagor, Vožarski pot

8. Ogle se lahko od 12.

ure dalje. 10409-23

Garsoniero

prazno komfortno s kopal-
nico, oddam za takoj.

Tyrševa 47b. 10413-23

Opreml